

บรรณานุกรม

- กวี กาญจนานา. รูปแบบการปกครองท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทชั้นตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524
กรุงเทพมหานคร, สำนักการศึกษา นโบายการศึกษาของ กทม. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์สำนักการศึกษา, ม.ป.ป.
- ____. สำนักการศึกษา แผนงานการศึกษาและวัฒนธรรม ในแผนสาขา
ทรัพยากรและสังคมของแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535-
2539). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักการศึกษา, ม.ป.ป.
- ____. สำนักการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2520-
2524). ม.ป.ท., ม.ป.ป.)
- ____. สำนักการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2525-
2529) (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)
- ____. สำนักการศึกษา. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3
(พ.ศ.2530-2534). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักการศึกษา, ม.ป.ป.
- ____. สำนักการศึกษา. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ 2526. (ม.ป.ท.), 2527.
- ____. สำนักการศึกษา. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ 2527. (ม.ป.ท.), 2528.
- ____. สำนักการศึกษา. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.
ประจำปีงบประมาณ 2528. (ม.ป.ท.), 2529.
- ____. สำนักการศึกษา. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ 2529. (ม.ป.ท.), 2530.
- ____. สำนักการศึกษา. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ 2523. (ม.ป.ท.), 2534.
- ____. สำนักการศึกษา. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ 2534. (ม.ป.ท.), 2535.

- ____. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ 2535
(ม.ป.ท.), 2536.
- ____. รายงานสถิติการศึกษาปี 2525 ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร .
(ม.ป.ท.), 2526.
- ____. สภาพและสาเหตุการซ้ำชั้นของนักเรียนกับ ความสมบูรณ์เป้าหมายการศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2527. กรุงเทพฯ :
ห.จ.ก. รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.
- ____. สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร. กทม. วันสถาปนากรุงเทพมหานคร
14 ธันวาคม 2523. กรุงเทพมหานคร:บพิธการพิมพ์, 2532.
- ____. กรุงเทพมหานคร 2527. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็มไอที ครีเอชั่น จำกัด, 2527.
- ____. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 พ.ศ. (2525-2529). กรุงเทพมหานคร :
เอราวิณการพิมพ์, 2526.
- ____. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 พ.ศ. (2530-2534). กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- ____. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 พ.ศ. (2535-2539). กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2534.
- ____. 20 ปี กทม. 35. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2535.

โรมินทร์ สังกะนอง. การวิเคราะห์การวางแผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช

2535. กรุงเทพมหานคร : พันนิพิลพิลชิ่ง, ม.ป.ป.

ชนิดา รัถย์พลเมือง. การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

โอเดียนสวิตร์, 2532.

- ขงศ์ วงษ์จันทร์. นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร. วารสารการศึกษา
กทม. 9 (มกราคม 2528): 2-18.
- ชมรมการศึกษาเพื่อการพัฒนา. บทเรียนจากการจัดการศึกษาไทยในอดีต.
กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, 2528.
- เทศบาลนครกรุงเทพ. พัฒนาการศึกษา ปีการศึกษา พ.ศ.2513-2519. (ม.ป.ท.,
ม.ป.ป.)
- นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร. แนวคิดทางการศึกษาของบุคคลสำคัญของไทยในรอบ
สองร้อยปี กรุงรัตนโกสินทร์ : พระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตีรณสาร, 2526.
- ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 355. ราชกิจจานุเบกษา. 89 (13
ธันวาคม 2535).
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2518. ราชกิจจานุเบกษา.
92 (20 กุมภาพันธ์ 2518).
- พิสิษฐ์ ภัคเกษม. กทม. ทางเลือกสำหรับอนาคต. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 20
(มีนาคม-เมษายน 2526): 1-5.
- พูนสุข สันคงลักษณ์. วิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาของพระเทพเวที
(ประยูรช บยุตโต). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523.
- โพยม วรณศิริ. พิธีพระราชทานปริญญาบัตร. สภาการศึกษาแห่งชาติ. 5 (มิถุนายน
2514): 51-52.
- ไพโรจน์ รัตเศษ. การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร: รูปแบบที่ควรจะเป็น
วารสารการศึกษา กทม. 12 (กุมภาพันธ์ 2531): 5-7.
- สุนน อมรวิวัฒน์. คิดอย่างครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานมูลนิธิโรคมลทินทอง,
2528.

- สมชัย วุฒิปรีชา. แนวโน้มของการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานครในทศวรรษใหม่.
การศึกษาในทศวรรษใหม่. หน้า 86-93. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 เอราวัณการพิมพ์, 2528.
- สมบูรณ์ อานิกวงศ์ชัย. การปกครองและการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร.
 กรุงเทพมหานคร: สมยุรพงศ์การพิมพ์, 2517.
- ศรีวิไล บุญยธีระ. พัฒนาการของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- อัจฉรา เจริญรัก. แนวคิดและบทบาททางการศึกษาของศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น
 มาลากุล ณ อยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2533.
- อาษา เมฆสวรรค์. เหตุเกิดที่มหาดไทย. กรุงเทพมหานคร: ห.จ.ก. สำนักพิมพ์
 ชีรานุสรณ์, 2533.
- อำนาจ ช่างเรียน. มุมเขาวงกต. วารสารการศึกษา กทม. 13 (กุมภาพันธ์
 2533): 34.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. ครูวาทะ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เผลศ, 2528.

สัมภาษณ์

- จำลอง ศรีเมือง, พลตรี. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พฤศจิกายน 2528-
 มกราคม 2535). สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2537.
- ชานาย ยูวบูรณ์. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มกราคม 2516-ตุลาคม 2516).
 สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2536.
- พงษ์ วงษ์จันทร์. รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา (ครั้งที่ 1 เมษายน
 2520-เมษายน 2522, ครั้งที่ 2 พฤศจิกายน 2527- พฤศจิกายน 2528).
 สัมภาษณ์ 10 มีนาคม 2537.
- บุญนำ ทานสัมฤทธิ์. รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา (มกราคม
 2533-ปัจจุบัน) สัมภาษณ์, มีนาคม 2537.
- บุญเหลือ พูลทอง. ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา. (มกราคม 2533-2534).
 สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2537.

- ประสิทธิ์ อุไรรัตน์. รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา. (มิถุนายน 2517-พฤษภาคม 2518) สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2537.
- ไพรัช อรรถกษานนท์. ผู้อำนวยการพิเศษฝ่ายแผนงาน กองวิชาการ สังกัดการศึกษา. สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2536.
- ศิริ เปรมปรีดิ์. ผู้อำนวยการการศึกษา. (มกราคม 2533-ปัจจุบัน). สัมภาษณ์. 18 กุมภาพันธ์ 2537.
- ศิริ สันตรบุตร. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มิถุนายน 2517-พฤษภาคม 2517) สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2537.
- สมชัย วุฒิบรีชา. รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กรกฎาคม 2532-พฤศจิกายน 2527) สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2537.
- สมพงษ์ จิวนนท์. ผู้อำนวยการการศึกษา (มิถุนายน 2517-2522-สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2536.
- อรรถ วิสูตรโยธาภิบาล. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พฤศจิกายน 2516-มิถุนายน 2517). สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2537.
- อุไรวรรณ ธรรมกรบัญญัติ. รองผู้อำนวยการการศึกษา (2522-ปัจจุบัน). สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2517.

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก. ประวัติผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่
พ.ศ. 2515 - 2535
- ภาคผนวก ข. แบบขอความร่วมมือในการวิจัย
- ภาคผนวก ค. ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์
- ภาคผนวก ง. บทสัมภาษณ์
- ภาคผนวก จ. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2518
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2528
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 พ.ศ. 2515

ภาคผนวก ก. ประวัติผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่

พ.ศ 2515 - 2535

ประวัติ นายชำนาญ ยุวบูรณ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(มกราคม 2516 - ตุลาคม 2516)

ชื่อ	นายชำนาญ ยุวบูรณ์
วัน เดือน ปีเกิด	20 ตุลาคม 2457 อายุ 80 ปี
บิดา - มารดา	นายสง - นางเนา ยุวบูรณ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	12 ซอยปลุกมิตร แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต โดยเรียนรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ 1 ปี แล้วจึงเปลี่ยนไปเรียนรัฐศาสตร์ที่ธรรมศาสตร์ ปริญญาเอกที่ฝรั่งเศส
ประวัติการทำงาน	ปลัดอำเภอที่จังหวัดสุโขทัย ปลัดอำเภอสมพันธวงศ์ ข้าราชการประจำสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีมหาดไทย ผู้ตรวจสอบราชการกระทรวงมหาดไทย เขต 1 และ เขต 7 รองอธิบดีกรมมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง นายกเทศมนตรีเทศบาลนครกรุงเทพ

ที่มา : สัมภาษณ์นายชำนาญ ยุวบูรณ์

ประวัติ นายอรรถ วิสุทธโยธาทิบาล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(พฤศจิกายน 2516 - มิถุนายน 2517)

ชื่อ	นายอรรถ วิสุทธโยธาทิบาล
วัน เดือน ปีเกิด	31 พฤษภาคม 2458 อายุ 79 ปี
บิดา - มารดา	พ.ศ.วิสุตร - นางพิศ วิสุทธโยธาทิบาล
ที่อยู่ปัจจุบัน	527 ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	มัธยมปีที่ 6 ร.ร.วัดราชบพิธ พระนคร 2467 มัธยมปีที่ 7 ร.ร.วัดพุทธมณฑล พระนคร 2475 ธรรมศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2482 ดูงานการปกครอง ที่สหรัฐอเมริกาและยุโรป 2495 ดูงานการปกครอง ที่ออสเตรเลีย 2498
ประวัติการทำงาน	อักษรเลข, ปลัดอำเภอจัตวา กรมมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย 2477-2481 ปลัดอำเภอตรี, ประจวบคณ 2482-2484 นายอำเภอ, หัวหมากแผนก 2485-2493 ข้าหลวงประจำจังหวัด, หัวหน้ากองทะเบียน, ผู้ว่าราชการจังหวัด, ผู้อำนวยการส่วนการทะเบียนและเลือกตั้ง, ผู้อำนวยการส่วนการ ปกครองท้องถิ่น 2494-2504 รองอธิบดี กรมมหาดไทย 2504 ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย รองอธิบดีกรมการปกครอง รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ตุลาการรัฐธรรมนูญ อธิบดีกรมที่ดิน

ที่มา : สัมภาษณ์นายอรรถ วิสุทธโยธาทิบาล

ประวัติ นายศิริ สันตะบุตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(มีกุนายน 2517 - พฤษภาคม 2518)

ชื่อ	นายศิริ สันตะบุตร
วัน เดือน ปีเกิด	11 พฤษภาคม 2455 อายุ 82 ปี
บิดา - มารดา	ขุนกุมารโรวาท - นางเคลื่อน สันตะบุตร
ที่อยู่ปัจจุบัน	129 ซ.เจริญพร ถ.ประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	จบ ร.ร.กฎหมาย ด้านนิติบัณฑิต กระทรวงยุติธรรม
ประวัติการทำงาน	ผู้ตรวจการเทศบาลสิงห์บุรี นายอำเภอท่าม่วง อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี นายอำเภอเมือง จ.นครราชสีมา ปลัด จ.อยุธยา หัวหน้าแผนกอบรม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากองการสอบสวน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการส่วนการปกครองภูมิภาค ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ที่มา : สัมภาษณ์นายศิริ สันตะบุตร

ประวัติ นายสาย หุตะเจริญ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(พฤษภาคม 2518 - สิงหาคม 2518)

ชื่อ	นายสาย หุตะเจริญ
วัน เดือน ปีเกิด	9 พฤษภาคม 2456 (กิ่งแก้วกรม)
ประวัติการศึกษา	มัธยมปีที่ 7 ร.ร.พิเชษฐการวัดแก้วฟ้าล่าง พระนคร 2474 นิติศาสตร์ภาค 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2477 ธ.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2478 ผู้อำนวยการบริหารงานกรมกร การปกครองท้องถิ่นและ การบริหารงานบุคคล ที่อังกฤษ 2498-2499 ผู้อำนวยการบริหารงานท้องถิ่น ที่สหพันธรัฐมลายู 2501 ผู้อำนวยการบริหารงานท้องถิ่น ที่จาไมกา บอร์โตริโก สหรัฐอเมริกา อินเดีย และสิงคโปร์ 2504-2505
ประวัติการทำงาน	เสมียนอันดับ 2 กระทรวงยุติธรรม 2476-2478 ผู้ตรวจการเทศบาลประจำจังหวัดนครสวรรค์ กรมมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย 2479-2483 นายอำเภอบางปะหัน พระนครศรีอยุธยา 2483-2486 เลขานุการประจำศาลากลางสหรัฐอเมริกาเดิม 2486-2495 ข้าหลวงประจำจังหวัดสระบุรี 2495-2496 ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ 2496 ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี 2497 หัวหน้ากองการปกครอง 2497-2500 ผู้อำนวยการส่วนการปกครองภูมิภาค 2500 รองอธิบดีกรมมหาดไทย 2501-2505 อธิบดีกรมพัฒนาชุมชน 2505

ที่มา : คณะรัฐประศาสนศาสตร์, ใครเป็นใครในประเทศไทย 2506, เล่ม 2
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2506

ประวัติ นายธรรมณู เทียนเงิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(สิงหาคม 2518 - เมษายน 2520)

ชื่อ	นายธรรมณู เทียนเงิน
วัน เดือน ปีเกิด	28 มิถุนายน 2451 (ถึงแก่กรรม)
ภูมิลำเนา	เกิดที่กรุงเทพมหานคร พออายุได้ 1 เดือน ย้ายไปอยู่ จ.ชลบุรี
ประวัติการศึกษา	ชั้นประถมที่โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จ.ชลบุรี จบ ม.8 ที่โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ จบโรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม ธรรมศาสตร์บัณฑิต เป็นนักเรียนโรงเรียนการปกครองรุ่นแรก
ประวัติการทำงาน	ส.ส. จังหวัดชลบุรี ส.ส. กรุงเทพมหานคร เลขาธิการพรรค-รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 1 ตุลาคม 2528

ประวัติ นายชลอ ธรรมศิริ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(เมษายน 2520 - กรกฎาคม 2522)

ชื่อ นายชลอ ธรรมศิริ
วัน เดือน ปีเกิด 1 กุมภาพันธ์ 2471 อายุ 66 ปี
ภูมิลำเนาที่เกิด จังหวัดเพชรบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน 426 ซอยสันติสุข ถนนสุขุมวิท 71 แขวงพระโขนง
เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา จบชั้นประถมศึกษา 1 จากโรงเรียนวัดคงคาราม จ.เพชรบุรี
ชั้นมัธยมที่โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
เรียนเตรียมมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง รุ่นที่ 7
ได้เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิต ปี 2494 และรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
ในปี 2492
ประวัติการทำงาน รับราชการในตำแหน่งเสมียนสหกรณ์ มินบุรี ในปี 2492
เสมียนอำเภอคลองสาน, ประจําแผนกในสำนักงานปลัด
กระทรวงมหาดไทย
นายอำเภอร้องกวาง แพร่ ในปี 2499
หัวหน้าแผนกพัฒนาสังคม กรมการปกครอง
หัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์ ในปี 2504
นายอำเภอเมืองสมุทรปราการ ปี 2505
ผู้อำนวยการโรงเรียนนายอำเภอ ปี 2507
ผู้อำนวยการวิทยาลัยการปกครอง ปี 2514
รองอธิบดีกรมการปกครอง
อธิการวิทยาลัยการปกครอง
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ปี 2518
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2520
อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ปี 2522
ปลัดกรุงเทพมหานคร ปี 2525

ที่มา : ประวัติบุคคล ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประวัติ นายเชาวน์าศ สุตลาภา ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(กรกฎาคม 2522 - เมษายน 2524)

ชื่อ นายเชาวน์าศ สุตลาภา

วัน เดือน ปีเกิด 1 มิถุนายน 2476 อายุ 61 ปี

บิดา - มารดา นายชัว - นางเฟื้อง สุตลาภา

ภูมิลำเนาเกิด อ.อุทัย จ.พระนครศรีอยุธยา

ที่อยู่ปัจจุบัน 511/146 ซ.ยี่อ่าวนาย ถ.จรัลสนิทวงศ์ กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา ชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนเทศบาลอยุธยา
มัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนอยุธยาอนุสรณ์
ปริญญาตรีจากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เมื่อ 2499
ปริญญาโททางรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เมื่อ 2504

ได้รับประกาศนียบัตรการบริหารงานบุคคลจากสถาบันเลอเชก
ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อ 2509

ประวัติการทำงาน รับราชการเป็นเสมียนที่สำนักงานเทศบาลนครกรุงเทพ เมื่อ 2496
เสมียนแผนกควบคุมเทศบาล กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย เมื่อ 2495-2500
ปลัดอำเภอตรี อำเภอพนมทวน จ.กาญจนบุรี 2500-2501
ปลัดอำเภอตรีที่อำเภออุทุมพร แล้วย้ายไปอำเภอศรีประจันต์
จ.สุพรรณบุรี ปี 2501-2504
หัวหน้าฝ่ายป้องกันพิเศษประจำจังหวัดสุพรรณบุรี
ระหว่างปี 2502-2504
รับตำแหน่งกองการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย ระหว่างปี 2504-2505
ปลัดอำเภอโท อำเภอรามัน จ.ยะลา ระหว่างปี 2505-2506

หัวหน้ากองนโยบาย สำนักเลขานุการรัฐมนตรีมหาดไทย

ปี 2506-2508

หัวหน้ากองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปี 2509-2513

เลขานุการรัฐมนตรีมหาดไทย (จอมพลประภาส จารุเสถียร)

ปี 2513-2514

รองผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ปี 2514-2516

หัวหน้ากองกิจการฝ่ายพลเรือน ที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคง

ภายใน สำนักนายกรัฐมนตรี ระหว่างปี 2516-2518

เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ปี 2518

ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา พ.ศ.2518-2520

ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี ตั้งแต่ 2520-2522

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2522

ข้อมูลอื่น ๆ

1. ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองสีเขียว
2. การปราบปรามโจรจับคนเรียกค่าไถ่ และปราบปรามโจร
จับรถไปเรียกค่าไถ่
3. จัดงานเปิดเมืองพังงาและลพบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยว
4. เสนอตั้งกิ่งอำเภอท่าหลวง, กิ่งอำเภอสระโบสถ์
(ปัจจุบันเป็นอำเภอ) จังหวัดลพบุรี
5. เปิดเมืองกำแพงเพชรเป็นเมืองท่องเที่ยวโดยจัดงาน
วันกล้วยไข่ และงานแผ่นดินพระเจ้าลิไท
6. ปราบปรามแก๊งเหมามือปืนเมืองเพชรบุรี
7. เปิดเมืองเพชรบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยว โดยจัดงาน
พระนครคีรีเมืองเพชร และกำหนดโครงการพลิกแผ่นดิน
เพชรบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยว
8. เป็นผู้เสนอขอตั้งวิทยาลัยการปกครอง
9. เป็นผู้เสนอตั้งสำนักนโยบายและแผนของทุกกระทรวงไว้

ใน ปว.218

10. เสนอให้ระบุนโยบายเลขโทรศัพท์ ๖๖ ที่มุ่มล่งด้านซ้ายของหนังสือราชการ
11. เสนอตั้งชื่อชายฝั่งทะเลจากจังหวัดเพชรบุรีถึงประจวบคีรีขันธ์ ว่า "ชายฝั่งทะเลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช" ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานแล้ว
12. เสนอตั้งโครงการน้ำตกฟ้า 60 พระพรช

ที่มา : ประวัตินุศพล ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประวัติพลเรือเอกเทียม มกรานนท์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(พฤษภาคม 2524 - พฤศจิกายน 2527)

ชื่อ	เทียม มกรานนท์
วัน เดือน ปีเกิด	13 มกราคม 2461
บิดา - มารดา	ขุนรักษาธุรกิจ นางทึ่ง มกรานนท์
ภูมิลำเนาเกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	สวนกุหลาบวิทยาลัย ประกาศนียบัตรชั้นสูงด้านวิศวกรรมศาสตร์ โรงเรียนนายเรือ
ประวัติการทำงาน	ประจำกองบินสี่หีบ เจ้ากรมอู่ทหารเรือ พ.ศ. 2514 - 2520 ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ

ประวัตินายอาษา เมฆสวรรค์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
(พศจิกายน 2527 - 2528)

ชื่อ	อาษา เมฆสวรรค์
วัน เดือน ปีเกิด	28 มกราคม 2468
ภูมิลำเนาเกิด	จังหวัดสุโขทัย
ประวัติการศึกษา	จบชั้นมัธยม จากโรงเรียนสวรรควิทยา เตรียมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ปริญญาโทและเอกที่มหาวิทยาลัยอินเดียนา สหรัฐอเมริกา
ประวัติการทำงาน	บริษัทซิงเกอร์ และพาราวันเซอร์ ทนายความ สำนักงานประเสริฐมุนิกิจ อาจารย์ประจำ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รองผู้ว่าราชการนครหลวง กรุงเทพ - ธนบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ สุโขทัย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หัวหน้ากอง รองอธิบดีกรมการปกครอง รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ประธานคณะที่ปรึกษากระทรวงมหาดไทย รอง เลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกวุฒิสภา กรรมการร่างกฎหมายในคณะกรรมการกฤษฎีกา อนุกรรมการเกี่ยวกับระบบราชการคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน

ที่มา : ประวัติบุคคล ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประวัติ พลตรี จ้างอง ศรีเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(มกราคม 2528 - มกราคม 2535)

ชื่อ	จ้างอง ศรีเมือง
วัน เดือน ปีเกิด	5 กรกฎาคม 2478
บิดา - มารดา	นายเสี้ยวอะ แซ่โล้ว นางบุญเรือน
ภูมิลำเนาเกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	จบชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนเทศบาลวัดสาเห ชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปริญญาตรีที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โดยสอบได้ที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 สลับกัน ได้จาริกานโล่เกียรติยศ ของโรงเรียนหลายครั้ง ปริญญาโท ด้านบริหารจากสหรัฐอเมริกา โดยได้รับทุนของ กองบัญชาการทหารสูงสุด
ประวัติการทำงาน	
ทางทหาร	ผู้บังคับหน่วยฝ่ายเสนาธิการ และอาจารย์ เป็นผู้บังคับบัญชา ชุดรบพิเศษ ที่สมรภูมิ " ภูพานิ " ประเทศลาว เป็นผู้ช่วยหัวหน้ายุทธการ กองพลอาสาสมัครไทยในเวียดนาม เป็นผู้บรรยายในวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
ทางการเมือง	อดีตวุฒิสมาชิกที่มีผลงานในการรณรงค์ทางการเมืองร่วมกับ ประชาชน เป็นเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (พ.ศ.2523 - 2524) ช่วย ฯ ๗ นายกรัฐมนตรี ในการบริหารงานระดับชาติหลาย ประการ เป็นกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ กรรมการสร้างงานในชนบท กรรมการนโยบายข้าว
ทางสังคม	ได้เดินทางไปพูดในทุกภาคของประเทศไทยมากกว่า 400 ครั้ง เพื่อชักจูงโน้มน้าวให้ประชาชนโดยเฉพาะครู ให้หันมา ปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนาด้วยการ " กินน้อยใช้น้อย

ทามาก ส่วนที่เกินก็จนเจือสังคม " ซึ่งเป็นการแก้ปัญหา
ทั้งส่วนบุคคล และปัญหาของสังคมระดับประเทศชาติ ได้อย่าง
แท้จริง โดยเอาตัวเองเป็นตัวอย่างยืนยัน

ที่มา : ประวัตินุคคล ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประวัติศาสตร์อาจารย์ ร้อยเอก กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (เมษายน 2535 - ปัจจุบัน)

ชื่อ	กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา
วัน เดือน ปีเกิด	9 มกราคม 2475 อายุ 62 ปี
ภูมิลำเนาเกิด	กรุงเทพมหานคร
บิดา - มารดา	ม.ล.อรุณ - นางจอบแก้ว อรุณวงษ์ ณ อยุธยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	71 สุขุมวิท 4 คลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
ประวัติการศึกษา	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนอัสสัมชัญ (พ.ศ.2491) High School Diploma จาก Wilbraham Academy, Massachusetts, U.S.A. (พ.ศ.2493) B.Arch จาก Massachusetts Institute of Technology (M.I.T.) Massachusetts, U.S.A. (พ.ศ.2498) M.Arch จาก Massachusetts Institute of Technology (M.I.T.) Massachusetts, U.S.A. (พ.ศ.2499) (ปริญญาโทภายใน 1 ปี คนเดียวในชั้น ซึ่งมีผู้เข้าศึกษาประมาณ 25 คน จาก 7 ประเทศ) ทุนรัฐบาลฝรั่งเศสไปศึกษาด้านสถาปัตยกรรมที่ Ecole de Beaux - Arts และ ศึกษานสถาปัตยกรรมเป็นเวลา 6 เดือน (พ.ศ.2503)
ประวัติการทำงานที่สำคัญ	
พ.ศ.2499 - 2500	ทำหน้าที่สถาปนิกในสำนักงานของ Prof. Lorence B.Anderson, Head of The Department of Architecture, M.I.T., Massachusetts, U.S.A.
พ.ศ.2500 - 2503	เข้ารับราชการในกรมยุทธวิธีอาหารบก รับพระราชทาน

- ยศร้อยเอก และเป็นนายทหารติดต่อของกองทัพบกที่สำนักงาน
Officer In Charge of Construction (O.I.C.C.)
ซึ่งเป็นหน่วยงานของ JUSMAG สหรัฐอเมริกา ซึ่งขณะนั้น
มีการก่อสร้างสนามบินในประเทศไทยหลายแห่ง และ
ร่วมออกแบบโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ที่สวนสน
พ.ศ. 2500 - 2503 เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาออกแบบที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2503 - 2532 เป็นอาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2505 - 2516 เป็นเลขานุการคณะกรรมการประจำคณะ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2506 - 2508 เป็นกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิศวกรรมศาสตร์
และอุตสาหกรรม
พ.ศ. 2516 เป็นสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ
พ.ศ. 2516 - 2521 เป็นหัวหน้าแผนกวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2518 - 2532 เป็นศาสตราจารย์ค้ำคนสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2519 - 2520 เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. 2520 - 2522 เป็นกรรมการในคณะกรรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2530 - 2531 เป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายจัดหาทุนในคณะกรรมการ
อำนวยการจัดงานต้นไม้แห่งชาติ พ.ศ. 2528 - 2531
พ.ศ. 2533 - ปัจจุบัน เป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมอาหาร กรมโยธาธิการ
กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2533 เป็นศาสตราจารย์กิตติคุณ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2533 - 2535 เป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฝ่ายโยธา
พ.ศ. 2534 - 2535 เป็นประธานคณะกรรมการกำกับและประสานแผนงาน

- โครงการบำบัดน้ำเสียในเขตกรุงเทพมหานครในคณะกรรมการ
จัดวางแผนงานโครงการในการจัดวางระบบบำบัดน้ำเสีย
และระบบการกักคั้นขยะมูลฝอย
- พ.ศ. 2534 - 2535 เป็นกรรมการในคณะกรรมการโครงการสวนกลางมหานคร
- พ.ศ. 2535 - ปัจจุบัน เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2535 - ปัจจุบัน เป็นกรรมการในคณะกรรมการกักเก็บโครงการระบบขนส่ง
มวลชนมหานคร
- พ.ศ. 2535 - ปัจจุบัน เป็นกรรมการในคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก
- ประวัติการทำงานด้านสังคม
- พ.ศ. 2511 - ปัจจุบัน เป็นกรรมการดำเนินงานและกรรมการผู้แทนราชสกุล มุลินี
พระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ ท้าการออกแบบและวางผังโครงการ
อุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
ที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
- พ.ศ. 2518 - ปัจจุบัน เป็นสมาชิกก่อตั้งและกรรมการบริหารมูลนิธิธารน้ำใจ ซึ่งมี
กิจกรรมหลักในการปฏิบัติงานหน่วยแพทย์ธารน้ำใจ และ
ยกย่องเกียรติคุณคนไทยตัวอย่าง โดยมี ๓๗๗ ประธานองคมนตรี
ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นประธานมูลนิธิ
- พ.ศ. 2519 - ปัจจุบัน เป็นกรรมการอำนวยการสมาคมนักเรียนเก่าอัสสัมชัญ
- พ.ศ. 2520 - 2522 เป็นนายกสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ปัจจุบัน
เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการบริหารสมาคมสถาปนิกสยาม ฯ
- พ.ศ. 2521 - 2522 เป็นนายกสโมสรโรดาร์กรุงเทพ
- พ.ศ. 2529 - 2530 เป็นผู้ว่าการภาค 3350 โรดาร์สากล

ภาคผนวก จ. แบบขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ทม 0309/

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

พฤศจิกายน 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย
เรียน

เนื่องด้วย น.ส. รำไพพรรณ กฤษณพันธ์ นิสิตชั้นปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา กำลัง
ดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาแนวคิดและบทบาทการจัดการศึกษาระดับประถม
ศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ระหว่างพุทธศักราช 2515 ถึงพุทธศักราช 2535" โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร. สำลี ทองธำ เป็นอาจารย์ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูล
ที่เกี่ยวข้องโดยการขอเรียนสัมภาษณ์ท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ น.ส. รำไพพรรณ
กฤษณพันธ์ ได้เรียนสัมภาษณ์ท่านดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แผนกมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2183530

ภาคผนวก ค. ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การศึกษาแนวคิดและการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของ
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ระหว่างพุทธศักราช 2512 ถึง พุทธศักราช 2535

คำชี้แจงแบบสัมภาษณ์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ระหว่าง พ.ศ. 2515 - 2535 อันจะนำมาถึงแนวทางในการบริหารงานด้านการศึกษาในระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งในด้าน นโยบายและแนวคิดด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา การบริหารงาน และการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการศึกษาคมนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แผนงานด้านวิชาการ การจัดการศึกษาเพื่อบริการสังคมและการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งสภาพการทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ โดยใช้การวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคน ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ของเหตุการณ์ในช่วงของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคน แบบสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสให้รายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และสามารถแสดงทรรศนะต่าง ๆ อย่างเต็มที่

ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเทปเพื่อนำเทปมาถอดคำสัมภาษณ์ คำตอบ และ เรียบเรียง เป็นข้อมูลประกอบการวิจัย

ข้อมูล และ ประสพการณ์ของท่านมีคุณค่าต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลและทรรศนะต่าง ๆ ที่สัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวราวีโพพรรณ กฤษณพันธ์)

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
- วุฒิการศึกษาขั้นสุดท้าย
- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 1.2 ตำแหน่งปัจจุบัน
- 1.3 ตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร
ระหว่างปี

 - 1.3.1 ปี
 - มี เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 - 1.3.2 ปี
 - มี เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 - 1.3.3 ปี
 - มี เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

- 1.4 งานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ท่านกระทำในขณะดำรงตำแหน่ง
 - 1.4.1
 - 1.4.2

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่แสดงให้เห็นแนวคิด และบทบาทในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา
ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในช่วงที่ผู้ให้สัมภาษณ์ดำรงตำแหน่ง เกี่ยวข้องกับการจัดการ
ศึกษาดังกล่าว ตามการรับรู้ของผู้ให้สัมภาษณ์

2.1 ตามการรับรู้ของท่านผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในช่วงนั้น มีแนวคิดเกี่ยวกับ
การจัดการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

2.1.1 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

.....
.....
.....

2.1.2 จุดเน้นในการพัฒนาเด็กในชุมชนที่มีลักษณะต่างกันของกรุงเทพมหานคร

.....
.....
.....

2.1.3 การให้การศึกษาแก่เด็กเล็ก เด็กวัยเรียน และเด็กวัยรุ่นที่ด้อยโอกาส

.....
.....
.....

2.1.4 การพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร

.....
.....
.....

2.2 นโยบายหลักหรือแผนปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษาที่ท่านให้แนวคิดของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีผลเป็น
รูปธรรม ในประเด็นต่อไปนี้

2.2.1 หลักสูตร

(การเรียนการสอน วิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร)

.....
.....
.....

2.2.2 การจัดสรรงบประมาณในด้านจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

.....
.....
.....

2.2.3 การบริหารบุคลากร

(บุคลากรทางการศึกษา การกระจายอำนาจทางการศึกษาแก่หน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ การติดตามผลการปฏิบัติงาน)

.....
.....
.....

2.2.4 การบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามนโยบาย

.....
.....
.....

2.2.5 การริเริ่มโครงการใหม่ ๆ

.....
.....
.....

2.2.6 ความการรับรู้ของท่าน ผู้ว่า ๆ

มีบทบาทอย่างน้อยเพียงใดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งในด้านการเสนอแนว
ความคิด และในการกำหนดนโยบาย

.....
.....
.....

2.2.7 การเสนอแนวคิดและการกำหนดนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในช่วงนั้น ได้มอบหมายหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาแก่ผู้ได้รับผิดชอบบ้าง

.....
.....
.....

2.2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพมหานครกับหน่วยงานด้านการศึกษาอื่น ๆ

อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในช่วงนั้น
กรุงเทพมหานครได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานใดบ้าง และขอความร่วมมือในด้านใด

.....
.....
.....

ตอนที่ 3 สรุปการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ในสมัยที่.....

ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

3.1 ลักษณะเด่นของการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาในช่วงนั้น มีโครงการใดบ้าง ที่เน้นเป็นพิเศษ

.....
.....
.....

3.2 ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา

3.2.1 การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ)

.....
.....
.....

3.2.2 การสนับสนุนจากสื่อมวลชน ระบบการเมือง ประชาชน

.....
.....
.....

3.2.3 การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

.....
.....

3.2.4 ปัญหาต้นทุนงบประมาณ

.....
.....
.....

3.2.5 ปัญหาด้านกำลังคน บุคลากรทางการศึกษา

.....
.....
.....

3.2.6 ด้านอื่น ๆ

.....
.....
.....

ตอนที่ 4 สภาพการณ์ และ เหตุการณ์ของ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในช่วงนั้น ที่มีผล
กระทบต่อแนวคิดและบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในการจัดการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาในด้านต่อไปนี้บ้าง คือ

4.1 สภาพการณ์ที่มีผลต่อแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

.....
.....
.....

4.2 สภาพการณ์ที่มีผลต่อนโยบายในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

.....
.....
.....

4.3 สภาพการณ์ที่มีผลต่อการบริหารงาน

.....
.....
.....

4.4 สภาพการณ์ที่มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ

.....
.....
.....

4.5 สภาพการณ์ที่มีผลต่อแผนงานด้านวิชาการ

.....
.....
.....

4.6 สภาพการณ์ที่มีผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อบริการสังคม

.....
.....
.....

4.7 สภาพการที่มีผลต่อการใช้นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา

.....
.....
.....

ภาคผนวก ง. บทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ นายชานาญ ยูวบูรณ์

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มกราคม 2516 - ตุลาคม 2516)

สัมภาษณ์ เมื่อ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2536

ชานาญ ยูวบูรณ์ เรามาเจอกับหน่วยงานราชการอื่นเมื่อเป็น กรุงเทพมหานคร เมื่อก่อนเป็นเพียงเทศบาลมีผลต่อความรู้สึกของผู้เรียนว่าเป็นเพียงโรงเรียนเทศบาล คนไม่นิยมกัน จึงรับแต่เด็กยากจนมีปัญหาสังคม ความสำเร็จในด้านสัมฤทธิ์ผล จึงลำบาก ช่วงนั้น งบประมาณ ยังต้องรับผิดชอบตัวเองต้องนำไปแก้ปัญหาด้านอื่น เช่น ปัญหาน้ำท่วม ช่วง พ.ศ.2516 ท่วมมาก

ถาม : ขอรบกวนแนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ของท่าน

ตอบ : ก็จัดไปตามแนวการศึกษาของชาติ และเรามีแผนศึกษาของเทศบาล พรบ.

กรุงเทพมหานคร ผมเป็น นายกเทศมนตรีอยู่ 10 ปี ก็ปฏิบัติ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น เป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้เป็นนโยบายพิเศษอื่นใด ก็มุ่งเน้นให้จัดการศึกษาให้เด็กวัยเรียนได้อ่านออก เขียนได้ทั่วกัน โดยการจัดตั้งโรงเรียน และดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระดับประถมต้นและปลาย รวมทั้งจัดหาครูและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของผู้ที่จะเข้าศึกษา และติดตามให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ โดยให้มีการยกเว้นหรือผ่อนผันการเข้าเรียนของเด็ก การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะเป็นลักษณะให้เปล่าโดยไม่เก็บเงินค่าบำรุงทุกระดับชั้น เพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน

ถาม : การบริหารงาน ทางด้านการศึกษาของท่านในช่วงนี้

ตอบ : ในช่วงนั้นพยายามกระจายอำนาจการบริหารไปให้เขต ผู้บริหารโรงเรียน เช่น พวกครูใหญ่ต่าง ๆ ถ้ามีปัญหาอะไรก็ให้มาพูดคุยกันทุกครั้งที่มีการประชุมในเรื่องต่าง ๆ ผมก็จะเสนอนโยบายต่าง ๆ ให้ผู้บริหารทราบ ช่วงนั้นรู้สึกจะมีประชุมกันทุกเดือนเท่าที่จำได้

ถาม : ในสมัยของท่านได้มีการริเริ่มโรงเรียนมัธยมในระดับประถมศึกษา อยากให้ท่าน
กรุณาเล่าให้ฟัง

ตอบ : เหตุที่ผมต้องให้มีโรงเรียนมัธยมก็เพราะไม่อยากจะให้นักเรียนต้องเดินทางไป
โรงเรียนไกล ๆ ลาบาก และขณะนั้นเราก็พร้อม ครูที่มีความสามารถก็เพียงพอ
รวมทั้งในระดับเจ้าหน้าที่ ผมก็ได้พยายามดึงคนที่มีความรู้และความชำนาญที่ไม่
อยากไปอยู่ชนเมืองมาปฏิบัติงานร่วมด้วย

ถาม : ลักษณะการจัดการมัธยมศึกษาดำเนินการในลักษณะใด

ตอบ : ทางกรุงเทพมหานครได้จัดให้มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเขตละ 1 โรงเรียน
ซึ่งนอกจากดังที่กล่าวมาแล้วว่า ผมไม่อยากจะให้นักเรียนต้องเดินทางไป
โรงเรียนลาบากแล้ว ก็ยังเพื่อที่จะเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนที่เรียนใน
ระดับดังกล่าวของกรุงเทพมหานครด้วย

ถาม : ด้านบริหารบุคลากร

ตอบ : ไม่มีปัญหาเพราะผมเป็นนายกเทศมนตรีเดิมอยู่แล้ว มาเป็นผู้ว่าคนก็คุ้นเคยกัน
ทั้งนั้น ในด้านการศึกษาคู่มือบริหารการศึกษาก็มีความชำนาญ เพราะเคยรับผิดชอบ
งานในด้านนี้มาก่อน ผมเห็นว่าเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาคงมีความรู้ ความชำนาญ
ทางด้านการศึกษาพอสมควร

ถาม : ท่านมีการพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการครูกรม.อย่างไรบ้าง

ตอบ : เน้นให้ครูมีความถนัดและความชำนาญเป็นรายวิชาจึงจะดี ซึ่งแต่เดิมครูจะต้อง
สอนให้ได้ทุกวิชา เพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพการสอน และครูควรจะเป็นคนดี
เป็นปูชนียบุคคลแก่นักเรียน

ถาม : ท่านมีการส่งเสริมครูกรม.อย่างไร

ตอบ : มีการส่งเสริมให้กำลังใจแก่ครู โดยปรึกษาหารือคุณศิลป์ชัย ศิลปนาม ต้องให้เขา
เห็นชอบด้วย และในตอนนั้นเรามีนักการศึกษาผู้รักจะชื่อ คุณโกศล จะเป็นผู้

ให้ลาพักเรียน เรื่องของการศึกษาเหล่านี้ไปด้วย แล้วยังมีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญ
เข้ามาคอยให้เบาะเสียง เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคนใหม่กับคนเก่า
พยายามปรับคนใหม่ให้ชโลง และให้คนเก่ากระตือรือร้น

ถาม : และการปฏิบัติงานมีการติดตามผลงานอย่างไร

ตอบ : ไม่ค่อยมีการเช็คสม่ำเสมอ เพราะบุคลากรยังไม่เพียงพอ

ถาม : ในระยะนั้นมีโครงการทางการศึกษาอะไรที่เริ่มขึ้นใหม่ในการจัดการศึกษา
ของกรุงเทพมหานครบ้าง

ตอบ : มีครับ เรามีการจัดให้มีโทรทัศน์ศึกษาขึ้น ซึ่งเป็นการให้ความรู้ทางวิชาการ
วิชาชีพ ทัศนคติ แก่ผู้เรียนหรือประชาชนทั่วไปในรูปแบบของการจัดรายการ
โทรทัศน์ ผมคิดว่าจะเป็นการให้ความรู้ได้เข้าถึงประชาชนผู้ด้อยโอกาสหรือ
ไม่มีเวลาได้มากโดยการใช้โทรทัศน์เป็นสื่อ

ถาม : ในความคิดเห็นของท่าน ท่านต้องการให้การศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็น
อย่างไร

ตอบ : สิ่งที่ผมต้องการในการจัดการศึกษาคือ พยายามให้การศึกษาเป็นตัวกำหนดสังคม
เมื่อการศึกษานำสังคมแล้ว ก็จะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมได้ในที่สุด
ถึงแม้จะใช้เวลาบ้างก็ตาม

บทสัมภาษณ์นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พศจิกายน 2516 - มิถุนายน 2517)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2537

นายอรรถ ช่วงนี้สุขภาพไม่ดี บ่อย เส้นโลหิตอุดตันในสมอง 5 จุด และโรคหัวใจ แต่พอจะตอบได้ แต่เสียงไม่ค่อยชัด พูดดังไม่ได้

ถาม : ขอเรียนถามประวัติการศึกษา และการทำงานของท่านโดยสังเขป

ตอบ : ผมจบรัฐศาสตร์ จุฬา ฯ ธรรมศาสตร์รุ่นแพนแตก จบปี พ.ศ. 2483 เคยเป็นรองอธิบดีกรมการปกครอง รองปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นอาจารย์ทั้งที่จุฬาฯ และธรรมศาสตร์ ตอนนี้เป็นข้าราชการบำนาญ

ถาม : ขอเรียนถามสภาพของกทม. ขณะที่ท่านเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้ว่าฯ

ตอบ : ผมอยู่กทม. วันธรรมดาทำงานในที่ทำงาน วันเสาร์ - อาทิตย์ตรวจราชการตามเขตทุกเขต และตอนนั้นผมยังมีตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดินอยู่อีก

ถาม : ท่านดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่ดินอยู่แล้วใช่หรือไม่ แล้วมาดำรงตำแหน่งผู้ว่ากทม. ได้อย่างไร

ตอบ : ตอนนั้นผมเคยทำงานเป็นผู้ช่วยการส่วนท้องถิ่น จึงสนิทกับพวก กทม. มาก ตอนช่วงรุ่นวายุคุณชานาญออก เขาก็เลยมาเชิญไปดำรงตำแหน่งแทนคุณชานาญช่วงนั้นไปรับงานจากคุณหญิงนันทกา

ถาม : อยากจะเรียนถามเกี่ยวกับสภาพการศึกษาของกทม. ในช่วงนั้น

ตอบ : ในสมัยนั้นมีผู้คนอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาอีกมาก บางพวกก็ไม่มีฐานะจนคร่ำ

ถาม : ในช่วงที่ท่านเข้าไปรับตำแหน่งท่านมีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการศึกษาของกระทรวงบ้างไหม หรือทำหมองสภาพการศึกษาที่ท่านมารับตำแหน่งมีสภาพเป็นอย่างไรบ้าง

ตอบ : การศึกษาของกรุงเทพมหานคร สลับเปลี่ยนมาจากรัฐบาล ผมเข้าไปส่วนใหญ่
การศึกษาของกรุงเทพมหานครจะเป็นที่รองรับเด็กที่มีฐานะค่อนข้างต่ำ

ถาม : ท่านมีแนวคิดในด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างไร

ตอบ : เด็กประถมสำคัญเพราะฉะนั้นครูที่สอนเด็กต้องเป็นคนเก่ง ต้องพยายามให้
โรงเรียนผลิตนักเรียนให้เป็นคนฉลาด คนเก่ง คนดี คนที่มีวินัย พุทธศึกษา
จริยศึกษา หัตถศึกษา พลศึกษา

ถาม : ในช่วงนั้น ชุมชนต่าง ๆ มีลักษณะแตกต่างกันหรือไม่ ในสมัยนั้นมีชุมชนแออัดหรือยัง

ตอบ : มีแล้ว แต่ไม่มากนัก

ถาม : ในช่วงนั้น มีการเน้นความแตกต่างในการจัดการศึกษาสำหรับชุมชนที่ต่างกันหรือไม่

ตอบ : ไม่แตกต่าง เหมือนกันหมด ผู้ว่าไม่เน้นทางด้านนี้ มอบให้ผู้อำนวยการสำนัก
การศึกษารับผิดชอบ แต่ผมเน้นให้นักเรียนมาเข้าเรียนให้มากที่สุด คือสมัย
ก่อนที่ผมเป็นนายอำเภอ ผมมีสารวัตรการศึกษากวาดต้อนไม่เข้าเรียน

ถาม : ในช่วงนั้นมีเด็กด้อยโอกาสหรือไม่

ตอบ : ในช่วงนั้น คงมี

ถาม : ในสมัยนั้นการปฏิบัติการด้านการศึกษา ท่านได้มอบหมายให้ใครได้ช่วยเหลือบ้าง

ตอบ : ก็มีผู้อำนวยการสำนัก และรองผู้ว่าฯ ซึ่งมี 2 ท่าน มีคนหนึ่งที่อยู่แลด้านการปกครอง
ดูแลตำรวจ

ถาม : ประสิทธิภาพของครู ในช่วงนั้น

ตอบ : ผมเคยไปเยี่ยมโรงเรียนที่คืนแดง ครูนับว่าดี เอาใจใส่ดี อยากรู้ให้ครูสอน
แต่ละวิชาตามที่ตนเองถนัด ถ้ามีโอกาสอยากให้มีความชำนาญแต่ละวิชา

ถาม : ลักษณะของครูกทม. ในช่วงนั้นเมื่อเทียบกับครูตามชนบทต่างกันหรือไม่

ตอบ : ครูกทม. ดีกว่านะ ทั้งการแต่งตัว

ถาม : ในสมัยนั้นไม่ทราบท่านได้ปรับปรุง เรื่องหลักสูตรหรือไม่

ตอบ : ไม่ได้ทำเพราะไม่มีเวลา เพราะมีงานด้านอื่นมาก ตั้งแต่ทำงานมาก 30 ปี ไม่มีงานไหนหนักเท่าตอนที่ เป็นผู้ว่าฯ กทม.

ถาม : ท่านคิดว่าทางโรงเรียนได้ดำเนินการขยายที่ทำมอบหมายไปปฏิบัติบ้างไหม

ตอบ : ก็ปฏิบัติตามนโยบายของ ดร.ชานาญ ยูบรุณ

ถาม : ท่านได้ปฏิบัติตามนโยบายของ ดร.ชานาญ ยูบรุณ มาตลอดในสมัยของท่าน มีโครงการอะไรเพิ่มขึ้นบ้าง

ตอบ : การดำเนินการจัดการศึกษาส่วนใหญ่เป็นไปตามแนวคิดและนโยบายการจัดการศึกษาของ ดร.ชานาญ ยูบรุณ แต่ได้มีการทบทวนนโยบายโดยยกเลิกการสอนในระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยโอนไปให้โรงเรียนในสังกัดกรมวิสามัญศึกษา โดยมีความคิดว่าเราควรทำในระดับประถมให้เสียก่อน และทางกฎหมายเขาให้สิทธิเรารับผิดชอบแค่ด้านประถมศึกษาเท่านั้น

ถาม : ทางด้านงบประมาณการศึกษาในสมัยของท่านเพียงพอหรือไม่

ตอบ : งบประมาณกรุงเทพมหานคร จะไม่พอ ได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลด้วยแต่ไม่พอ

ถาม : ท่านมีการพิจารณางบประมาณอย่างไร

ตอบ : ดูว่าอย่างไร เร่งด่วนกว่ากัน จะให้ความสำคัญกันขั้นนั้นก่อน

ถาม : ในช่วงนั้นการศึกษา ได้รับความสนใจมากไหม

ตอบ : ก็พอสมควร แต่ตอนนั้นเราให้ความสำคัญทางด้านการศึกษา

- ถาม : ในสมัยนั้น การบริหารบุคลากร เป็นอย่างไร
 ตอบ : ขณะนั้นเมื่อกองการเจ้าหน้าที่ ระบบจัดเรียบร้อยอยู่แล้ว จะดำเนินการตามแนวนั้น
- ถาม : ทางด้านการติดตามผลงาน
 ตอบ : ก็มอบให้ผู้ช่วยการสำนักการศึกษา
- ถาม : มีโครงการใหม่ ๆ หรือไม่
 ตอบ : ไม่มี แต่ทำของเก่าให้ดีที่สุด แต่อาจจะมีก็ได้ ในสมัยนั้นผมต้องครอง 2 ตำแหน่ง ทั้งผู้ว่ากทม.ฯและอธิบดีกรมที่ดิน
- ถาม : ในสมัยนั้น ท่านมีเลขาหรือไม่
 ตอบ : ก็มี คุณเชาว์ สุคติ
- ถาม : สภาพแวดล้อมของกทม. เปลี่ยนแปลงไปมากหรือไม่
 ตอบ : สมัยนั้น ยังไม่เปลี่ยนแปลงเท่าไร มีบ้างเล็ก ๆ
- ถาม : ความสัมพันธ์ของกทม. กับหน่วยงานอื่น
 ตอบ : ก็มีบ้าง เช่น กับ ดร.ก่อ อยู่กระทรวงศึกษาฯ
- ถาม : ปัญหาและอุปสรรคจากกระทรวงมหาดไทย มีบ้างไหม
 ตอบ : ขณะนั้นเรายังรับเด็กได้ไม่ทั่วถึงมีความคิดว่าอยากจะให้มีสารวัตรนักเรียน คอยตรวจสอบโรงเรียนเด็กได้เข้าเรียน
- ถาม : ด้านสื่อมวลชนและการเมืองมีส่วนกับแนวคิดของท่านบ้านหรือเปล่า
 ตอบ : ตอนนั้น สื่อมวลชน การเมืองไม่ได้มีส่วนกับแนวคิด หน่วยงานของกทม. ก็ให้การช่วยเหลือคือ เช่น กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ริเริ่มหน่วยงานอนามัย

ถาม : อยากทราบเกี่ยวกับเศรษฐกิจสังคมของกทม. ในช่วงนั้น

ตอบ : วัฒนธรรมไม่เสื่อมโทรม สภาพเศรษฐกิจก็ไม่มีอะไร

ถาม : สภาพเศรษฐกิจมีผลต่อการศึกษาของกทม. บ้างหรือไม่คะ

ตอบ : ก็มีบ้าง

ถาม : ด้านการเมืองเหตุการณ์ 14 ตุลาคม มีผลกระทบอะไรเกี่ยวกับการศึกษาของ
กทม. บ้างหรือเปล่า

ตอบ : สำหรับเด็กเล็กไม่มีผลกระทบ

ถาม : มีการนำนวัตกรรมมาใช้ในเรื่องการศึกษาหรือเปล่า

ตอบ : ยังไม่มี

บทสัมภาษณ์ นายศิริ สันตะบุตร

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มิถุนายน 2517 - 2518)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537

- ถาม : จากการศึกษาข้อมูลพบว่าในสมัยของท่านมีการนำนักการศึกษามาบริหารงาน
จึงอยากเรียนถึงที่มาของแนวคิดในเรื่องนี้
- ตอบ : เผอิญมีเรื่องเกี่ยวกับบุคลากรในสำนักงานการศึกษา ทำให้เจ้าหน้าที่บางคนต้องออกไปจึง
คิดว่าการจัดการศึกษาต้องดำเนินตามกระทรวงศึกษา จึงไม่เอาคนภายในเห็นว่าคน
ภายในมีอาวุโสน้อย จึงไปปรึกษาเพื่อน ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการมีคนแนะนำ คุณ
สมพงษ์ จิวะนนท์ ว่าเหมาะสม จึงนำมาปรึกษานอกกรม. แล้วนำ คุณสมพงษ์ มาเพื่อ
จะได้ประสานงานระหว่างกรุงเทพมหานครกับกระทรวงศึกษาธิการได้ดีเอานโยบาย
และวิธีปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการมาปรับให้เข้ากับกรุงเทพมหานคร
- ถาม : ขณะนั้นสภาพของกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไรบ้างมีชุมชนแออัดแล้วหรือยัง
มีปัญหาหรือไม่
- ตอบ : ชุมชนแออัดมี และปัญหาคือเด็กเสียคนไปมากเพราะเข้าโรงเรียนไม่ได้ ไม่มี
ทะเบียนราษฎร์ และพ่อแม่มาจากต่างจังหวัด มาทำงานในกรุงเทพฯอาศัยตามที่
ต่าง ๆ ไม่ได้ย้ายสำมะโนครัว มียาเสพติดมากในสลัมจึงต้องดึงเด็กมาเข้าโรงเรียน
คิดจะทำสำมะโนครัวไว้แต่ติดข้อที่ว่าไม่มีเลขที่ เพราะถ้ามีเรื่องราวจะลำบากมาก
จึงมาคิดว่าบ้านที่อยู่อาศัยแม้จะเล็กหรือทรุดทรอมแต่เป็นที่อาศัยถาวรก็จะมีเลขบ้าน
เมื่อเขามีเลขบ้านและทะเบียนแล้วให้เขตรับ เด็กจึงได้เข้าเรียน ปัญหาชุมชน
แออัดนั้นเด็กขาดการอบรมพ่อแม่ไม่มีเวลาทำให้เกิดปัญหายาเสพติดตามมา ต่อมา
มีมูลนิธิต่าง ๆ เกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็ก ๆ ยากจนประมาณปี 17 - 18 โรงเรียนครู
ประทีปจึงจัดตั้งขึ้น
- ถาม : ปัญหาที่ท้วงท้วงทำให้เกิดปัญหาหรือไม่ เกี่ยวข้องกับงบประมาณหรือไม่
- ตอบ : เดิมมีคลองมากระบายน้ำลงทะเลไป แล้วมาถมคลองสร้างตึกทำให้พื้นที่ท่วมฝั่งเมืองใช้
ไม่ได้ทางระบายน้ำตรงไปหมดไม่หลงและมีขยะค้างอยู่ เลยทำให้ระบายน้ำไม่ได้

คลองธรรมชาติถูกทำลาย พื้นที่กม. อยู่ต่ำกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 50 ซม.
ระบายน้ำได้ลำบาก ถ้าน้ำไหลลงมาน้ำทะเลขึ้นสูงและฝนตกหนักน้ำต้องท่วมแน่เดิมไม่
ค่อยท่วม เลยไม่มีใครเห็นความจำเป็นควรทำโดยสร้างเขื่อน เลียบเจ้าพระยาแล้ว
ทำประตูระบายน้ำเหมือนกับคลองหลอด

บทสัมภาษณ์นายประสิทธิ์ อุไรรัตน์

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มิถุนายน 2517-พฤษภาคม 2518)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2537

- ถาม : ท่านมีอายุมากแต่ยังทำงานได้ดี จึงอยากทราบว่าประสิทธิภาพของคนทำงานไม่เท่ากัน เกิดจากการเลี้ยงดู การศึกษา และสภาพแวดล้อมหรือไม่
- ตอบ : การดำเนินชีวิตที่ดีนั้น ขอให้คำนึงถึงสิ่ง 2 ประการ คือทางพระกล่าวว่า คนเราประกอบด้วยสังขารกับวิญญาณ (physical and mental) จิตใจ จะทำให้สังขารสู้หรือไม่สู้ได้ ต้องคุมจิตใจให้ดีตั้งท่านพุทธทาส คนเรานั้นไม่มีอะไรมาก เพียงขอให้กำหนดจิตใจ อย่าให้เกิดความหลง ความโลภ เพราะจะทำให้จิตใจเลวลง
- ถาม : ท่านมีความเห็นอย่างไร กับการศึกษาของไทย
- ตอบ : เห็นว่ารากฐานการศึกษาของไทยไม่ว่าหน่วยงานใดขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ ความตั้งใจสอนนั้น บางคนก็มี แต่ส่วนมากไม่ค่อยมี สมัยเป็นผู้ว่าฯ อยู่ที่สมุทรสงคราม ก็ได้ยินเสียงเล่าลือว่า ปีหนึ่งสอนเลข 3 ข้อก็พอแล้ว ถึงเวลา ก็ออกข้อสอบตามที่สอนไป เด็กก็สอบได้ ไม่ต้องให้ความรู้มาก
- ถาม : ท่านเคยรับราชการเป็นรองผู้ว่าฯ กทม. ๑ ชมหรือไม่
- ตอบ : เคย อยู่ประมาณปี พ.ศ. 2517 - 2518 ประมาณ 6 - 7 เดือน ในช่วงนั้น รองผู้ว่าฯ มี 2 ฝ่าย อีกฝ่ายหนึ่งคือ พลโทสมาน ควบคุมฝ่ายตำรวจ และผม ได้เชิญคุณสมพงษ์ จิวะนนท์ มาช่วย
- ถาม : ท่านมีประสบการณ์ ในด้านการศึกษาอย่างไร
- ตอบ : ในสมัยเป็นผู้ว่าฯ ที่สมุทรสงครามปีหนึ่งจะไปเยี่ยมโรงเรียนสามครั้ง จึงรู้เรื่องมาก ว่าแต่ละอำเภอจะมีศึกษาธิการเป็นหัวหน้า 1 คน ขึ้นตรงต่อนายอำเภอ มีอะไรก็รายงานนายอำเภอ นายอำเภอรายงานศึกษาธิการจังหวัด จากนั้น จึงรายงานผู้ว่าฯ ผมได้ไปขอให้ศึกษาฯ พูดถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เขาก็เกรง

ผู้บังคับบัญชา จึงให้มีการประชุมร่วมกัน และพูดกันในที่ประชุมเป็นการให้ทุกฝ่าย
ได้รับทราบปัญหาาร่วมกัน ซึ่งวิธีนี้ดีมาก คุณกันเพียงหนึ่งชั่วโมงก็เข้าใจและรู้เรื่องดี
ต่อมา มีการขยายการศึกษา ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

ถาม : เปรียบเทียบกับปัจจุบันคือการขยายโอกาสทางการศึกษา ในจุดนี้ท่านลงไปจัดการ
ด้วยตัวเองหรือไม่

ตอบ : ได้ลงไปดูแลด้วยตนเอง มีการวางแผนเป็นรายสัปดาห์ ว่าควรจะสอนอะไร ถึงไหน
ต่อเนื่องกันหรือไม่ เปรียบเหมือนรถไฟเมื่อออกจากสถานีไปแล้ว ก็ต้องทราบ
เวลาเท่าไร จะถึงสถานีอะไร เมื่อวางแผนแล้วจะส่งคนออกไปตรวจว่าทำไ้
เพียงใด ครูก็ต้องสอนตามกำหนดนั้น เพราะถ้าศึกษา ๆ ตรวจพบว่าครูคนใด
ไม่ปฏิบัติตามก็จะรายงานมา ผู้ว่าฯก็จะเอาเรื่องทันที เพราะศึกษาฯไม่มีอำนาจ
ในการแก้ไข ซึ่งเรื่องนี้ทำให้การศึกษาได้ผลดีทางกระทรวงศึกษาธิการก็เกรงใจ
เพราะเห็นว่าผู้ว่าฯ เอาใจใส่ด้านการศึกษา

ถาม : ท่านมีที่ปรึกษาหรือไม่ ท่านจบการศึกษาทางด้านใด

ตอบ : ไม่มีที่ปรึกษาแต่ใช้ Commonsense เอาเอง ส่วนการศึกษานั้น เรียนมาทางกฎหมาย
สำหรับความเห็นทางด้านการศึกษา คิดว่าถ้าทุกคนทำตามใจ การศึกษาจะไม่เกิดผล
การที่เดินขบวนเรียกร้องขอตั้งการประถมศึกษาเป็นทบวงนั้นคิดว่า ไม่ถูก จะเรียน
แต่ประถมศึกษาอย่างเดียวหรืออย่างไร ควรดู Function เป็นหลักแล้วจะเกิด
ผลดี

ถาม : ท่านคิดว่าการจัดการศึกษาเกี่ยวข้องกับระบบบริหารใช้ไหม

ตอบ : คิดว่าสำคัญคือ มีความคิดว่า ถ้าทุกกรมตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ แล้วแยกเป็นสายมอบ
ให้เป็นรชน แต่ละรชนมีหัวหน้าควบคุม รับผิดชอบการศึกษาทุกระดับ จะได้การศึกษาที่ดี
เพราะปัจจุบันต่างฝ่ายต่างทำ เมื่อสมัยอยู่สมุทรสงครามเมื่อมีการขยายการศึกษา
ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ก็ได้ไปสร้างโรงเรียนเพิ่มให้ทั่วถึง รับผิดชอบสำรวจพื้นที่
แต่ละแห่งว่ามีโรงเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนหรือไม่ แล้วจึงดำเนินการสร้าง
ผลิตกับสมัยเมื่ออยู่ กทม. ได้ไปตรวจเยี่ยมโรงเรียนพบว่าโรงเรียนอยู่ 3 หรือ 4 แห่ง

านเขตหนองจอก มีนบุรี ลาดกระบัง ทางฝ่ายใน ได้ไปสร้างโรงเรียนรอยทาง
โรงเรียนไม่ได้ขอไป เพราะเขาไม่มีความจำเป็น จึงทิ้งไว้เฉย ๆ ก็ต้องลงไป
ดูแล

ถาม : อยากทราบว่าผู้ว่าฯ ที่ต่างจังหวัด กับ กทม. แตกต่างกันไหม

ตอบ : ก็แตกต่างกันแต่ไปอยู่ที่ไหนก็เหมือนกันต้องรับนโยบาย จากรัฐบาล แต่เราก็ปฏิบัติตาม
กันดี ข้อสำคัญผู้ว่าฯ ต้องทำอะไรให้เด็ดขาด การบริหารงานจะใช้วิธีพยายามลงไป
หาครู ถือคติว่า สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น

ถาม : ขอให้ท่านเปรียบเทียบ สมุทรสงคราม กับ กทม.

ตอบ : การศึกษากทม. เหมือนปล่อยให้ทำไปตามลำพัง คือ เรียกครูใหญ่มาประชุมก็ได้
แต่พูดกันไป ผู้ว่าฯ จะไม่แต่ต้องเขาไปทำงานอื่นดีกว่า เช่นไปกวาดขยะซึ่งไม่ได้
อะไรไม่ต้องคำนึงว่าจะต้องเอาใจใคร บางครั้งประชานิยมโดยเกินไประยะ
เหมือนกัน เช่นเรื่องเดินขบวน

ถาม : ท่านเห็นว่า การศึกษาสมัยก่อนต่างจากสมัยนี้หรือไม่

ตอบ : ดีกว่าแน่นอน สมัยก่อนเด็กจบ ม.8 ความรู้จะเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะเรียน
หนังสือเล่มเดียวกัน คือเรียนหนังสือคณิตศาสตร์ที่เป็นภาษาอังกฤษโดยปัจจุบันได้เลิก
ใช้ไปแล้ว จริง ๆ แล้วไม่น่าเลิกใช้เลย ได้ไปสิงคโปร์ เด็กที่มาต้อนรับพูดอังกฤษ
ได้คือสงถามว่าเรียนอะไรมา เด็กบอกเรียนแค่มัธยมหก ตั้งแต่เกิดมาเด็กเรียนทั้ง
ภาษาจีน แยก อังกฤษ ของไทยไม่ให้เรียนภาษาอังกฤษบอกว่าหัวสมองจะเสื่อม

บทสัมภาษณ์ สมพงษ์ จิระนนท์

ผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (มิถุนายน 2517 - 2522)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2536

ถาม : ท่านได้ทราบอะไรบ้างเกี่ยวกับแนวคิดของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคน

ตอบ : ส่วนใหญ่ท่านผู้ว่าฯ จะมอบให้ ตอนผมมาอยู่ใหม่ ๆ ครู อาจารย์ไม่ค่อยทัดเทียมกัน ระหว่างกรุงเทพมหานคร กับกระทรวงศึกษาธิการ คือ ทางกระทรวงศึกษาธิการก้าวไปไกลกว่ากรุงเทพมหานคร

ถาม : สมัยผู้ว่าฯ ศิริ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษามีว่าอย่างไรคะ

ตอบ : ท่านอยากให้การจัดการศึกษาทั่วถึง ครอบคลุมถึงย่านสลัม โดยเฉพาะในชุมชนแออัดต่าง ๆ การดำเนินนโยบายการศึกษาเป็นไปตามแผนชาติ โดยเอานโยบายและวิธีปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการมาปรับเข้ากับกรุงเทพมหานคร

ถาม : สมัยท่านผู้ว่าฯ สาย ล่ะคะ

ตอบ : ระยะเวลาสั้นมาก ไม่ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายเพิ่มเติม

ถาม : สมัยท่านผู้ว่าฯ ธรรมบุญ มีจุดมุ่งหมายอะไร

ตอบ : เน้นขยายสร้างโรงเรียนให้ดี ทางด้านอาคาร สถานที่ให้ดี

ถาม : สำหรับผู้ว่าฯ ชลอส่ะคะ

ตอบ : แนวคิดดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1 และยังเน้นคุณภาพทางการศึกษา ให้มีกีฬา ให้มีดนตรี เน้นในด้านวิชาการด้วย

ถาม : การจัดการศึกษาของผู้ว่าฯ แต่ละท่าน

ตอบ : สมัยคุณชลอส่ะคะ

ถาม : ผู้ว่าฯ ที่มาจากการแต่งตั้งและเลือกตั้ง แตกต่างกันอย่างไรร

ตอบ : ผู้ว่าฯ ธรรมนูญ หาเสียงโดยสร้างอาคารให้

ผู้ว่าฯ ชลอ มุ่งด้านคุณภาพการศึกษา มุ่งช่วยชุมชนแออัด เช่น โรงเรียน

ศูนย์รวมน้ำใจ รับมอบจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ถาม : การพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการครูในแต่ละสมัยละคะ

ตอบ : คุณภาพของครู ยังด้อยคุณภาพ ไม่ค่อยมีการฝึกอบรมครูประจำการ

สมัยผู้ว่าฯชลอ ให้ความสำคัญครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ทุกโรงเรียน

ทางด้านการบริการการศึกษา การให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียน

โครงการดูงานต่างประเทศ มีสมัยผู้ว่า ฯ ศิริ

สมัยผู้ว่าฯ ธรรมนูญ ผมอยู่ครั้งหนึ่ง แล้วคุณเสมอใจมาต่อจากผม

ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ ธรรมนูญ เป็นอย่างไรบ้างคะ

ตอบ : แนวคิดในการจัดการศึกษาของผู้ว่าฯ-ธรรมนูญ มีการจัดระบบบริหารบุคคลใหม่โดยมี

การสับเปลี่ยนโยกย้ายผู้บริหารโรงเรียนตามความเหมาะสม จัดระบบงบประมาณ

รายจ่ายเงินเดือนข้าราชการครูทั้งหมดได้รับเงินเดือนจากรัฐบาลมีการขยายและ

ปรับปรุงประสิทธิภาพเพื่อลดความสูญเปล่าทางการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน โดยการ

สร้างอาคารสถานที่ซึ่งได้รับงบประมาณจากกรุงเทพมหานครและสำนักงานประมาณ

ขยายการศึกษาประถมศึกษาดอนปลาย โดยเน้นอาชีพที่สามารถประกอบอาชีพได้ในส่วน

ภูมิภาค

ถาม : ด้านการบริหารบุคคลละคะ

ตอบ : งานบริหารบุคคลมีส่วนตั้งแต่สำนักงานการศึกษา การสอบเข้า การโยกย้ายปลัดกรุงเทพ-

มหานคร มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารบุคคล คือแทนที่จะผ่านสำนักฯ แล้วไปปลัด

แล้วไปผู้ว่าฯกลับไปลงกับกองการเจ้าหน้าที่ คือสำนักงานศึกษาไม่มีอำนาจ พอเข้า

กทม. ต้องผ่านกองการเจ้าหน้าที่ทั้งหมดของกทม. อีกทีหนึ่ง คุณชลอท่านก็กระจายมา

ให้สำนัก ฯ มาก

ถาม : การบริหารเวลา การติดตามผล

ตอบ : มีการทำเป็นโครงการ ๆ ไป มีการจัดลำดับความสำคัญของการก่อสร้างอาคารเรียน ในช่วงเวลา 3 ปี จัดวัสดุอุปกรณ์การสอน การกีฬา ดนตรี การซื้ออุปกรณ์กีฬา

ถาม : โครงการใหม่ ๆ ในผู้ว่า ฯ แต่ละสมัย

ตอบ : สมัยผู้ว่าฯ ชลอเริ่มโครงการดนตรีกรุงเทพมหานคร กีฬา ซื้ออุปกรณ์กีฬาให้จัดระบบงบประมาณใหม่ มีการแบ่งสรรงบประมาณไปให้โรงเรียน เพื่อจะได้ให้เขตและโรงเรียนจัดซื้อหาอุปกรณ์ ซึ่งเมื่อก่อนอยู่รวมกันหมด เพราะเป็นระบบเทศบาลเก่า

ถาม : ในผู้ว่า ฯ แต่ละสมัยมีโครงการอะไรบ้างที่เด่น ๆ

ตอบ : ส่วนใหญ่ผู้ว่าฯ ไม่ค่อยสนใจเท่าใดก็มอบให้รองผู้ว่าฯ ด้านความคิด นโยบายท่านไม่ค่อยมุ่งพัฒนาคนนัก ไม่ค่อยชัดเจน ส่วนใหญ่ท่านมองปัญหาด้านอื่นมากกว่า เช่น ด้านทัศนคติ ทรอก ซอย มากกว่าด้านการศึกษา ด้าน School Mapping เราก็ลงทุนสมัยผู้ว่าฯชลอได้สร้างศูนย์เยาวชนขึ้นเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

ถาม : ในด้านงบประมาณการศึกษามีเพียงพอหรือไม่คะ

ตอบ : ในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนมีน้อยและเงินก็ไม่พอ เช่นโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยเฉพาะในสลัมต้องมีรถยนต์เคลื่อนที่ ก็ได้เพียงแต่คิด ยังไม่ได้ทำเพราะเราไม่มีงบประมาณ

ถาม : ในด้านความสัมพันธ์หน่วยงาน กทม. กับหน่วยงานอื่นละคะ

ตอบ : มีการประสานกันกับกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง School mapping เขาต้องการจากเรา ในช่วงนั้นโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการมี 38 โรงเรียน ซึ่งของเขา สงวนเอาไว้ อย่างโรงเรียนพญาไท สามเสน เป็นของกระทรวงศึกษาธิการ

ถาม : จะสังเกตได้ว่าโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียนต้องแย่งกันเข้าทั้ง ๆ ที่อยู่ในกทม. แต่ทำไมโรงเรียนของกทม. จึงไม่เป็นเช่นนั้นบ้าง

ตอบ : เราไม่พัฒนาเท่าที่ควร ของกระทรวงศึกษาธิการดีกว่าของเรา ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ก็ดี อะไรก็ดี ความก้าวหน้าของตัวเอง ผู้บริหารของกทม.ต้องมีผู้บังคับบัญชามาก จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องไปพบ ผอ.เขตบ่อย เพื่อให้เขาเห็นหน้าเพื่อพิจารณา ความดีความชอบ แต่ของกระทรวงศึกษาธิการเขาขึ้นตรงต่อส่วนกลางเลย โรงเรียน ของกระทรวงไม่ต้องง้อคนอื่นมากนัก และเค็ดินกทม.ส่วนมากที่มาเรียนจะมีฐานะ ยากจน ดังดร. ก่อท่านเคยพูดไว้ว่าโรงเรียนของกทม.ควรจะเป็นโรงเรียน ขนาดเล็ก ๆ อย่างโรงเรียนวัดสุทัศน์ วัดโพธิ์ และจะต้องมีกิจกรรมพิเศษ เรา ก็พยายามซื้ออุปกรณ์ให้เขา ทั้งด้านการศึกษา คนตรี

ถาม : การที่กทม.ต้องขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย ไม่ทราบว่ามีปัญหาทางด้านบริหารหรือ เปล่าคะ

ตอบ : ก็มีอยู่บ้างว่า ถ้างบประมาณมีจำนวนมากๆ กทม.ต้องขออนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ทำให้การดำเนินการล่าช้าบางด้าน

ถาม : ทางด้านบุคลากรมีเพียงพอหรือไม่คะ

ตอบ : ครูมีพอ การกระจายกำลังครูก็ไม่มีปัญหา และเราตั้งแน่วไว้ว่า ครูต้องสอนได้ทุกวิชา ตอนที่ผมไปญี่ปุ่น เกาหลี ห้องหนึ่งเขามีนักเรียนประมาณ 60 คน ของเราประมาณ 35-40 คน ครูทุกคนสอนประจำชั้น จำนวนครูกับจำนวนห้องเรียนจะใกล้เคียงกัน เช่น จำนวนห้องเรียน 24 ห้อง จำนวนครูประมาณ 25 คน ครูใหญ่ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชาย เกือบทั้งหมด และค่าตอบแทนเขาให้มากกว่าเราแต่ของเขาก็ต้องทำงานหนัก

ถาม : สถานการณ์ทางการเมืองมีผลต่อการจัดการศึกษาหรือไม่คะ

ตอบ : ไม่มีของเราเป็นเค็ดึกระดับประถมศึกษา ที่แท้คือเน้นเรื่องระเบียบวินัยของโรงเรียน

ถาม : ในด้านงบประมาณมีปัญหาหรือไม่คะ

ตอบ : ไม่มีปัญหา เงินเดือนครูได้จากเงินอุดหนุนรัฐบาล ในช่วงหนึ่งผมได้ดำเนินการเรื่องการศึกษาของ กทม. ว่าจะโอนไปขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการดีหรือไม่ อย่างไร ผมก็ลง กระทรวงศึกษาธิการคือ สมัยคุณก่อเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เกรียงศักดิ์

เป็นนายกฯ ในช่วงนั้นรัฐบาลอยู่ได้ไม่นาน ผมเห็นว่าการศึกษาควรจะมาอยู่ใน
หน่วยงานเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกภาพ ตอนหลังสุดสมัยผู้ว่าฯ เชาว์วัศ ท่านไม่
เห็นด้วยกับนโยบายนี้ คุณเสมอใจเป็นรองปลัด คุณสมชัย วุฒิปรีชาเป็นรองผู้ว่าฯ

ถาม : ความแตกต่างของผู้ว่าฯ ที่มาจากการเลือกตั้งกับการแต่งตั้ง

ตอบ : สมัยเลือกตั้งดีกว่าอยู่แล้ว

บทสัมภาษณ์ นายชงค์ วงจันทร์

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครฝ่ายการศึกษา

(ครั้งที่ 1 เมษายน 2520 - เมษายน 2522

ครั้งที่ 2 พฤศจิกายน 2527 - พฤศจิกายน 2528)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2537

ถาม : ท่านดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการฯ ในสมัยผู้ว่าท่านใดบ้างคะ

ตอบ : สมัยผู้ว่าฯ ชลอ พ.ศ.2520-2522 สมัยผู้ว่าฯ อาษา พ.ศ.2527-2528

ถาม : ทั้ง 2 สมัยการดำเนินการจัดการศึกษาเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรคะ

ตอบ : การดำเนินนโยบายคล้าย ๆ กัน คือดำเนินตามแผนการศึกษา และผมได้ริเริ่มโครงการในสมัยแรก สมัยที่ 2 ที่มาเป็นต่อก็ดำเนินการต่อ

ถาม : จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีอย่างไรบ้างคะ

ตอบ : ความมุ่งหมายมี

1. พยายามที่จะให้คนใน กทม. มีการศึกษาขึ้นอย่างทั่วถึง
2. พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนใน กทม.
3. พยายามสังเคราะห์กลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ

ถาม : มีการให้การสงเคราะห์หรือให้การศึกษามาก่อนแก่เด็กในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอย่างไรบ้างคะ

ตอบ : เราสำรวจสภาพทั่ว ๆ ไปแล้วทั้งนโยบายหลักสำหรับเด็กด้อยโอกาส 2-3 ประการ

1. นักเรียนทุกคนต้องเข้าเรียนระดับประถมศึกษา โดยไม่ต้องห่วงว่าเด็กจะมีฐานะยากจนบ้าน ไร่ เกิด หรือสูติบัตรหรือไม่ ห้ามไม่ให้โรงเรียนปฏิเสธไว้รับไว้, เรื่องอื่นไว้ทีหลัง ให้เด็กได้มีโอกาสเข้าเรียนก่อน
2. ช่วยเหลือเด็กที่หลงสำรวจ เด็กไม่เข้าเรียนเพราะต้องช่วยพ่อแม่หรือพ่อแม่ทอดทิ้งส่วนมากจะเป็นเด็กในชุมชน แออัด คลองเตย แทนที่จะให้เด็กเข้าเรียนก็ส่งโรงเรียนไปหาเด็ก ไปส่งโรงเรียนในที่ที่เด็กอยู่ อยากเรียนตรงไหนก็เรียนเพื่อให้อ่านออกเขียนได้เป็นประการแรก อ่านออกเขียนได้แล้วสอน

วิชาอาชีพตามใบ เราเรียกว่า "โรงเรียนสงเคราะห์เคลื่อนที่" แห่งแรกคือ คลองเตย ทั้ง 7-8 หรือ 10 แห่ง ครูอาศัยใต้ถุนแพลตฟอร์มเด็กมาเรียน 1 ครร ต้องการประกาศนียบัตร ป.6 ให้ครูพาไปสมัครในโรงเรียนที่ใกล้ที่สุด ใบสอบ สมทบกับ ร.ร. ในระบบ ทำให้เด็กอ่านออกเขียนได้ขึ้นเยอะ เลี้ยงอาหาร กลางวันด้วย

3. จัดสวัสดิการของเด็ก เด็กหิวโหยมีอยู่มาก ไม่ได้กินอาหารเช้า เราตั้งเข็มว่า จะช่วยเด็กเหล่านี้ในเรื่องอาหารกลางวัน จึงตั้งมูลนิธิเหรียญสีงเพื่อ ช่วยเหลือเด็กยากจน รับบริจาคจากผู้ใจบุญ มีการจดทะเบียนเป็นมูลนิธิ ครู เป็นครูอาสาสมัคร มีความดีความชอบ ครูทำงานด้วยความอดทน สุข ความสุข ใจ มานะ เด็กของโรงเรียนสงเคราะห์เคลื่อนที่ไม่ว่ากี่อายุ บางแห่งคนนิยมก็ แปลงสภาพเป็นโรงเรียนขึ้นมา

ถาม : มีการพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร อย่างไร

ตอบ : เป็นการอบรมครู ผมออกประชุมครูทุกเขต ออกไปปราศรัย ไปทาคความเข้าใจ ตั้ง เป้าหมายว่าครู กทม. ต้องไม่ด้อยกว่าครูทั่วไป ได้อาจารย์บอกว่า ครู กทม. ต้อง ใช้การกำหนดตำแหน่งเดียวกับ กค. ปรับวุฒิ อย่างไร สิทธิประโยชน์อย่างไร มี การจัดอบรม ผมเพิ่มงานศึกษานิเทศก์

ถาม : นโยบยหลักหรือแผนปฏิบัติงานของท่านเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ท่านให้แนวคิดมีผล เป็นรูปธรรม ในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น การเรียนการสอน วิชาการต่าง ๆ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตอบ : - มีการสร้างศูนย์เยาวชนดินแดง ไทย-ญี่ปุ่น ให้มีการแข่งกีฬานักเรียน
- ทางดนตรี ต้องให้คนมีสุนทรีย์ ทั้งโครงการโรงเรียนทุกแห่งต้องมีดนตรีไทย เมล็ดดีก้า 80 วง ครุยางค์ มีวงดนตรีของ กทม. มีการอบรมครูดนตรี
- มีหน่วยศึกษานิเทศก์ ผลดีคือเป็นต้นแบบในระดับชั้นต่าง ๆ

- ถาม : ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- ตอบ : มีด้านกีฬา คณิตรี มีการสร้างหอประชุมเอนกประสงค์ให้โรงเรียน กทม. มา
ร่วมจัดกิจกรรม นิทรรศการ ประกวดกิจกรรมการร้องรำทำเพลงต่าง ๆ สร้างไว้
ได้ 2-3 แห่ง เป็นอาคารเอนกประสงค์
- ถาม : ในการจัดสรรงบประมาณด้านศึกษา มีการจัดสรรอย่างไร
- ตอบ : สำนักการศึกษาจัดสรรงบประมาณตามนโยบาย พิจารณาตามความจำเป็น งบ
ประมาณไม่มาก นำจากส่วนดอกเบีย้มาใช้ และไม่เพิ่มเท่าไรแต่มีการเปลี่ยนแปลง
มากทางการศึกษา
- ถาม : การบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามนโยบาย
- ตอบ : มีเวลาโครงการเป็นเทอม ๆ ประชุมบ่อย ๆ
- ถาม : แล้วท่านผู้ว่าฯ มีบทบาทอย่างไรในการจัดการศึกษา
- ตอบ : ผู้ว่าฯ ให้นโยบาย รองผู้ว่าฯ ดำเนินการในรายละเอียด รองผู้ว่าฯ มีอำนาจใน
การดำเนินงาน
- ถาม : ความสัมพันธ์กับหน่วยงานด้านการศึกษาอื่น ๆ และมีการขอความร่วมมือจาก
หน่วยงานใดบ้าง และขอความร่วมมือในด้านใด
- ตอบ : สบข. เราอาศัยในเรื่องเขาเป็นต้นแบบไปดูงาน
- ถาม : ลักษณะเด่นของการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษามีโครงการใดบ้างที่เน้นเป็น
พิเศษ
- ตอบ : ทุกโครงการเราไปพร้อม ๆ กัน ให้ทุกคนมีความเสมอภาค ได้รับการศึกษาโดยทั่ว
หน้า ผู้ด้อยโอกาสต้องมีโอกาส. เพิ่มพูนคุณภาพการเรียนการสอน

- ถาม : ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
- ตอบ : ไม่มีปัญหา มีเรื่องเล็กน้อย เช่น ในด้านมาตรฐาน บางอย่างคิดไปคนละอย่าง เงินอุดหนุนต้องผ่านมหาดไทย กทม. เป็นไปได้ด้วยดี
- ถาม : ปัญหาทางด้านงบประมาณ
- ตอบ : งบประมาณการศึกษา ไม่สามารถทุ่มมาทั้งหมดทีเดียวได้ จะต้องค่อยเป็นค่อยไป ต้องมีการสร้างฐานที่ดีก่อน
- ถาม : ปัญหาทางด้านบุคลากรทางการศึกษา
- ตอบ : มีการจัดฝึกอบรมให้ครู กทม. เพิ่มคุณสมบัติ ให้อาจารย์จัดโครงการอบรมเก็บเป็นหน่วยก็รับปริญญา อบรมครบนำร่อง ซึ่งในตอนหลังครูก็กระตือรือร้นหาความรู้เพิ่มเติมกันเอง
- ถาม : สภาพการณ์ทางการเมืองมีผลกระทบต่อการจัดนโยบายทางการศึกษาหรือไม่อย่างไร
- ตอบ : ทุก ๆ รัฐบาลต้องการพัฒนา รัฐบาลเลือกตั้งมีโอกาสมากในการทำงาน ผลกระทบมีบ้างแต่มีไม่มาก ในตอนนี้อยากให้สร้างในระดับอนุบาลมากกว่าในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งควรจะให้รัฐบาลกลางรับผิดชอบ
- ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการบริหารงาน
- ตอบ : อะไรจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรไม่สนใจ จะทำตามขอบเขตอำนาจ เรามีแผนแม่บท คือแผนการศึกษาแห่งชาติ การศึกษาต้องไปตามแผน
- ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- ตอบ : เราต้องทันสมัยในวิธีสอน มีกองวิชาการในสำนักงานการศึกษา ให้มีการผลิตสื่อวัสดุทัศนศึกษา, ห้องสมุด ทุกโรงเรียนต้องมีห้องสมุด มีการประกวดห้องสมุด

บทสัมภาษณ์ นายสมชัย วุฒิปรีชา

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กรกฎาคม 2522 - พฤศจิกายน 2527)

สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2537

นายสมชัย ผมดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 สมัยคือ ในสมัยของผู้ว่า
 เชาว์วัชรน์, ตั้งแต่ 25 กค.22 ถึง 18 เม.ย.24 และในสมัยของผู้ว่าเทียม, ตั้ง
 แต่ 28 เม.ย.24 ถึง 1 พ.ย.27

ถาม : อยากทราบนโยบายสำคัญด้านการศึกษาของผู้ว่าทั้ง 2 ท่าน ในสมัยที่ท่านเป็นรองผู้
 ว่าฯ

ตอบ : ในช่วงนั้นสังคมกรุงเทพฯ มีปัญหาเกิดขึ้นมาก ผู้ว่าทั้งสองสมัยได้ให้ความสำคัญ และ
 นำมากำหนดเป็นนโยบายสำคัญ ดังนี้

ในสมัยของผู้ว่า เชาว์วัชรน์ มีเรื่องริบด่วน 4 เรื่อง โดยได้กำหนดหลักการใหญ่ ๆ

ในการดำเนินการไว้ 2 ข้อคือ 1.พร้อมที่จะทำงานในภาวะขาดแคลน

2.กระจายอำนาจให้ ผอ.เขตมากที่สุด สำหรับเรื่องริบด่วนที่กำหนดให้เป็นนโยบาย

สำคัญที่จะต้องแก้ปัญหาคือ 1. แก้ปัญหาน้ำท่วม 2. แก้ปัญหาเก็บขยะและความสะอาด

3. การซ่อมถนน 4. เน้นปลูกต้นไม้ สำหรับในด้านการศึกษาซึ่งผมรับผิดชอบอยู่นั้นได้

เน้นถึงการให้การศึกษา รวมทั้งการบริการสังคมด้วย และจากนโยบายเร่ง

ด่วนของผู้ว่าฯ ทั้ง 4 ข้อ ได้พัฒนาความคิดเหล่านี้มาเป็นประเด็นหลักในการจัดการศึกษา

เช่น การปลูกต้นไม้ และการรักษาความสะอาด โดยการส่งเสริมให้โรงเรียนทุก

โรงเรียนเน้นการปลูกต้นไม้ และรณรงค์การรักษาความสะอาดในโรงเรียน ซึ่งนอก

จากโรงเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สะอาด และร่มรื่นขึ้นแล้ว ยังเป็นการปลูก

ฝังนิสัยเหล่านี้ให้กับนักเรียนได้ด้วย

ถาม : สภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานครในสมัยผู้ว่า เชาว์วัชรน์, เป็นไปอย่างไร

ตอบ : ผมจะชี้แจงให้เห็นเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้จะครับ ในด้านนักเรียน กรุงเทพมหานครมี

จำนวนนักเรียนที่ต้องรับผิดชอบ 31% ของนักเรียนประถมศึกษาทั้งหมดใน กทม.

หรือคิดเป็น 3% ของนักเรียนประถมทั้งหมดของประเทศ และถ้าจะเทียบกลุ่ม

ประชากรในวัยเรียน ที่นั่งในโรงเรียนประถม กทม. มีราว ๆ 50% ของกลุ่มเด็ก ในกลุ่มอายุที่จะเข้าเรียน และยังมีเด็กตกสำรวจอีก 18% หรือประมาณ 12,000 คน คั้งนั้นเราจึงต้องการเน้นขยายเชิงปริมาณให้กับเด็กกลุ่มนี้ สำหรับปัญหาการเข้า ชั้น มีนักเรียนชั้นปี่ละเกือบ 30,000 คน เฉลี่ยค่าใช้จ่ายหัวละ 2414 บาท กทม. เสียงบประมาณด้านการศึกษาไปปีละ 71 ล้านบาท โดยเฉลี่ยนักเรียน 100 คน จะจบ ป.4 ประมาณ 51 คน และ ป.6 ประมาณ 48 คน ในด้านคุณภาพครู มี ครูปริญญา 21% อนุปริญญา 48% ส่วนที่เหลือเป็นครูคุณวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา

ในด้านภาพพจน์ ความรู้สึกของคนทั่วไปจะมองโรงเรียนความเป็นโรงเรียนเกรด 2 เพราะยังปักธง รร.เทศบาลอยู่ ผมเป็นผู้ที่ปลุกความรู้สึกของครู กทม. โดยเทียบให้เห็นว่าวุฒิของครู กทม. ดีกว่าของ สปช. งบประมาณต่อหัวก็ไ้มากกว่า ครู กทม. มีโอกาสพัฒนาได้ดีกว่า จึงควรสร้างความรู้สึกที่ดีต่อภาพพจน์ของโรงเรียน ทำไมถึงต้องให้คนมองว่าเป็นโรงเรียนเกรด 2

ถาม : ทาง กทม. มีนโยบายในการพัฒนา รร.ในสังกัด กทม. อย่างไร และมีโครงการใด ที่เชื่อมเป็นพิเศษบ้าง

ตอบ : นโยบายก็คือ 1. ต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ เช่น การสร้างนิสัยที่ดีแก่เด็ก เป็นต้นว่า ไม่มั่งง่าย, การรักษาสาธารณสมบัติ ความมีวินัยในโรงเรียน กทม. มีการสร้างโครงการให้เห็นเด่นชัด คือโครงการสร้างวินัยในโรงเรียน ถูธงข้ามถนน เข้าคิวรอรถเมล์ และการกล่าวขอบคุณคนขับรถเมล์ และต่อมาทางกระทรวงศึกษา ให้นำไปใช้ต่อจึงเป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ แต่ปัญหาอยู่ที่ผู้บริหารไม่เอาจริง เช่น ครูใหญ่ ทำให้โครงการดังกล่าวได้เลือนหายไป ต่อมาข้อ 2. นโยบายเชิงปริมาณทางการกิจหลักให้สมบูรณ์ เช่น เร่งรัดจัดการศึกษาภาคบังคับ โดยดูจากอัตราการเพิ่มของประชากรใน กทม. การเกิดหมู่บ้านใหม่ ๆ การหาที่ดินเตรียมสร้างโรงเรียน และได้พยายามแก้ปัญหาเด็กไม่มีหลักฐาน ทะเบียนสำมะโนครัว จึงกลายเป็นเด็กตกสำรวจ โดยใช้หลักการและเรื่องกฎหมายขอเขตเข้ามาช่วย และได้ปรับปรุงวิธีการเกณฑ์เด็ก โดยให้ผู้ปกครองเข้ามาแจ้งที่เขต แต่จะมีจุดอ่อน คือถ้าผู้ปกครองไม่มาแจ้งทำให้เด็กจำนวนหนึ่งไม่ได้รับการศึกษา สำหรับในด้านกาแก้ไขในเชิงปริมาณ การศึกษาสำหรับเด็กโดยโอกาสในสลัม คือการตั้งโรงเรียนพิเศษที่

เป็นโรงเรียนสาขาความช่วยเหลือเสริม ในเชิงคุณภาพ ได้มีการสำรวจมาตรฐานการเรียน การสอนจากคะแนนของการสอบ ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์จากคะแนนสอบข้อสอบมาตรฐาน โดยสำนักการศึกษาเป็นคนออกข้อสอบ ป.4 และ ป.6 และทำคะแนนเฉลี่ยเป็นราย โรงเรียน จัดลำดับเป็นเขต และดูว่าจะยกระดับคะแนนเฉลี่ยขึ้นมาได้อย่างไร ใน ส่วนขวัญกำลังใจของครู ได้ส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ และการประกวดโรงเรียน และให้รางวัลโดยให้ครูไปดูงานต่างประเทศ

ถาม : และสำหรับการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กในชุมชน หรือผู้ด้อยโอกาส เพื่อเป็นการ ให้บริการทางสังคม

ตอบ : กทม. ได้มีการจัดการศึกษาให้ความรู้ในด้านการบริการสังคม ซึ่งเป็นหน้าที่ของ สำนักสวัสดิการสังคมนั้น ได้มีการจัดการศึกษาเป็นคอร์สสั้น ๆ เช่น ที่สวนลุมฯ เพื่อ สนองความต้องการ กำลังคนในด้านเศรษฐกิจ เช่น จัดสอนวิชาชีพ โดยขอความ ร่วมมือกับลุงชาวเขาอาชีพ หรือการจัดสอนภาษาอังกฤษให้กับแรงงานที่ไปทำงานต่าง ประเทศ หรือให้เด็กช่วยทำงานตามโรงงาน และจากแนวคิดเหล่านี้ทำให้เกิด โครงการต่าง ๆ ได้แก่ 1.การสร้างคนโดยใช้การศึกษา เช่น การสร้างวินัยใน โรงเรียน การรักษาสภาพแวดล้อม การปลูกต้นไม้ 2.ให้เด็กที่ขาดหลักฐานมีที่เรียน และหาที่ดินขยายโรงเรียนใหม่ 3.การให้ความเสมอภาคโดยการสร้างโรงเรียน ขึ้นในสลัม 4.ในด้านคุณธรรม ได้ดำเนินการตั้งนี้ ประเมินผลและเร่งรัดคุณภาพ เน้นการนิเทศการศึกษา การพัฒนาบุคลากร และการประกวดโรงเรียนมาตรฐานดี เด่น

ถาม : ในการพัฒนาคุณภาพดำเนินการอย่างไรบ้าง

ตอบ : การพัฒนาคุณภาพมีขั้นตอนคือ 1.สำรวจคุณภาพปัจจุบัน 2.กำหนดเป้าหมาย และ ความมุ่งหมายสูงสุด แล้วแบ่งจุดกลางของเป้าหมายถือเป็นเกณฑ์ และให้ ศึกษาวิเคราะห์ควบคุมให้สูงกว่าระดับการดำเนินการจัดการศึกษาสมัยนี้ ทำตามแผน พัฒนา การศึกษา โดยเน้นนโยบายที่เป็นเรื่องริบตัวของผู้นำเข้ามาใส่ในแผน เป็นแผนพัฒนาการศึกษาของกทม. โดยเฉพาะ ในด้านคุณภาพของโรงเรียนนี้คิดว่า

80% มีผลมาจากผู้บริหาร ซึ่งครูจะต้องทำงานหนักมาก แต่สิ่งเหล่านี้ก็เพื่อคุณภาพของโรงเรียน และควรจะทำอย่างต่อเนื่อง โดยการควบคุมจากผู้บริหาร

ถาม : ข้อแตกต่างในด้านการจัดการศึกษา ในสมัยของผู้ว่าฯ ชาญวิทย์ และผู้ว่าฯ เทียมฯ มีอย่างไรบ้าง

ตอบ : จริง ๆ นโยบายไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะผู้ว่าฯ เทียมสนใจแต่เรื่องน้ำท่วม เพราะเป็นปัญหาที่หนักมากของ กทม. ในขณะนั้น ซึ่งการแก้ปัญหาได้มาบรรลุผลตามสมัยของผู้ว่าฯ ชาญวิทย์

ถาม : ในยุคนั้น ผู้ว่าฯ ให้ความสำคัญในด้านการศึกษาอย่างไรบ้าง การศึกษา กทม. จึงเริ่มโดดเด่นขึ้น

ตอบ : ในเรื่องของ การให้ความสำคัญจากผู้ว่าฯ ก็มีบ้าง แต่มีปัญห่อื่น ๆ ที่หนักและเด่นชัดกว่ามีมาก ทำให้ผู้ว่าฯ ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมาให้ความสำคัญเรื่องการศึกษามากนัก ปัญหาหนักจากการศึกษาที่พบก็คือ การไม่ได้เข้าเรียนของเด็กในชุมชนแออัด เพราะขาดหลักฐาน ทาง กทม. ก็ได้เรียกประชุมให้นโยบายแก้หัวหน้าเขต

นโยบายของผู้ว่าฯ ชาญวิทย์ ก็ให้ความสำคัญในด้านการศึกษา แต่ปัญหาเฉพาะหน้าเรื่องอื่นเยอะ และเทศบาลก็ไม่ค่อยอยากทำเรื่องการศึกษา อยากจะทำแต่ถนนน้ำท่วม อย่างนี้มากกว่า แต่การศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นต้องทำเพราะระบุเป็นกฎหมาย

ถาม : ในด้านงบประมาณการศึกษา

ตอบ : เงินที่ใช้จ่ายในการศึกษาในด้านเงินเดือนครู มาจากงบประมาณของรัฐบาล ส่วนกลาง กลายเป็นโรงเรียนที่ตั้งงบประมาณ 2 ทางคือ ได้จากรัฐบาลกลาง และงบของ กทม. เอง ทำให้เราได้เงินมากกว่า สปช. ทางด้านงบประมาณ กทม. ไม่เพียงพอ แต่ก็ดีกว่า สปช. ในแง่รายจ่ายต่อหัว

- ถาม : โครงการเด่นของกทม. มีอะไรบ้าง
- ตอบ : โครงการโดดเด่นที่สรุปได้คือ การสร้างโรงเรียนมาตรฐานดีเด่น ตั้งโรงเรียนในชุมชนแออัดเป็นโรงเรียนสาขา และผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นหัวใจงานชุมชนแออัดก็คือ การพยายามที่จะดึงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน กทม. ให้สูงขึ้น และให้คนเห็นว่า วุฒิชองครู และงบประมาณค่าใช้จ่ายของโรงเรียน กทม. สูง และดีว่าโรงเรียนในสังกัดอื่นทุกสังกัด เพราะทัศนคติของผู้ปกครองและประชาชนที่มองโรงเรียน กทม. ยังไม่ดีนัก
- ถาม : ทว่าเมื่อผู้ว่าฯ ให้ความสำคัญในด้านอื่นมากกว่าการศึกษา ทั้ง ๆ ที่การศึกษาก็สำคัญ และมีปัญหาเยอะเช่นกัน
- ตอบ : ผู้ว่าฯ มักจะสนใจงานโยธา เพราะความคิดของคนทั่วไปจะเห็นว่าการศึกษาเป็นเรื่องที่เห็นผลช้า เรื่องงานโยธา จะเห็นผลได้เร็วกว่า
- ถาม : ในด้านความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น
- ตอบ : ก็มีการเชื่อมโยงกันมาก จากทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง ผมดำรงตำแหน่งมาหลายด้าน เช่น รองปลัดกระทรวงศึกษา เลขาธิการ สช. เป็นต้น ทำให้การประสานงานง่ายขึ้น
- ถาม : มีการจัดหลักสูตรเฉพาะท้องถิ่นของ กทม. เองไหม
- ตอบ : ใน กทม. ไม่ค่อยมีตัวเลือก การทำหลักสูตรเองคงเป็นไปไม่ได้ จะมีกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ที่เลือกให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้
- ถาม : สรุปโดยรวม การจัดการศึกษาในภาพรวม มีอุปสรรคและปัญหาที่สำคัญอะไรบ้าง
- ตอบ : สรุปได้ก็คือ 1.โรงเรียน กทม. เป็นโรงเรียนเกรด 2 2.ในแง่คุณภาพยังมีความแตกต่างกัน 3.ในแง่ความสูญเปล่าทางการศึกษา เพราะเด็กสอบตกมาก แต่เดี๋ยวนี้คงดีขึ้น 4.ขวัญและกำลังใจของครูไม่ดีนัก ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากโครงสร้างของ กทม. เป็นโครงสร้างดั้งเดิม สมัยที่กระทรวงศึกษา อยู่ภายใต้กรมการปกครอง เหมือนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น ให้ผู้ที่อยู่ในสายปกครอง เช่น ปลัดอำเภอ มาเป็นนาย อาจารย์ใหญ่ 9 เป็นต้น ซึ่งถ้าจะให้อิสระเหมือนกับกระทรวงศึกษา

เดี๋ยวนี้ ก็อาจเกิดปัญหาแตกต่างกันเป็นเสี่ยง ๆ ก็มีทั้งดีและไม่ดี แต่ใน กทม. นี้ยังเป็นปึกแผ่นดี ก็ต้องคิดดี ๆ ว่าถ้าแบบไม่อิสระก็ควรจะอยู่ภายใต้ใคร ในส่วนของโครงการน่าจะได้รับการพิจารณาให้ถี่ถ้วน รอบคอบ อีกที

ถาม : เดียวนี้มีการปรับโครงสร้าง แต่ยังไม่ได้รับอนุมัติฯ ใหม

ตอบ : มีคณะสภาฯ คณะกรรมการศึกษาเสนอโครงสร้างว่าจะให้เป็นสำนักคุมสายบังคับบัญชา เป็นอิสระจากการปกครอง แต่อาจเกิดปัญหา ผอ.เขตไม่ให้ความร่วมมือ ก็ยังอยู่ในระหว่างพิจารณากันอยู่

บทสัมภาษณ์ พลตรีจำลอง ศรีเมือง

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พฤษภาคม 2528 - 2535)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2537

- ถาม : คือจะทำเกี่ยวกับการศึกษาแนวคิดทางการประถมศึกษาของผู้ว่าฯ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันจึงอยากจะทราบแนวความคิดของท่านในช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้ว่าฯ
- ตอบ : กำหนดนโยบายเอากว้าง ๆ ต้องให้การศึกษาดูเด็กในลักษณะที่ทำให้ความรู้คู่กับความรู้ดี รวยจะไปเป็นแต่เรื่องวิชาการเพียงอย่างเดียวมันไม่ได้
- ถาม : จากการที่ได้ศึกษาจากเอกสารสมัย นางบุญมา หานสัมฤทธิ์ เป็นรองผู้ว่าฯ ได้สรุปนโยบายตามความคิดของท่าน เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ว่า 1. ให้เด็กมีความรู้คู่ความดี 2.สนองความต้องการของประชาชน ครูและนักเรียน 3.การบริหาร
- ตอบ : ใช้เป็นการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ
- ถาม : ไม่ทราบว่าจากจุดที่ท่านมาดำรงตำแหน่งท่านมองสภาพการศึกษาของ กทม. ในอดีตก่อนที่ท่านจะมาดำรงตำแหน่งท่านมองสภาพการศึกษาเป็นอย่างไร
- ตอบ : การศึกษาดอนนั้นอะไรต่าง ๆ ในตอนนั้นยังไม่พร้อมเท่าไร เช่นการช่วยเหลือเด็กเด็กจำนวนมากที่เดียวกับนักเรียนซ้ำ แล้วมีบางโรงเรียนที่ได้ศึกษาวิจัย ก็พบเรื่องง่าย ๆ ว่าสาเหตุที่นักเรียนซ้ำก็เพราะว่า แก่หิวขาดสารอาหาร เมื่อเราได้เพิ่มเติมเรื่องนี้ไปก็ปรากฏว่านักเรียนดีขึ้น นอกจากนั้นแล้วก็เป็นเรื่องของอาคารสถานที่ เช่นเรื่อง ห้องน้ำไม่เพียงพอ ส้วมเต็มหลังคารั่ว ทั้งหมดนี้เราจะคิดว่าเป็นเรื่องเล็กไม่ได้ เพราะมันเกี่ยวข้องกับการเรียนของเด็กเหมือนกันถ้าเด็กต้องพะวงเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ก็จะทำให้เสียการเรียนไปครูแทนที่จะมีกำลังใจสอน มีเวลามากก็ต้องมาติดปัญหา ปัญหานี้เป็นปัญหาของผู้บริหารที่ต้องเร่งแก้ไข
- ถาม : ใน กทม. ในแต่ละเขตจะมีลักษณะไม่เหมือนกัน เช่น คลองเตย มีสภาพอีกแบบหนึ่ง หนองแขมมีลักษณะอีกแบบหนึ่ง ไม่ทราบว่าจุดที่ท่านมาโยนในตำแหน่งผู้ว่าฯ ท่านมีนโยบายในการจัดการศึกษาอย่างไรคะ

ตอบ : ครูจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดของนักเรียน และครูต้องมีเวลามากพอที่จะให้กับนักเรียน ทางหน่วยงานกรุงเทพมหานครอย่างทาบแบบต่างจังหวัด คือ การนำครูไปทำหน้าที่อื่น มากมาย เช่น การให้การต้อนรับแขก จัดงานจัดการอะไร คือ ถ้ามีก็ขอให้มีน้อย ๆ น้อย เพื่อที่ครูจะได้มีเวลาให้กับเด็ก ๆ

ถาม : ในจุดนี้ก็พบเอกสาร ที่ท่านสั่งการว่าถ้าครูจะปฏิบัติกิจกรรมพิเศษใด ๆ ก็อย่าให้ เสียเวลาในการสอน

ตอบ : ถูกต้อง นี่คือการกำหนดคนนโยบายชั้นหนึ่ง ที่นี้มาถึงคำถามที่คุณถามว่า เรามีนโยบาย การจัดการศึกษาอย่างไรในท้องที่ต่างกัน เรื่องนี้ก็คือ นโยบายลงมาในส่วนที่ปลีกย่อย คือ นโยบายในท้องถิ่นที่เขาเป็นชนบท เช่น หนองจอก ลาดกระบัง มีนบุรี ก็คือ เรา ต้องเน้นหนักไปในด้านการทำมาหากินของเขาด้วย ช่วยเสริมในเรื่องนั้นด้วย เพราะ เด็กไม่เพียงมีความรู้แ่ในห้องเรียนเท่านั้น จะต้องรู้ทั้งในท้องถิ่นนั้นมีอะไร มีปัญหา อะไรอย่างน้อยก็จะได้มีส่วนช่วยด้วย ซึ่งท่านรองบุญมาฯ เนี่ยท่านก็คิดเอามาเพิ่มเติม แม้จะไม่เป็นเรื่องใหญ่โต ไม่ใช่หลักการอะไรมากมายนัก แต่ก็ช่วยได้ นั่นก็คือ ให้ เด็กมาสนใจสภาพแวดล้อม เนื่องจากว่าในท้องที่ ๆ หนึ่งสภาพแวดล้อมค่อนข้าง ยังดีอยู่ ที่ทางก็มีที่ส่งเสริมให้นักเรียนปลูกกล้วยน้ำว้า กล้วยก็ขายได้เพราะฉะนั้นใน ท้องที่ ๆ ต่างกัน เราก็ต้องมีอะไรเพิ่มเติมด้วย

ถาม : อยากทราบว่าในชุมชนแออัด ท่านมีนโยบายอย่างไรคะ

ตอบ : ทางเด็กก็เป็นในการมีส่วนร่วมรับรู้ ความเป็นไปในสังคม ว่าเอ้! บ้านเมืองเราเจริญศรี ขึ้น ถ้าเราช่วยกันปรับปรุงสถานที่อยู่ให้ดีขึ้น เราไม่ควรจะทิ้งขยะเด็กจะต้องคอย บอก คุณพ่อคุณแม่จะต้องคอยชักชวนกันนั้นน้าว เพื่อให้เห็นต่อสังคมมากขึ้น แล้วอีก อย่างหนึ่งก็คือเด็กจะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงภัยอันตรายที่มาสู่ชุมชนของเขา อย่างเช่น เรื่องยาเสพติด อย่างนั้น เป็นต้น

ถาม : อย่างนี้เราแทรกไปทางด้านครู ผู้บริหาร

ตอบ : ใช่ครับ อย่างนี้เราก็มีหน่วยงานอื่นของกทม. เข้าไปร่วมด้วย เช่น สำนักอนามัย สำนักสวัสดิการสังคม เรามีแม้กระทั่งหน่วยงานที่มาจากต่างประเทศ ถ้าแปลเป็น

ภาษาไทยก็ว่า การศึกษาเพื่อชีวิต ตั้งอยู่บริเวณคลองแสนแสบ ตรงซอยร่วมฤดี แล้วก็อยู่ในรถเคลื่อนที่ให้เด็กเข้าไปอยู่ในสถานทีนั้น ให้เด็กได้เรียนรู้ว่า การทำงานของร่างกายเราเป็นอย่างไร เขาทำได้ดีมาก มีสื่อ มีการ์ตูน มีอะไรหลาย ๆ ที่ทำให้นักเรียนเพลิดเพลินไป เสร็จแล้วร่างกายเราไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดอะไรมันจะเสียหายไปเกิดอันตรายอะไร อันนี้ไม่ได้หมายถึงว่าครูเท่านั้นที่มีส่วนช่วย แม้กระทั่งหน่วยงานอื่นของ กทม. ก็มีส่วนช่วยเด็ก

ถาม : หน่วยงานที่ว่านี้เราขอความช่วยเหลือจากเขาหรือเปล่าคะ

ตอบ : ไม่ใช่ครับ เขายื่นมือมาช่วยเรา จากประเทศออสเตรเลีย

ถาม : ขาดในจุดที่ครูเป็นจุดสำคัญของการศึกษาของ กทม. ไม่ทราบว่าท่านมีนโยบายอะไรในการเพิ่มประสิทธิภาพของครู

ตอบ : เราเน้นที่ว่า ครูจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด แล้วก็เราเปิดหลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิตคือเราต้องการให้หลาย ๆ คนนั้นได้มีสิ่งที่ดีงามที่อยู่ในตัวเขาแล้วเพิ่มมากขึ้น เน้นขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ สะอาดทั้งกายและใจเพิ่มมากขึ้น เรามีหลักเกณฑ์เราคิดเอาแต่ครูไปอบรม ตั้งแต่ครูผู้สอนจนกระทั่งผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน นั่นแหละเป็นการเน้นหนักที่จะเพิ่มคุณงามความดีให้เกิดขึ้นในตัวครู เพื่อจะได้เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดของเด็ก นอกจากนั้นเรายังมีโครงการให้กำลังใจกับครู เช่น ครูดีเด่น ให้ไปศึกษาดูงานต่างประเทศ เพื่อจะได้นำประสบการณ์ต่าง ๆ นั้นมาพัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ถาม : สำหรับด้านงบประมาณมีเพียงพอหรือไม่

ตอบ : ในด้านงบประมาณ ถ้าจะพูดไปแล้วก็ยังไม่ค่อยพอ แต่เมื่อพิจารณาดูด้านอื่น ๆ ที่ กทม. ยังต้องรับผิดชอบอยู่นั้น งบประมาณที่จัดให้นั้นก็พอเหมาะพอควร

ถาม : ไม่ทราบว่ากำหนดคนเรียนหรือการกำหนดเกี่ยวกับงบประมาณต่าง ๆ ที่จัดไว้ ท่านเน้นไปทางด้านใดคะ ด้านอาคารสถานที่ หรือ ทางด้านสื่ออุปกรณ์ หรือทางด้านการอบรม

ตอบ : เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียด ซึ่งท่านรองผู้ว่าฝ่ายการศึกษา ท่านเอาไปคิดอีกที ซึ่งได้รับมอบหมายจากผมอีกทีหนึ่ง

ถาม : แล้วทางด้านการบริหารบุคลากรที่เน้นเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบทางการศึกษา ไม่ทราบว่าท่านมีแนวทางในการบริหารอย่างไรคะ

ตอบ : ในการบริหารนั้น สำหรับครูอาจารย์เราจะมีสำนักงานการศึกษาที่เป็นผู้รับผิดชอบ อยู่ สำนักงานศึกษาก็ให้การสนับสนุนโรงเรียนต่าง ๆ รวมทั้งการเสนอแนะบุคลากรในการเลื่อนยศ ในการเลื่อน การโยกย้ายแต่งตั้งต่าง ๆ ด้วย ซึ่งในเรื่องเกี่ยวกับครูนั้น เราต้องหันมาดูแลเรื่องสวัสดิการครู จะเห็นว่าเราสร้างบ้านพักครูเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี เพื่อให้ครูไม่ต้องเดินทางไกล แล้วนอกจากนั้นเรายังให้ความสำคัญยุทธธรรม เช่น การสอบครู จะเห็นได้ว่า เราทำได้ เรียบร้อยไม่มีตุกติก

ถาม : จากการค้นพบทางเอกสาร ได้ทราบว่ามีการเสนอโครงสร้างเกี่ยวกับการศึกษา ให้ครูขึ้นตรงสายบังคับบัญชาต่อสำนักงานการศึกษา

ตอบ : เรื่องนี้ก็เป็นความคิดอีกความคิดหนึ่ง แต่ถ้าดูให้ดีๆ สำนักงานศึกษาแห่งเดียวจะรับไม่ไหว เพราะมีโรงเรียนถึง 427 โรงเรียน ดังนั้นจึงแยกไปตามเขตต่าง ๆ เป็นคนจัดการดูแล ซึ่งมีถึง 38 เขต

ถาม : มีบทความได้กล่าวถึงว่าสำนักงานเขตไม่มีความรู้เกี่ยวกับด้านการศึกษา แล้วจะดูแลได้อย่างไร

ตอบ : คือ เขาดูแล ไม่ใช่ดูแลในฐานะเป็นผู้นำทางวิชาการ เราให้สำนักงานการศึกษาเป็นผู้ดูแลทางวิชาการ ดูแลในที่นี้หมายถึง การให้การสนับสนุน ดูแลในเรื่องให้การเสนอเพิ่มเติมว่าโรงเรียนนั้นเป็นอย่างไร โรงเรียนนั้นต้องการอะไร คณะครูบาอาจารย์กับชาวบ้านเข้ากันได้ไหม

ถาม : เมื่อพูดถึงครูอาจารย์กับชาวบ้าน ท่านมีนโยบายอย่างไรที่จะนำโรงเรียนกับชุมชนมาเกื้อหนุนกัน

ตอบ : บอกกับครูอาจารย์ว่า อาชีพครู คือ อาชีพที่ชาวบ้านเขาให้ความเคารพนับถือ แม้ตัวเองจะไม่ได้เป็นครูของผู้ใหญ่ที่เป็นชาวบ้านนั้นก็ตาม ดังนั้นครูจึงต้องช่วยเหลือชุมชน หลายต่อหลายครั้งที่จะต้องเป็นคนเสนอแนะ การปรับปรุงชุมชน เพื่อให้ชุมชนน่าอยู่น่าอาศัยขึ้น เมื่อชุมชนน่าอยู่น่าอาศัยขึ้น เด็กก็จะสามารถเรียนได้ดี เป็นผลต่อเนื่องกัน

ถาม : การกำหนดนโยบายของท่าน มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง

ตอบ : การกำหนดนโยบาย ที่ปรึกษา เราก็มาปรึกษากันว่าเราจะพัฒนาอะไร มีโครงการอย่างไร เช่น โครงการสะอาด เขียวสด ลมพัดเย็น เขาก็ตั้งโครงการขึ้นมา และมีคณะกรรมการดำเนินการไปตามนี้ แต่โครงการหลายโครงการต้องได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน เพราะเด็กเป็นกลุ่มชนที่มีความสำคัญ

ถาม : ในจุดที่ศึกษามา การศึกษาของกทม. จากอดีต จนถึงปัจจุบัน การศึกษาของกทม. เริ่มมีแนวคิดเจเนชั่น ผู้ว่า ฯ มีบทบาทอย่างไรบ้าง

ตอบ : ในสมัยที่ผมเป็นผู้ว่า ฯ เวลาส่วนหนึ่งผมจะไปเยี่ยมโรงเรียน นอกจากผมแล้วก็มีรองผู้ว่า ฯ ฝ่ายการศึกษา นอกจากนั้นเรายังบอกเขาให้สนใจด้วย เมื่อเราให้ความสนใจ โรงเรียนก็จะได้รับก็จะได้รับการพัฒนามากขึ้น เมื่อผมไปผมก็จะไปดูถึงกันครัว โรงอาหารของโรงเรียน ว่าขาดอะไรไหม แล้วเรามีงบประมาณของเราเองที่ได้รับจากการบริจาคของประชาชน เมื่อโรงเรียนขาดอะไร เราก็สามารถซื้อให้เขาได้ทันที หรือเราเห็นอะไรไม่เหมาะสมไม่ควร เราก็บอกครูบาอาจารย์เขา อย่างเช่น ไปเจอบางที่บางแห่งขายของที่ไม้เป็นประโยชน์ต่อเด็กเท่าไร แต่เป็นของที่มันทำให้เด็กมาซื้อ มาก ๆ เราก็บอกเขาค่อยปรับค่อยเตือน ทั้งหมดนี้ถ้าผู้ว่า ฯ และผู้บริหารเอาใจใส่ทุกอย่างก็จะดีตามไปด้วย อีกอย่างหนึ่งก็คือเวลาผมไปพูดที่ไหน ใดคร ๆ ก็สนับสนุนทั้งสิ้น ก็คือ ผมบอกที่ผมต้องเข้ามาสนใจโรงเรียนมาก ๆ สาเหตุส่วนหนึ่งก็คือ ผมเรียนมาจากโรงเรียน กทม.

- ถาม : ตามโครงการหรือนโยบายที่มีโครงการ "นมของลุงจำลอง" ไม่ทราบว่าโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดจากสิ่งที่ท่านไปพบขณะตรวจโรงเรียนใช่หรือไม่คะ
- ตอบ : ใช่ครับ และก็มีผู้ที่ให้เป็นของหรือให้เงินโดยที่เราไม่ต้องเรียกร้อง เพราะเขารู้ว่าเรานำไปช่วยเด็ก และเวลาเราจะให้เด็กก็ต้องบอกเขาว่ามาจากใครเลยใช้ว่ามาจากลุงจำลอง ทั้ง ๆ ที่บางทีไม่ใช่ คนอื่นเขาบริจาคผ่านมาก็มี
- ถาม : ที่ท่านให้เป็นนม เป็นการที่เขาบริจาคให้เองหรือเป็นแนวคิดของท่านเอง
- ตอบ : เป็นแนวคิดของเรา เด็กควรจะมีนม จะต้องทานผลไม้
- ถาม : ในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการทางด้านการศึกษา ท่านได้มอบหมายให้ใครช่วยบ้าง
- ตอบ : เราก็ดูตามหน้าที่การงาน เช่น ทางด้านการศึกษา เราก็ให้เป็นหน้าที่ของรองผู้ว่า ฯ ฝ่ายการศึกษา โดยที่ผู้ว่า ฯ กำหนดนโยบายคร่าว ๆ ถ้ารอง ฯ มีปัญหาอะไรก็มาปรึกษากับเรา หรือท่านดำเนินการไปตามนโยบายใดไปแล้ว เมื่อมีโอกาาก็จะมารายงานให้ผมฟังว่าอันนั้นถึงไหนแล้ว
- ถาม : นอกจากรองผู้ว่า ฯ ฝ่ายการศึกษาแล้ว มีหน่วยงานใดใหม่คะที่รองรับหรือผ่านตามลำดับขึ้นไป
- ตอบ : ต้องผ่านตามลำดับขึ้นไป
- ถาม : ทางด้านการจัดการศึกษา เราได้เชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น
- ตอบ : มีครับ ในตอนหลัง ๆ รู้สึกว่าเราจะเห็นหน้าเสียด้วยซ้ำ เช่น การขยายความพร้อมของโรงเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา ถึงแม้เราจะมีโรงเรียนมากไม่เท่าของกระทรวงศึกษา แต่เฉลี่ยแล้วก็คิดว่าเราพร้อมกว่า โดยเฉพาะท่านรอง ฯ บุญนำ เน้นในเรื่องวิทยาศาสตร์ มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ถาม : ในเรื่องเกี่ยวกับข้าราชการครูสังกัดกทม. กับครูสังกัดหน่วยงานอื่น
- ตอบ : ครูกทม. ไม่ได้ด้อยไปกว่าครูสังกัดอื่นเลย เราได้มีการเอาใจใส่ครู พยายามส่งเสริมความก้าวหน้า เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับ 8 ให้เป็นระดับ 9 และ 10 ถ้าในกระทรวงก็เทียบเท่าอธิบดี
- ถาม : ลักษณะเด่นในด้านการจัดการศึกษาในสมัยของท่าน
- ตอบ : เด็กที่จบจากโรงเรียนกทม. ไปเรียนต่อมีเบอร์เร็นต์ค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่า เราได้จัดการศึกษาให้เขาได้พร้อมชิ้นเรื่อย ๆ นอกจากนั้น ในสมัยที่ผมเป็นผู้ว่า ๆ เรามีการปรับปรุงหลาย ๆ อย่าง เราจะเห็นได้ว่าเด็กกทม. ไปรับรางวัลกิจกรรมต่าง ๆ จากภายนอก ทั้งภายในและต่างประเทศ คือโรงเรียนแต่ละโรงเรียนครูบาอาจารย์เขาทำตามความถนัด ใครถนัดทางไหนก็ส่งเสริมเด็กขึ้นมา และกทม. ก็ให้การสนับสนุนอีกทางหนึ่ง
- ถาม : การสนับสนุนจากกระทรวงมหาดไทย
- ตอบ : เราได้รับแต่เพียงเงินอุดหนุนการศึกษา แต่ไม่ช่วยทั้งหมด ทางด้านปฏิบัติการ มีอิสระ
- ถาม : การสนับสนุนการศึกษา จากทางด้านสื่อมวลชน
- ตอบ : อันนี้อาจเห็นได้ไม่ชัดเจนนัก อาจจะส่งเสริมทางด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และนำภาพลักษณ์ของท่านนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก
- ถาม : ระบบการเมืองมีผลหรือไม่ เช่น ผู้ว่า ๆ มาจากการเลือกตั้ง
- ตอบ : อาจจะมีส่วน คือ ผู้ว่า ๆ ที่มาจากการเลือกตั้งต้องเอาใจใส่เพราะผู้ว่า ๆ ที่มาจากการเลือกตั้งถ้าไม่สนใจประชาชนก็รู้ ถ้าลงสมัครเลือกตั้งครั้งต่อไป เขาก็จะไม่เลือกให้อีก

ถาม : สภาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

ตอบ : ทางการเมืองอาจจะไม่ส่งผลกระทบมากนัก การกระจายอำนาจมีมากขึ้น โดยที่ผู้ว่า ๆ มีอำนาจมากขึ้น เพราะผู้ว่า ๆ มาจากการเลือกตั้ง ส่วนเศรษฐกิจ มีคนเป็นจำนวนมากที่ต้องพาเข้ากินค่าเดินทางมาจากต่างจังหวัด เพราะฉะนั้นบุตรหลานส่วนมากที่เข้าเรียนโรงเรียน กทม. ส่วนใหญ่จะเป็นมีรายได้น้อย พวกที่มีรายได้ปานกลางหรือรายได้ดี จะเข้าโรงเรียน กทม. เป็นส่วนน้อย ส่วนมากจะเข้าโรงเรียนที่เสียเงินแพง โรงเรียนรัฐบาลที่ตั้งมานาน ในเรื่องสังคมมีส่วนกระทบกับเด็กตรงที่ว่า เด็กที่มาจากชุมชนแออัด อาจจะมีความอื่นตามมาด้วย ซึ่งครูต้องตามมากำกับโรงเรียนด้วยเหมือนกัน

ถาม : การให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กที่ขาดพื้นฐานนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งด้วย

ตอบ : แต่ก่อนเด็กที่ไม่มีทะเบียนบ้านจะห้ามเรียน ต่อมาเราเห็นว่าจะมีผลเสีย เลยให้เรียนได้ ส่วนพื้นฐานจะเป็นอย่างไรก็ตามไปแก้กันทีหลัง เพราะวันเวลาไม่ค่อยเท่า เด็กโตขึ้นทุกที ถ้าปล่อยให้แกโรตโดยที่แกไม่รู้ จะเป็นอันตรายมาก

ถาม : ในสมัยของท่าน กทม. จะพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน อะไรเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขเป็นอันดับแรก

ตอบ : ปัญหาอันดับแรกก็คือ เรื่องการป้องกันน้ำท่วม รองลงมาก็คือ ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย อันดับต่อไปก็คือ การมีส่วนร่วมช่วยแก้ปัญหาจราจร ซึ่งเป็นงานสำคัญของกทม.

ถาม : นวัตกรรมใหม่ ๆ

ตอบ : ต้องถามท่านรอง ๆ บุญนำ การให้มีโทรสาร การจัดตั้งโรงเรียนกีฬา (กทม.) เป็นเรื่องที่ท่านรอง ๆ บุญนำเสนอแนวคิดมา แล้วผมเห็นชอบ

บทสัมภาษณ์ นางบุญนา ทานสัมฤทธิ์

รองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ฝ่ายการศึกษา (มกราคม 2533 ถึงปัจจุบัน)

สัมภาษณ์เมื่อ 25 มีนาคม 2537

ถาม : อยากทราบเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ตอบ : จุดมุ่งหมายมีหลายตอนด้วยกัน จุดมุ่งหมายใหญ่ก็คือต้องการให้เด็กมีความรู้คู่ความคิดว่าความรู้ี้ต้องพิจารณาว่าเป็นไปตามหลักการศึกษาก้าวไปก็คือ การพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือทางสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม การใช้มือให้คล่องแคล่ว ทางด้านของการมีสุขภาพสมบูรณ์ และคิดันคิดว่าทั้งสองสมัยนโยบายใหญ่ไม่เปลี่ยน แต่ด้านที่จะเพิ่มเติมเข้าไปนั้น ดูได้จากแผนพัฒนาฉบับที่เท่าไร เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 หรือแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 นี้ เป็นเรื่องของวิชาการ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เราก็จะกำหนดทั้งตัวเด็ก วิธีการสอน และกำหนดภาพรวมทั้งหมดว่าเราจะจัดการศึกษาอะไร

ถาม : ทราบว่า กทม. มีการจัดการศึกษาให้กับเด็กเล็กด้วยใช่ไหม

ตอบ : เรามีการจัดการศึกษาให้เด็กเล็กอยู่แล้ว แต่ยังไม่ทุกโรงเรียน เราต้องการจะจัดให้มีชั้นเด็กเล็กเพิ่มขึ้นจนครบ 427 โรงเรียน ในด้านกฎหมายมอบหมายให้จัดการศึกษาระดับประถม คือการศึกษามาศับดับ ป.1 - ป.6 แต่เมื่อสภาพการณ์ของสังคมเปลี่ยนแปลงไป พ่อแม่ต้องไปทำงานหาเงิน แล้วทั้งลูกเล็ก ๆ ไว้ที่บ้าน และลูกเล็ก ๆ เหล่านั้น เมื่อเข้า ป.1 ก็จะทำให้พัฒนาได้ช้า เพราะฉะนั้นเราจึงเตรียมพร้อมจัดมาให้เรียนในโรงเรียนประถมของเราก่อน ที่นี้พ่อแม่เด็กเล็กมีประถม พอมาในแผนพัฒนาฉบับที่ 7 เด็กจะต้องมีโอกาสเพิ่มขึ้น เพราะเตรียมจะเป็นการศึกษาภาคบังคับอีก 3 ปี เพราะฉะนั้นเราก็เปิดขยายโอกาสคือเรียนมัธยมในโรงเรียนประถมของเราอีก 3 ปี ทั้งนี้ก็เพิ่งเปิดไปได้ 16 โรงเรียน ที่เปิดไปเท่านี้ก็เพราะในกรุงเทพเรามีโรงเรียนมัธยมของกรมของกรมสามัญ อยู่ 100 กว่าโรงเรียน เพราะฉะนั้นเราจะเปิดในพื้นที่ซึ่งสำรวจแล้วว่า ถ้าเราไม่เปิดเขาไม่เรียน เพราะภาวะทาง

เศรษฐกิจของเขาต้องช่วยพ่อแม่มาหากิน อันนี้คือ เราจัดทั้งระดับล่าง ประถม และระดับเหนือขึ้นไปอีก 3 ปี

ที่นี้ถ้าจะถามว่านี่คือกรอบกว้าง ๆ ของการจัดการศึกษา คือ เราต้องการตัวเด็ก อย่างไร ตามลักษณะคุณภาพ จริยธรรม เราก็ต้องการตัวเด็กคือ เราต้องการกำหนด ลงไปว่าต้องเป็นคนสะอาด ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญูรักศีกา ปัญญา เฉลียวฉลาด อดทนแข็งแรง นี่คือตัวเด็ก ที่นี้ถ้าหากเรามองตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 7 เราก็ต้องมองว่าเมื่อเราได้เด็กคุณภาพอย่างนี้แล้ว ต้องผสมกลมกลืนกัน ระหว่างการอบรมสั่งสอนกับเรื่องของการศึกษาค้นคว้ากำหนดเป็นคำสั่ง ๆ ไว้ว่า เด็กในยุคแผนพัฒนาฉบับที่ 4 หรือฉบับที่ 7 จะต้องเป็นเด็กที่ซื่อสัตย์สุจริต เพราะบ้าน เมืองเราเสียหายในเรื่องของคอร์รัปชันมาก เพราะฉะนั้นเอาไว้เป็นข้อแรกเลย ซื่อสัตย์สุจริต คิดถูกเห็นชอบ คือการแก้ไขปัญหาและครอบรู้วิชาการ เราก็มุ่งที่จะให้ เรียนภาษาไทย เร่งรัดเรื่องภาษาไทย เร่งรัดคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ส่วนวิชา อื่นก็พัฒนาต่อไป รอบรู้วิชาการ เชี่ยวชาญฝีมือ ฝึกปรือเรื่องของการจัดการ สร้าง สรรค์ประชาธิปไตย มีจิตสำนึกประชาชาติ และกึ่งอดทนแข็งแรง อันนี้สิ่งเรากำหนดว่า ในแผนพัฒนาฉบับที่ 7 นี้จะอย่างสมมุติว่า ซื่อสัตย์ สุจริต คิดถูกเห็นชอบ ก็พูด ให้ฟังแล้ว รอบรู้วิชาการ เราเร่งรัดวิชาการ 1 หั่งบประมาณเป็น 2 เท่า ของที่เคย ใช้ เพราะฉะนั้นเครื่องมือเครื่องมือก็เทียบเลยในปีตั้งแต่ 36-37 แล้วก็เชี่ยวชาญ การใช้มือก็ให้มีการปฏิบัติสูงมากทีเดียวในทุกวิชา เพราะฉะนั้นเด็กของเราจะไป ประกวดไม่ว่าจะเป็นวาดภาพ หรือว่าจะเป่นงานประดิษฐ์ หรือว่าเป็นงานเกษตร จะ ทำออกมาเป็นรูปธรรมชัดเจน เชี่ยวชาญการใช้มือ แล้วก็ฝึกปรือเรื่องของการจัดการ ก็ อดทนอดกลั้นเป็นเรื่องของนิกร์ เราก็ให้เขารู้จักการซื้อการขาย ทำเรื่องของสหกรณ์ ให้ชัดเจนโรงเรียน ให้มีการให้เขาเรียนรู้ในเรื่องของบัญชีต่าง ๆ สมมุติเขาทำงาน เกษตร เขาต้องรู้ว่าเขาลงทุนไปเท่าไร เขาสามารถขายผลผลิตได้ไหม เขามี ส่วนแบ่งไหม เด็กเนี่ย อันนี้ก็มีกรอบด้วยซ้ำ อันนี้เป็นโครงการร่วมระหว่าง วิทยาลัยครูจันเกษม เขามีคณะวิทยาการจัดการ การจัดการ ฝึกปรือเรื่องของการจัดการและจัด สรร เรื่องประชาธิปไตย ก็จะใส่เรื่องของประชาธิปไตยให้เด็กเขามีส่วนรับผิดชอบ หรือส่วนได้แสดงความคิดเห็นนะคะ แล้วก็มีการจัดกิจกรรมชาติ

สำหรับการรณรงค์เรื่องสิ่งแวดล้อมนั้น การรณรงค์เรื่องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 อย่างหนักทีเดียว แล้วก็ไม่ต้องเรื่องสุขภาพอนามัยของเด็กห้องอาจแข็งแรง มีการ
 เล่นกีฬา ซึ่งอุปกรณ์กีฬาให้มากมาย เป็นการกำหนดครุภัณฑ์แล้วมาคุยที่ตั้งเขาว่า
 ควรเป็นอย่างไร ซึ่งตัวเขาเมื่อมีคุณธรรมจริยธรรมแล้ว เราจะจัดอะไรให้อีกบ้าง ก็
 อย่างที่บอกแล้วคือ ให้เรียนเก่ง สุขภาพอนามัย รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม มีจิตใจเป็น
 ประชูปไตย อันนี้คือแนวที่ตรงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 แล้วก็เรื่องของ
 ศิลปวัฒนธรรม

- ถาม : แนวคิดที่เราต้องการให้เด็กเป็นอย่างนี้ เราได้แนวคิดจากอะไร
- ตอบ : ได้แนวคิดจาก 1.สภาพของสังคมที่เราพบอยู่ว่ามีจุดบกพร่องอะไร เราก็เติมเต็มลง
 ไปด้วย เมื่อเด็กของเราได้ตั้งนี้ ก็จะแก้ปัญหาสังคมได้ แก้ปัญหาครอบครัวได้ ความ
 จริงคงเป็นปัญหาครอบครัวมากกว่าแล้วก็การเอาตัวรอดในยุคสมัยนี้ ดิฉันจะขอเสนอว่า
 เวลากำหนดอะไร ต้องตั้งหลักไว้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในอดีตมีไหม และดู
 ถึงขีดความสามารถในปัจจุบัน คือในขณะนี้เรามีเรี่ยวแรงเท่าไร มีงบประมาณเท่าไร
 ความสำคัญและความจำเป็นของปัญหา ศึกษาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ฉบับที่ 7 กับแผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 ถัดจากนั้นก็คือมีน้ำใจ มี
 สุข และมีความดีของคนทำงานอยู่ด้วย
- ถาม : จากที่ศึกษาพบ สิ่งที่เพิ่มขึ้นจากผู้ว่าฯคนก่อน ๆ ก็คือการรักษาสิ่งแวดล้อม และการ
 วางจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น
- ตอบ : และมีเอกสารกำกับว่าแนวคิดเป็นอย่างไร ปฏิบัติเป็นอย่างไร มาตรการในเล่มเขียว
 จะเห็นชัด
- ถาม : ในการติดตามผลเกี่ยวกับโครงการ ทาอย่างกระชั้นชิด
- ตอบ : ในช่วงที่เข้ามาใหม่ ๆ ดิฉันจะชวนครูทำงานหนัก ๆ ขึ้น เพื่อที่ว่าเราจะได้มีความ
 หวังว่าเป็นอรุณรุ่งทางการศึกษา และถัดไปดิฉันอยากจะให้เป็นตะวันจ้าทางการศึกษา
 แล้วจะเป็นตะวันค้างฟ้าทางการศึกษาในที่สุด เพราะฉะนั้นในปี 2537 ดิฉันกำหนดให้
 เป็นปีสว่างศรีทธาทางการศึกษา ทม. และพร้อมกับต้องสร้างนักประชาสัมพันธ์เพื่อ

ประชาสัมพันธ์ทางการศึกษา มีการสร้างศรัทธาทางการศึกษา ถ้าเขาไม่รู้ เราก็จะสร้างศรัทธาไม่ได้ พ่อแม่ผู้ปกครองเขาไม่รู้ เราก็จะสร้างศรัทธาไม่ได้ ต้องถือว่าเป็นยุคซึ่งการศึกษาของ กทม. เหนือที่สุดตั้งแต่เป็น กทม. มา เพราะว่าเราเป็นนักการศึกษาที่แท้จริง เพราะผ่านจากอนุบาล ประถม มัธยม ผีหัดครู แล้วยังตามไปนิเทศที่โรงเรียน เพราะฉะนั้นขั้นแรกไม่ต้องตั้งหลักเลย แล้วทุกอย่างก็ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรหมด

ถาม : การศึกษาของเด็กในชุมชนที่ต่างกัน ชุมชนแออัด หรือชุมชนเมือง

ตอบ : ในเรื่องของชุมชนแออัด เมื่อเด็กเขามาโรงเรียนของเรา เด็กจะได้รับการดูแลอบรมเหมือนกัน ถ้าเขาเป็นเด็กที่ยังไม่ได้เข้าโรงเรียน เราจะมีอีกสำนักหนึ่งคือ สำนักสวัสดิการสังคมกับการพัฒนาชุมชนก็จะเข้าไปดูแลเขา มีศูนย์เด็กเล็ก แล้วถ้าถามว่าสภาพมันต่างกัน ใจกลางเมืองกับเขตรอบนอก สลัม อันนี้เราให้อิสระกับศูนย์วิชาการเขต เพราะเราจะมีหน่วยงานที่สำคัญคือ ศูนย์วิชาการเขต 1 เขตจะดูแลตัวของนักเรียน ดังนั้นในการปูพื้นฐานให้เขาเราปูเท่ากันหมด ส่วนว่าเขาจะไปต่อยอดเป็นอิสระของเขา อย่างคิดฉันยกตัวอย่างว่า เขตรอบในสมมติว่าเราเปิดโรงเรียนขยายโอกาส ม.1 - ม.3 เราจะมีวิชาเลือกอย่างหนึ่ง แต่ถ้าเป็นเขตรอบนอกจะเป็นวิชาเลือกอื่นอย่างหนึ่งให้คนในท้องถิ่นหรือครูในท้องถิ่นเลือกเองว่าเขาจะเอาวิชาอะไร อย่างมีนบุรี หนองจอก ส่วนใหญ่วิชาเลือกก็เป็นทางด้านเกษตรกรรม ซ่อมรถจักรยาน ทำลอนกรีตบล็อก ทำเหล็กคัต แต่ถ้าใจกลางเมืองนี้ งานเลือกของเขาก็จะเป็นงานฝีมือ ขนมอบ ตัดเสื้อ คอมพิวเตอร์ ยกตัวอย่างอีกอย่างหนึ่งก็คือในเรื่องของภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิชาเลือกและในหลักสูตรของชาติ กำหนดให้เด็กเรียนภาษาอังกฤษชั้น ป.5-ป.6 และเด็กเหล่านี้ซึ่งมีถึง 240,000 คน แต่อยู่ในเมืองหลวงและโรงเรียนรอบๆ แต่โรงเรียนเอกชน เขาจะสอนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่อนุบาล ดังนั้นจึงให้อิสระไปว่าถ้า เขตกทมมีพร้อมที่จะสอนในระดับชั้นใดให้เริ่มสอนได้เลย แต่ต้องไม่ไปลดวิชาอื่นในหลักสูตรนะ อย่างทำผิดกฎหมาย แต่เสริมให้กับเด็กได้ เพราะฉะนั้นคือการให้การศึกษายืดสภาพความแตกต่างของห้องเรียน และให้อิสระเด็ก ดังนั้นจะส่งเสริมให้ศูนย์วิชาการเกษตรแข็งแรงเพื่อเด็กจะได้ดูแลตัวเด็กเอง จะไม่มีใครที่จัดการศึกษาได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่นของเด็ก แล้วจะเกิดความรัก ความห่วงใย ที่แน่น

เห็น แทนที่ว่าทุก ๆ จุดจะวิ่งมาที่ศาลาว่าการ จะวิ่งมาที่สำนักงานการศึกษา มันไม่ถูก เพราะเขตก็น่าคิดว่าทรัพยากรในเขตสำคัญมากขณะนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน เขตทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ร่วมมือกันให้ได้ พัฒนาเด็กในเขตของตัวเองให้ได้ และ เด็กเหล่านี้จะ เป็นกำลังที่สำคัญของ เขต และสภาพของการย้ายถิ่นเหมือนกับต่าง จังหวัดย้ายมากรุงเทพฯจะได้น้อยลง เรามองสภาพเหมือนกับว่าเราจำลองกรุงเทพฯ มหานครเหมือนประเทศ

ถาม : เหมือนกับเป็นการกระจายอำนาจทางการศึกษา อย่างเห็นได้ชัด

ตอบ : ใช่เป็นการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ และกระจายงบประมาณ

ถาม : ท่านมีนโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุนวิชาการเขตอย่างไร

ตอบ : เราสนับสนุนมาก ทั้งจัดการสัมมนา ใช้ด้านทั้งการบริหาร และวิชาการ ถ้ามีอะไร ใหม่ ๆ ทั้งในด้านการเรียนการสอน หรืออุปกรณ์ใหม่ ๆ เราจะอบรมให้เขาเหมือนกับสร้างแม่ทัพ แล้วไปประจำป้อมต่าง ๆ แล้วแต่ละแม่ทัพเขาจะเอาวิธีการปรับคัด แปรแปลงของเขาได้เอง อันนี้เราทำไว้ แล้วอีกประการหนึ่งคือเราจะกระจาย ศึกษานิเทศก์ ๆ ที่สำนักงานการศึกษา เราจะกระจายว่า หนึ่งศูนย์วิชาการเขต จะมี ศึกษานิเทศก์ไปดูแลเท่าไร เป็นอัน FIX เลยว่า เขตนี้สามารถบอกได้เลยว่าใคร เป็นศึกษานิเทศก์ของเขา เมื่อก่อนนี้ไม่มีและศึกษานิเทศก์คนนี้เป็นดูแลเขตหนองแขม เขาถนัดวิชาภาษาไทย ยกตัวอย่าง แต่เขาไม่ถนัดวิชาคณิตศาสตร์ เขามีสิทธิ์ไป ชกชวนเพื่อน ๆ ว่าถ้าใครถนัดคณิตศาสตร์ก็ให้ช่วยไปเลย เพราะฉะนั้นการลง ศึกษานิเทศก์ จะลงเป็นทีม สมมุติฉันจะไปเยี่ยมโรงเรียน จะถามว่าใครเป็น ศึกษานิเทศก์ที่นี่ ถ้าเขาถนัดวิชาภาษาไทยส่วนวิชาอื่น เพื่อนถนัดก็จะชวมาด้วย

ถาม : เรื่องนวัตกรรม ความรู้ใหม่ ๆ ที่กล่าวถึง ท่านมาจากไหน

ตอบ : จากมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู และอีกประการหนึ่งคือ ตัวครูที่มีการพัฒนา ส่วนเขา มีอะไรใหม่ก็นำเขามาเป็นวิทยากร แล้วเราก็สร้างวิทยากรของเราด้วย เช่น ที่ จุฬาฯ มีอะไร ก็ส่งศึกษานิเทศก์ไปอบรม แล้วก็มาขยายตัวใน กทม. คือเราจะ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ให้สืบเนื่องและวิทยากรที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ เราสัมพันธ์

กับกระทรวงศึกษา ซึ่ง กทม. โชคดีเพราะอยู่ใกล้แหล่งความรู้ต่าง ๆ และสำหรับนโยบายให้ครู ป.1 ขึ้นไปสอน ป.2 ตอนแรกพูดไปก็เท่านั้น ครูคนเดียวอยู่กับนักเรียน 2 ปี จะรู้การพัฒนากการอ่านออกเขียนได้ เพราะปลายปี ป.2 เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ ปลายปลาย ป.2 ให้เด็กทุกคนมาทดสอบเด็ก ถ้าอ่านไม่ออกก็ต้องคัดออกมา ในช่วงปิดเทอมอาจจะสอนพิเศษ ดังโครงการช่วยเหลือนักเรียน

ถาม : การจัดงบประมาณ

ตอบ : ทั้งสองฝ่ายฯ ให้ความสำคัญการศึกษาเป็นอันดับ 1 เพราะการศึกษามีบุคลากรมากเป็นอันดับ 1 มีครู นักเรียน นอกจากนี้ยังมีครอบครัวของนักเรียน เพราะฉะนั้นดิฉันคิดว่า การแก้ปัญหาของประชาชนทางด้านรถติด การจราจร น้ำเสีย ทางด้านสิ่งแวดล้อมมาเป็นอันดับ 1 ไข่มุม ปัญหาด้านโยธาเราต้องเสียค่าใช้จ่ายเยอะ เพราะอุปกรณ์แพง แต่ถ้าจะถามถึงน้ำหนัก การศึกษามาเป็นอันดับ 1 การศึกษาของ กทม. ได้งบประมาณ 2 ด้านคือ ของกทม. ประมาณ 6-700 ล้านบาท และรัฐบาลประมาณ 2 พันล้านบาท เป็นเงินเดือนครู 1,800 ล้านบาท อุปกรณ์เครื่องมือไม่ขาดแคลนแต่ก็ไม่ค่อยมีมากมาย ทั่วโลกเป็นเช่นนี้ จะไม่เหมือนโรงเรียนเอกชนจะทำอย่างไรก็ได้ เพราะผู้ปกครองเต็มใจจ่าย

ถาม : ในด้านเงินเดือนครูใช้งบประมาณมาก

ตอบ : เงินเดือนครูใช้เหมือนกันทั่วประเทศ นอกจากครูแล้วยังมีผู้บริหาร 427 คน ค่าใช้จ่ายนอกจากที่กล่าวมากกว่ายังมีและในสายผู้สอนยังให้การสนับสนุนความก้าวหน้าคือให้ทำผลงานวิชาการ ซึ่งถ้าเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 8 ก็จะได้เงินเพิ่ม 2,220 บาท และเรายังมีการส่งเสริมให้มีการอบรมครู โดยให้ค่าวัสดุ ประมาณ 3 พันบาท

ถาม : ผู้ว่าฯ มีการกระจายอำนาจ โดยมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบทางการศึกษาบ้าง

ตอบ : ผู้ว่าฯ ได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้รองผู้ว่าฯ ฝ่ายการศึกษา 100% เลย แต่ก็มีประธานอนุกรรมการครู เพื่อเป็นที่ปรึกษา เช่น การโยกย้ายระดับ 8-9

ถาม : การบริหารเวลาในการทบทวน

ตอบ : ทางโรงเรียนจะไปจัดการเอง เช่น โครงการต่าง ๆ งานที่เคยทำอยู่แล้ว เช่น โครงการเพื่อลูกรัก ไม่มีการเรียกผู้บังคับบัญชามาประชุมพร้อมกัน แต่จะให้ทยอยกันมานอกเวลาเรียน ทางโรงเรียนจะจัดการเอง สำหรับเวลาการเข้าเรียนของนักเรียนนั้น ป.1-ป.4 จะเลิก 14.30 น. ป.5-ป.6 เลิกเวลา 15.30 น. แต่ก็มีกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เลิกได้พร้อม ๆ กันคือ จัดกิจกรรมซ่อมเสริม, เข้าห้องสมุด, คู่มือ

ถาม : มีลักษณะของการจัดการศึกษาอย่างไรบ้าง

ตอบ : ลักษณะเด่นของการจัดการศึกษาคือ 1. มีจุดมุ่งหมายให้เด็กเข้าเรียนต่อได้มากที่สุด และเป็นคนดี 2. โรงเรียนกีฬาที่ได้ดำริไว้แต่ยังทำไม่ได้ เพราะค่าใช้จ่ายสูงมาก การให้นักเรียนเข้าอยู่ประจำนั้น ครูก็ต้องอยู่ประจำด้วย จึงต้องทำไปในแนวทางพัฒนากีฬา โรงเรียนใดเก่งด้านใดก็ให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนากีฬาเป็นด้าน ๆ ไป การศึกษา กทม. นี้เกี่ยวข้องกับหลายส่วนมหาดไทยเป็นสายงานโดยตรงซึ่ง กทม. ได้รับงบประมาณผ่านมหาดไทย ในด้านหลักสูตร ด้านวิชาการ และแผนการศึกษานั้นใช้ของกระทรวง แต่ กทม. นำมาปรับตนเองอย่างอิสระ ในด้าน สปช. ก็เอื้อกันในด้านวิชาการ เพราะหน่วย ผอ.สป.กทม. ผอ.สนศ. หน่วย สน. มีโครงสร้างคล้าย ๆ กัน ถ้ามีการสัมมนาของ สปช. ก็จะเชิญทาง กทม. ไปร่วมด้วย เพราะถือว่า กทม. เป็นจังหวัดหนึ่งเช่นกัน ดังนั้นคิดว่าการเลือกตั้งผู้ว่าฯ มีผลดีมาก เพราะข้าราชการการเมืองมีเวลาทำงานเพียง 4 ปี จึงต้องทำให้มีผลงานเด่นชัดให้ประชาชนทราบ โรงเรียนได้งบประมาณ การแปรรูปที่ดินจาก สก. สข. ได้อะไรมาก ข้าราชการมีที่พียงมากขึ้น และถ้าไม่ได้รับความยุติธรรมก็จะมาร้องเรียนขอความเป็นธรรม และก็มีคนมาร้องเรียนกันมากนะละ ซึ่งทาง กทม. ก็ได้ทำการหาข้อมูล รักษาความถูกต้อง และให้ความยุติธรรมเสมอ

ถาม : นโยบายที่ให้โรงเรียนมีความซื่อสัตย์ ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนด้วยซ้ำไหม

ตอบ : ในทางโรงเรียนนั้นได้ตั้งสิ่งที่ดีให้กับนักเรียนไว้ แต่ด้านนักเรียนไปได้รับภาพจริงกับสิ่ง

ที่โรงเรียนให้ไม่ตรงกัน เด็กก็จะเกิดความขัดแย้งสูง ดังนั้นในโรงเรียนก็ต้องสร้าง
ครูที่เป็นแบบฉบับ ได้จัดบอร์ดติดตามห้องเรียน มีการจัดประกวดครูที่ต้องการ มีการ
อบรมครู แต่ก็จะมีเรียกมาประชุมพร้อมกันไม่ได้ การจัดการศึกษานั้นมุ่งหวังเพื่อให้
เด็กได้อย่างที่ต้องการ แต่เด็กก็ให้เห็นสภาพต่าง ๆ ที่เกิดการขัดแย้ง เช่น การ
รณรงค์ทางทีวี เป็นต้น

ถาม : การจัดการศึกษาของ กทม. มีการประสานกับหน่วยอื่นหรือไม่

ตอบ : มีการประสานงานกันอยู่เสมอ เช่น ภายใน กทม. เองก็มีหลายหน่วยงาน ได้แก่
สำนักอนามัย สำนักการแพทย์ สำนักรักษาความสะอาด สำนักสวัสดิการสังคม ซึ่งจะ
เข้ามาดูแลเรื่องการเลี้ยงลูก เป็นการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ในด้านเด็กที่ด้อยโอกาส ก็
ได้รับความช่วยเหลือจาก กทม. ซึ่งเป็นหน่วยงานแรกที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่ไม่
มีทะเบียนราษฎร์

ถาม : ในการจัดการศึกษา มีปัญหาอะไรบ้าง

ตอบ : ก็มีบ้างเท่าที่กล่าวมาบ้างแล้ว ที่คิดเห็นชัด ๆ ก็คือในด้านอุปกรณ์ที่จัดให้โรงเรียน
อยากจะให้เป็นอุปกรณ์ที่เด็กต้องใช้ได้ สามารถหยิบจับได้ มีอุปกรณ์ที่นำมาตั้ง
ไว้ได้ดู และปัญหาต่าง ๆ ถ้ามีมากก็ดี จะได้ช่วยกันดูแลแก้ไขให้ดีขึ้น

ถาม : มีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรบ้างไหม

ตอบ : มีการขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งบนและล่าง ทำให้มีการขาดแคลนบ้าง แต่ก็ไม่ได้
ให้ครูเพิ่ม เพราะส่วนใหญ่อีกยังมีบุคลากรเกิน และครูเองก็มีปัญหาตรงคิดที่เดิมไม่
อยากย้าย และการอพยพย้ายของนักเรียนก็ก่อให้เกิดปัญหามากเหมือนกัน

ถาม : สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีผลต่อการจัดการศึกษาไหม

ตอบ : ในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลมากนี้ จะเห็นว่า สภาพของเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ยังยากจน
และครูเองก็มีหนี้สิน จึงส่งผลต่อจิตใจ ซึ่งจะพัฒนาผู้อื่นก็ทำได้ยาก เพราะเรื่อง
ของตนเองก็ยังแก้ไขไม่ได้ ครอบครัวทั้งนักเรียนและครูก็ยังไม่มั่นคงถ้ากินหา
ไม่อิ่ม จะให้มาใจไปคิดเรื่องอื่นได้อย่างไร

บทสัมภาษณ์นายบุญเหลือ พูลทอง

ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา (มกราคม 2533 - 2534)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2537

- ถาม : ในการพัฒนาเด็กในชุมชนที่มีลักษณะต่างกันมีการพัฒนาอย่างไร
- ตอบ : พิจารณาว่าชุมชนไหนที่มีปัญหา อาทิเช่น ชุมชนแออัดในเขตคลองเตย ก็ตั้งโรงเรียน เลื่อนที่ขึ้นมาระยะหนึ่ง สมัยท่าน ชงศ์ วงษ์จันทร์ (ไปถามคุณไพรัชดู)
- ถาม : มีการให้การศึกษาแก่เด็กเล็ก เด็กวัยเรียน และเด็กวัยรุ่นที่ด้อยโอกาสอย่างไร
- ตอบ : เมื่อปี 2529 การให้การศึกษาเด็กเล็กจัดในครั้งแรก โดยเริ่มจัดเฉพาะจาก โรงเรียนที่มีความพร้อมก่อน มีการวางกฎเกณฑ์ วางแผนมาตรฐาน เอาแผนการสอนของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจัดเด็กก่อนวัยเรียนเอามาใช้กับ เด็กก่อนวัยเรียนของเรา ส่วนเด็กวัยเรียนก็มีการเกณฑ์ให้มาเข้าเรียน ซึ่งแล้วแต่ผู้ปกครองจะมาแข่งเข้าเกณฑ์ หรือไม่ ในกรณีที่ไม่มาแข่ง เราก็ไม่มีอำนาจ บังคับให้เข้ามาแข่ง ส่วนเด็กวัยรุ่นที่ด้อยโอกาสนั้นก็จัดโรงเรียนฝึกอาชีพในระยะ แรก ที่จัดขึ้นมาจัดหลักสูตรระยะสั้น ระยะยาว ซึ่งดูจากสิ่งแวดล้อมของสังคม บาง ครั้งมีหลักสูตรทำหม ตัดเย็บเสื้อผ้า เจียรไนพลอย แต่กระนั้นก็ได้มีการกระจาย ไปทั่ว มีเพียง 5-6 โรง พอมาปี 2535 มีการโอน ร.ร.ฝึกอาชีพในสังกัดสำนัก พัฒนาชุมชน นอกจากนั้นก็มีการกระจายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ ใน กทม. ขึ้น
- ถาม : มีการพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการครูกรุงเทพมหานครอย่างไร
- ตอบ : มีการพัฒนา โดยมีการอบรม สัมมนา มีการประชุมเชิงปฏิบัติการกันเป็นประจำ แต่ ขาดการเป็นต้นาผู้ที่จะมีปัญหา หรือผู้ที่มีความจำเป็นต้องเข้ารับการอบรมมาเข้ารับ การอบรม ยังมีมาแล้วแต่ผู้บริหาร ผู้บริหารยังใจไม่กว้างพอที่จะให้ครูมาอบรม โดยมากจะถือความสะดวกในการพิจารณาบุคคลเข้ารับการอบรมบางครั้งอาจใช้ผู้ที่ ไม่มีคุณภาพนักและใช้คน ๆ เดียวกันไปอบรมหลาย ๆ อย่าง ซึ่งอาจไม่ตรงกับหน้าที่ ที่เขารับผิดชอบ

กทม. มีการจัดการอบรมอยู่เสมอ โดยมอบหมายให้หน่วยศึกษาพิเศษ เป็นผู้จัด หรือบางครั้งก็มอบให้กองฝึกอบรมเป็นผู้จัดบ้าง เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพ แต่ก็ยังมีปัญหาอุปสรรคคือ ผู้บริหารยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการที่จะส่งบุคลากรมารับอบรม นอกจากนั้นก็ยังมีติดตามผลหลังจากรับ การอบรมไปแล้วมีค่อนข้างน้อย ดังนั้นอบรมไปแล้วก็แล้งกัน แต่ปัจจุบันมีการกระตุ้นว่าคนที่จะไปรับการอบรม การสัมมนา หรือการประชุมใด ๆ ก็แล้วแต่ให้เอาสิ่งเหล่านั้นมาใช้เพื่อขอเลื่อน ราชการเป็น อาจารย์ 3 ได้ ครูจึงมีการตื่นตัวกันขึ้น

ถาม : นโยบายหลักหรือแผนปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาทำให้แนวคิดของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีผลเป็นรูปธรรมในเรื่องของหลักสูตร การเรียนการสอน วิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตอบ : หลักสูตรมี โดยการนำเอาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ รวมทั้งหลักสูตร พ.ศ. 2531 รวมทั้งหลักสูตร พ.ศ. 2521 ฉบับปรับปรุง 2535 นำเอาของเขามาใช้ มีการอบรม มีการชี้แจงครู แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีปัญหา เพราะครูส่วนใหญ่รวมถึงผู้บริหารยังไม่รู้เรื่อง ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้คู่มือการประเมิน ทางด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีค่อนข้างมาก เช่น นำเด็กไปรณรงค์รักษาความสะอาด โรคเอดส์ ทำให้เด็กเวลาเรียนไม่พอ ครู บางที่สำนักงานเขตก็ยืมไปช่วยราชการ ทำให้ครูไม่พอ

ถาม : แล้วการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นอย่างไร

ตอบ : อยากจะบอกว่าได้รับการเอาใจใส่ค่อนข้างสูง ของเรานอกจากจะได้รับจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลแล้ว ยังมีงบประมาณของ กทม. เองอีกด้วย

ถาม : ในด้านการบริหารบุคลากร

ตอบ : การกระจายอำนาจ ยังมีน้อยมาก กระจายอำนาจมาให้เขตปกครองถูกต้อง แต่เราต้องรู้ว่าผู้อำนวยการเขตไม่ใช่ผู้บริหารทางการศึกษา แต่เรากระจายอำนาจมาให้เขา เพราะฉะนั้น ในระยะหนึ่งที่มีการเสนอการปรับโครงสร้างใหม่ แต่ก็ไม่ได้รับ

การพิจารณาเห็นสมควร เพราะฉะนั้นครู กทม. ของเราก็เลยถูกบริหารโดยผู้บริหารที่ไม่ใช่ผู้บริหารทางการศึกษา

ถาม : ในด้านการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามนโยบาย

ตอบ : ก็มีการบริหารเวลา ผู้บังคับบัญชาก็มีการกดดัน เวลาในเรื่องเหล่านี้เป็นอันมาก แต่อันนี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้บริหารเองด้วย ว่าเรามีเวลาหรือไม่

ถาม : มีการริเริ่มโครงการใหม่ ๆ บ้างหรือไม่ อย่างไร

ตอบ : มีการริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ตลอดเวลา โครงการบางโครงการบางครั้งไม่มีการวางแผนก่อน นี้ก็อยากจะทำก็ทำ มีนโยบายเยอะ

ถาม : ตามการรับรู้ของท่านผู้ว่าฯ จาลอง ศรีเมือง มีบทบาทมากน้อยเพียงใดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งในด้านการเสนอแนวความคิด และในการกำหนดนโยบาย

ตอบ : ตัวผู้ว่าเองก็มีการวางนโยบาย และมอบหมายให้รองผู้ว่าฝ่ายการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการแทน เป็นผู้มีบทบาทดำเนินการไปตามความคิดเห็นและความเห็นไป ได้ที่จะกระตุ้นการศึกษาของ กทม. ดีขึ้นตามลำดับ มีการให้สัมภาษณ์ การให้ข่าวอยู่ตลอดเวลา

ถาม : การเสนอแนวคิด และการกำหนดนโยบาย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ได้มอบหมายหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาแก่ผู้ใดรับผิดชอบบ้าง

ตอบ : มอบให้แก่ สำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนัก มีบทบาทสำคัญ สมัย 2515-2525 ไม่มีรอง ผอ.สำนักฝ่ายวิชาการแต่อย่างใด รอง ผอ.สำนักฝ่ายวิชาการ เพิ่งมีขึ้น 25 ธ.ค.2525 ผอ. บุญเหลือ เป็นคนแรก จากนั้นแล้วก็มีการมอบให้ ผอ. เขตเป็นผู้รับผิดชอบในระดับเขต และไปถึงผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนก็มาขึ้นกับเขต เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่า ผอ. สำนักฯ บางครั้งท่านก็ไม่ได้เป็นนักการศึกษา บางครั้งท่านก็ขึ้นไปจากเขต

ถาม : ความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพมหานครกับหน่วยงานด้านการศึกษาอื่น ๆ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในช่วงนั้น กรุงเทพมหานครได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานใดบ้าง และขอความร่วมมือในด้านใด

ตอบ : ในคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มี ผอ.สำนักงานการศึกษาเข้าไปเป็นกรรมการด้วย ตามกฎหมาย แต่สรุปแล้ว เรื่องเกี่ยวกับการประถมศึกษามีน้อยมาก

- มีการประสานงานกับ สปช. น้อยมาก เราอาจจะนำของเขามาใช้
- มีการขอความร่วมมือจากกรมวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร

ถาม : มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา เช่น ในเรื่องการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอบ : กระทรวงมหาดไทย เข้ามามีบทบาท โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมาเป็นประธานกรรมการ เวลาเราจะเลื่อนระดับตำแหน่งต้องขอ กรรมการ

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ เราขอความช่วยเหลือ

สปช. กทม. ขอนำแนวการสอนของเขามาใช้

เราก็ไม่ได้ประสานอะไรกับเขามาก

สปช. ให้ผู้ว่าเป็นประธาน ออกค. ของข้าราชการครูของเขา

ถาม : แล้วการสนับสนุนจากสื่อมวลชน ระบบการเมือง ประชาชน

ตอบ : - การสนับสนุนจากสื่อมวลชน จะมีการสัมภาษณ์ผู้ว่าฯ หรือรองฯ เกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ

- ระบบการเมือง มีผลในการพิจารณาตัวบุคคลที่จะเป็นผู้บริหาร

- ประชาชน ยังขาดความรู้เท่าที่ควรจะเป็น และมีฐานะยากจน จึงให้การสนับสนุนน้อย

ถาม : การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอบ : หน่วยงานต่าง ๆ มีการสนับสนุนอย่างดีมาก

ถาม : ปัญหาด้านงบประมาณ

ตอบ : กทม. ให้การสนับสนุน

ถาม : ปัญหาด้านกำลังคน บุคลากรทางการศึกษา

ตอบ : ปัญหาครูเกิน

กทม. ยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เพราะมีความเข้าใจบทบาทของตนเองน้อยมาก

ควรจะมีการให้ขวัญ กำลังใจ ของบุคลากรทางการศึกษา มากกว่าที่เป็นอยู่ และมีการอบรมการชี้แจงความก้าวหน้า

ถาม : ปัญหาในด้านอื่น ๆ

ตอบ : ทางด้านชั้นเด็กเล็ก การขยายโอกาสทางการศึกษา ประชาชนยังไม่เข้าใจ

ถาม : สภาพการณ์ และเหตุการณ์ของเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในช่วงนั้น ที่มีผลกระทบต่อแนวคิดและบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในด้านต่อไปอย่างไรบ้าง เช่น สภาพการณ์ที่มีผลต่อแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตอบ : สังคมเปลี่ยนไปในทุก ๆ ด้าน ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี กระจายอำนาจ เรามีการสอนเด็ก การแยกแยะ การเชื่อมั่นในตนเอง สอนให้เด็กตื่นตัวในด้านสิ่งแวดล้อม

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อนโยบายในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตอบ : - ปรับปรุง เสริมสร้างหลักสูตรให้ทันต่อเหตุการณ์
- ให้มีการผลักดันให้ครูคิดค้นสิ่งใหม่

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการบริหารงาน

ตอบ : ต้องมีการอบรมบุคลากร มีการวิจัยสภาพความต้องการของครู ผู้บริหารจะต้องทำความเข้าใจอย่างจริงจังต่อการบริหาร

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ

ตอบ : จำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณให้ครู เพื่อที่จะเสนอผลงาน จัดทำผลงานทางวิชาการ

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อแผนงานด้านวิชาการ

ตอบ : หลักสูตร เอมมาจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการทั้งสิ้น

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อบริการสังคม

ตอบ : เราต้องทำความเข้าใจว่าโรงเรียนเป็นสมบัติของชุมชน อาทิ กรรมการศึกษา ส่งเสริมให้เขามีบทบาท มีการไปบริการชุมชน

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการใช้นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา

ตอบ : ทำอย่างไรจึงจะทำให้ครูสามารถรู้จักใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ ๆ ไม่ใช่แค่ ซอส์ค แอนด์ ทอส์ค

บทสัมภาษณ์นายศิริ เปรมปรีดี

ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา (มกราคม 2534-ปัจจุบัน)

สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2537

ถาม : ในสมัยของผู้ว่าจำลองและ ผู้ว่าฯ กฤษณา จุดมุ่งหมาย ทางด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดว่าไปในแนวไหน มีจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาอย่างไร

ตอบ : นโยบายของการจัดการศึกษาพลตรีจำลอง และ ร.อ.กฤษณา มีความสอดคล้องกัน โดยเน้นความรู้คู่ความดี คือ ความรู้คู่คุณธรรม โดยไม่นำความรู้มาคุณธรรม หรือ คุณธรรมนำความรู้ แต่จะนำไปใช้คู่กันเลย เพราะปกติจะมุ่งทางวิชาการ โดยบางคนเรียนเก่ง จริงแต่ขาดการสังคม ความซื่อสัตย์ ขาดความมีวินัย ก็ไปไม่รอด ก็ควรจะควบคู่กันตามสโรลแกน โดยเน้นทั้งคุณธรรมและวิชาการ คือเน้นเสริมสร้างความรู้คู่ความดี ส่งเสริมพัฒนาด้านวิชาการควบคู่กับการสร้างคุณธรรม เพื่อให้มีความประพฤติดี มีวินัย สะอาด ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ แล้วนำมาจําแนกตามหลักสูตรการศึกษาและนโยบายต่าง ๆ เพื่อดูว่าจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือนโยบายนั้นเป็นอย่างไร จึงมีแผนการศึกษาของททพ. ปี 32-35 , 35-39 และโยงไปให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก การศึกษาเพื่อบวงชน ตามนโยบายของรัฐบาลหรือตามแผนการพัฒนาของชาติ และหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด

ถาม : และที่บอกว่ามีผู้ว่าถึง 2 สมัย และท่านดำรงตำแหน่ง ผอ. สำนักศึกษาก็มีความรู้ลึกว่า เวลาเปลี่ยนผู้ว่า นโยบายได้เปลี่ยนแปลงเป็นไปในลักษณะรูปแบบใด สอดคล้องกันหรือไม่

ตอบ : สองคนนี้รับช่วงกันมา ถือว่าสอดคล้องกันเพราะมีแนวนโยบายที่เขียนไว้แล้วโดยท่านผู้บริหารระดับรองลงมา และรองผู้ว่าราชการเป็นผู้ร่วมในการเขียน อนุมัติแผน และแผนก็ออกมาจากมติคณะนั้นความคิดแนวบริหารของผู้ว่า จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักในแนวนั้น

ถาม : จุดเน้นในการพัฒนาเด็กในชุมชนที่มีลักษณะต่างกัน เช่น ชุมชนคลองเตย ชุมชนที่ยังเป็นชนบท ไม่ทราบว่าทางด้านนโยบายของผู้ว่าฯ มีลักษณะในการจัดการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

ตอบ : นักเรียน กทม. ส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ยากจน จากชุมชนแออัดปัญหาแวดล้อมซึ่งมีมาก กรุงเทพมหานครจึงเน้นการสอนคนทั้งวิชาการและคุณธรรมบริการอาหารกลางวัน อาหารเสริม แจกสมุด หนังสือ เสื้อผ้าฟรี แต่ในการพัฒนาไม่ถึงกับแตกต่างแต่ให้โอกาสกับ ร.ร. หรือท้องถิ่นที่จะเลือกเรียนวิชาเลือกเสรีได้แตกต่างกันตามสภาพของท้องถิ่น เช่น ชาวชนชานเมือง หรือชนบท หนองจอก มีนบุรี สภาพแวดล้อมทั่วไปอาจจะขาดแคลนและอยู่ห่างไกลการคมนาคม แต่มีความชำนาญด้านการจราจร การติดต่อการภายนอก รับจ้างต่าง ๆ และมีโรงงานขยายไปสู่ชานเมือง จึงให้จัดสอนวิชาเลือกเกี่ยวกับงานด้านการเกษตรการอาชีพทาสวนข้าวต่าง ๆ ส่วนชุมชนแออัดในเมือง เด็กจะขาดโอกาสในเวลาที่พ่อแม่ไปทำงานหาเงินต้องนำลูกไปช่วยจึงเน้นที่ให้เด็กเข้ามาเรียนในระบบและถ้าออกไปทำงานก็หียึดในด้านความซื่อสัตย์สุจริต หรือฝึกด้านการทำพวงมาลัย เป็นเรื่องที่ห้ามเล่าไม่ได้เล่าต้องคืนเงิน ทำงานฝึกการซื่อสัตย์หรือบาง ร.ร. เน้นว่าอย่าไปซื้อขายของเล่าโดยบางคนน่าจะขายไปขาย แต่ก็เห็นว่าอาจจะด้อยโอกาสไม่มาเรียนตามสัญญาทำให้ครูสนใจเรื่องของเด็กให้มาก ซึ่งบางที่พ่อแม่ก็ไม่ได้ดูแลลูก ฉะนั้นครูที่อยู่ในชุมชนแออัดจึงมีการระค่อนข้างมาก และมีการตั้ง ร.ร. ในชุมชนแออัดมากขึ้น คือ ในร.ร. ที่ไปไม่ถึง ก็จะจัด ร.ร. หรือห้องสมุดเคลื่อนที่โดยให้เด็กมีโอกาสมาอ่านหรือค้นคว้า ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ร.ร. ศูนย์รวมน้ำใจ ก็เป็น ร.ร. เคลื่อนที่หรือชั่วคราว แต่ปรากฏว่าชุมชนแออัดเพิ่มขึ้น จนกลายเป็น ร.ร. ถาวร และกฎหมายการศึกษา พ.ศ. 2523 ที่ให้ความมีอำนาจในการเกณฑ์เด็กแต่ไม่มีอำนาจใช้กฎหมาย การบริหารงาน ตามจริงใน กทม. สงวนไว้สำหรับ สปข. สป. ตามที่กระทรวงฯ ก็ไม่ทราบเหตุผลที่ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน คือผู้มีอำนาจจะไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับตัวเขต แต่ผู้มีอำนาจกลับมีเอกสารหรือความเกี่ยวพันสูง ทางกระทรวงฯ สงวนไว้ตามเอกสารใน กทม. ให้เจ้าหน้าที่ของ สป. กทม. จึงทำให้การที่จะสั่งทุกครั้งเขตก็เซ็นไป แต่จริง ๆ นั้นไม่มีอำนาจ

เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กไปที่ไหนอย่างไร พอพบว่าอยู่ในเกณฑ์แล้วไม่แจ้ง ก็ไม่มีอำนาจที่จะเปรียบเทียบได้ เพราะไม่มีอำนาจแต่ต้น ในเรื่องนี้ไม่มีนโยบายที่จะปรับปรุงกฎหมายหรือสิทธิของ กทม. พยายามที่จะเสนอไม่ควรตั้งไว้ หรือกำหนดห้าไว้ก็ได้ศึกษาว่าเขตมีนายอำเภอท้องที่ ต่างจังหวัดก็มีนายอำเภอท้องที่เป็นอยู่แล้ว แต่เขตท้องที่ใน กทม. ก็มี ผอ.เขต ศึกษาธิการเขต ทะเบียนราษฎรอยู่ที่เขต ซึ่งงานศึกษาจะสัมพันธ์กับงานทะเบียน คอยเช็คเรื่องเด็กอยู่ในวัยเรียน เมื่ออำนาจของเราไม่มี เด็กที่จะไปเข้าเรียนก็ไม่แน่นอน และกระทรวงฯ ที่สำรวจเองก็ไม่มีคนที่จะมาลอกทะเบียนบ้าน อยู่ที่ผู้ปกครองไปแจ้ง พอแจ้งแล้วตัวเลขจึงแยกกันอยู่ ระหว่าง กทม. การสำรวจเองมี 100 คน ซึ่งอาจจะมีเพียง 80 คน ไม่ทราบว่าย้ายไปไหน 20 คน ซึ่งทางนั้นก็เหมือนกัน ทราบว่า ร.ร. เอกชน ร.ร.รัฐบาล มีเท่าไร แต่ก็ไม่รู้ว่าย้ายไปไหน โดยเฉพาะเด็กรอยต่อระหว่างจังหวัด ใกล้เคียงชลบุรี อาจจะข้ามไปนนทบุรี หรือ เด็กเมืองนนทบุรีอาจจะข้ามมาเรียนที่ กทม. เด็กทางพระประแดง อาจจะข้ามมาเรียนที่นี่ หรือ เราไปเรียนที่อื่น ตัวเลขจะหายจึงเห็นว่าน่าจะเป็นหน้าที่ของอำเภอท้องที่มากกว่า แต่ไม่สามารถแก้กฎหมายมาตรานี้ได้ เพราะต้องผ่านสภาผู้แทนฯ มีหลายขั้นตอน สมัยท่าน รมต. ก่อ ก็ได้คุยกันอย่างน้อยจะขอให้กระทรวงฯ สามารถมอบอำนาจให้นายอำเภอท้องที่ได้หรือไม่ ในการรับหลักการท่านเห็นด้วย แต่เมื่อไปคุยตัวกฎหมายจะอยู่ที่ สก.กทม. ไม่ใช่ รมต. ซึ่งไม่กล้าที่จะทำหนังสือเป็นทางการว่าให้ สก.กทม. มอบอำนาจให้ ผอ. ซึ่งเกรงว่าจะเป็นการไปดึงอำนาจแต่จะเรียนท่านผู้ใหญ่ว่าได้ทราบ แต่ก็เป็นอย่างนี้ ก็เหมือนคนก่อน ๆ คือหันไปแล้วก็เสียชีวิต ซึ่งในระยะหลังก็ได้แก้กฎหมายบางส่วนแต่ให้เป็นอำนาจของ ร.ร. เลย ไม่ใช่อำนาจของ ร.ร. ก็ทำอะไรไม่ได้ ก็รับแจ้งเด็กที่มาเข้าเด็กที่ไม่ได้เข้าก็ไม่มีเรื่อง เพราะเกินกว่าความสามารถของโรงเรียนที่จะไปรู้วัน เดือน ปีเกิดของเด็ก สุดท้ายนี้ก็ถือว่าจะให้เจ้าหน้าที่ของนายอำเภอท้องที่มากกว่า และสะดวกส่วนกระทรวงศึกษากับเราอาจจะประสานงานกันอย่างอื่น เช่น เราได้สำรวจบัญชีแล้วก็ส่งให้กระทรวงศึกษาทราบเพื่อประสานงาน แต่การออกหนังสือเกณฑ์เข้าเรียน เคยมีผอ. สำนักคนก่อนเคยทำ

เกือบจะเอาตัวไม่รอดเพราะผิดกฎหมายไม่มีอำนาจ ผู้มีอำนาจก็ไม่ทำหน้าที่ ผู้ที่มีหน้าที่ก็ไม่มีอำนาจ ก็ผิดหลัก ก็น่าจะแก้ไขกฎหมาย หรือจะมอบอำนาจก็ทำได้ เช่นเดียวกับผู้ว่า กทม. มอบอำนาจ ผอ.

เขตตามกฎหมายอื่น ๆ หรืออธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมมอบอำนาจให้ ผอ.เขตให้
ตรวจตรา พนักงานโรงงานในท้องที่ใดหรือสิ่งปดโรงงานใด กฎหมายอื่นก็ยังมีมอบ
อำนาจได้อันนี้ก็น่าจะทำได้

ถาม : มีการให้การจัดการศึกษาแก่เด็กเล็ก เด็กวัยเรียน และเด็กที่ด้อยโอกาสในการจัด
การศึกษาของ กทม. อย่างไร

ตอบ : ใน กทม. ก็มีนโยบายการจัดการศึกษา โดย

1. ให้ทุกโรงเรียนเปิดสอนเด็กเล็ก อายุ 5 ปี เตรียมความพร้อม และที่กำลัง
ดำเนินการอยู่คือ อนุบาลถึง ร.ร. อนุบาลนั้นยังไม่ได้จัด เนื่องจากนโยบาย
ทางรัฐบาล เรื่องงบประมาณสนับสนุนเด็กก่อนวัยเรียน 1 ปี ได้เป็นหลัก การวิ
เคราะห์จากกระทรวงศึกษาเห็นว่าการเตรียมความพร้อม 2 ปี อนุบาลหรือการ
เตรียมความพร้อม 1 ปี ได้ผลเสียผลดีเกือบจะเท่ากัน ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงดี
กว่าเตรียม 2 ปี คือ มีความพร้อมมากกว่าเพียง 0.01 จึงได้เน้นเตรียมความ
พร้อม 1 ปี เป็นหลัก แต่ก็ยอมรับว่าเด็ก 4 ขวบในปัจจุบันภาวะแวดล้อม การ
รับรู้ของเด็ก ในเมือง การรับรู้ได้ไวต่อภาวะสังคม "คิดว่าน่าจะให้เด็กอายุ 4
ปี เข้ามาเรียนได้" ถ้าไม่ติดในด้านงบประมาณสถานที่ ซึ่งจะทำให้ผู้ปกครอง
ดีใจที่จะได้เรียนหนังสือ ได้ฝากลูกให้เลี้ยงได้ ทางกระทรวงฯก็เริ่มเห็นความ
จำเป็นได้ทดลองเช่นการเตรียมความพร้อม 2 ปี จัดอนุบาลชั้นเล็กลงไป 3
ขวบครึ่งก็มี แต่ไม่ที่ยอมรับในเรื่องงบประมาณที่สนับสนุนเพราะ กทม.
กระทรวงอยู่ในแนวความคิดที่จะให้เรียนฟรี สำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เป็นก่อน
ข้อบังคับ ก็ต้องให้เสียเงินบ้าง แต่เก็บในราคาต่ำมาก ระดับแรกคือ ร.ร.
อนุบาล

เริ่มคิดและเริ่มทำโดยการทดลองโดยรับโอนโรงเรียนอนุบาลวัดธาตุ
ทองมาอยู่ในความดูแลเป็น ร.ร.แรก แต่ก็ยังไม่คล่องตัวเท่ากับธุรกิจเอกชน
เพราะเด็กเล็กมากได้เป็นเพียงโครงการทดลอง แต่ที่ทำมากคือระดับก่อนวัย
เรียน 1 ปี เห็นว่าทุก ร.ร.ควรมีให้ได้ ถ้ามีเด็กเรียนทุกห้องเรียนมีครูพร้อม
เราก็สนับสนุนด้านต่าง ๆ ไปให้ ขณะนี้มีถึง 397 โรงเรียน เหลืออีก 30

ร.ร. ก็ครบ 427 แต่ก็ไม่เร่ร่อนว่าต้องมีภยานปีนั้นปีนี้ บางที ร.ร. เล็ก ๆ ที่ห่างไกล ก็ไม่มีครู

2. สำหรับเด็กวัยเรียนจะรับเข้าโรงเรียนทั้งหมด แม้จะไม่มี หลักฐานใบเกิด ทะเบียนบ้าน
3. จะเน้นการขยายโอกาส โดยขยายชั้น ม.1-3 มากที่สุด เปิดโรงเรียนสอนวิชาชีพ สนับสนุน การศึกษาโรงเรียนผู้ใหญ่" เพื่อให้โอกาสเด็กที่ไม่มีที่เรียนที่อยู่ห่างไกล ไม่สามารถเรียนต่อที่สูงขึ้นได้ โดยตั้งในโรงเรียนประถมที่มีอยู่

ถาม : และในการขยายโอกาส มีวิธีการอย่างไร

ตอบ : มีคณะกรรมการจัดความต้องการ ที่เสนอขึ้นมาว่ามีความพร้อม เด็กต้องการจะเรียนต่อ ก็ให้เสนอมา ก็เข้าสู่คณะกรรมการตรวจสอบข้อมูลว่ามีความพร้อมเพียงใด การเรียนเมื่ออนาคตหรือไม่ เด็กจะเรียนอย่างไร โดยกระจายไปตามเขตต่าง ๆ ที่ไม่มี ร.ร. ของกระทรวงฯ หรืออยู่ห่างไกลกว่า 5 กม. หรือรับไม่หมด ก็เลือกถึงแม้จะมีสถิติบอกว่าสอบเข้าเรียนต่อได้ถึง 89% แล้วอีก 10% ไปไหน จำนวน 5,000 คน ก็พบว่าไม่มีโอกาสได้เรียน ไม่มีเงินทุน ร.ร. ของ กทม. ก็ไปรองรับให้ส่วนหนึ่ง ได้เรียนถึง ม.3

ถาม : ในการขยายโอกาสเป็นการที่ กทม. มีนโยบายเพื่อช่วยเด็ก กทม. เป็นนโยบายจากใคร

ตอบ : จากรัฐบาลโดยเฉพาะกระทรวงฯ ที่จะขยายภาคบังคับเป็นหลักในอนาคตรวมประกอบด้วยเด็กที่ไม่มีที่เรียน ก็มีนโยบาย และได้เสนอไปยังคณะผู้บริหาร แล้วส่งผ่านไปยังกระทรวงมหาดไทยเข้า ครม. แล้ว ครม. ก็อนุญาตให้ทำได้เมื่อวันที่ 3 มี.ค. 2535 ให้หลักการมา เพื่อประโยชน์ทางสังคมและการเมืองไปช่วยเด็กที่ด้อยโอกาส ให้จัดสรรงบประมาณส่วนกลาง ให้ส่วนหนึ่ง กทม. ก็ออกอีกส่วนหนึ่งโดยเฉพาะในด้านอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง

ถาม : ที่มีการขยายโอกาสด้านบน-ด้านล่าง เด็กเล็กและครู กทม. ก็มีจำนวนเท่าเดิม และแผนนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพของครู มีการดำเนินงานอย่างไร เพื่อที่

จะรองรับสิ่งต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้น

ตอบ : ในเรื่องนี้ก็เป็นห่วงพอสมควรว่า ปัญหาบุคลากรที่มีอยู่จำกัด และเปิดขยายโอกาสก็เกรงว่าด้านวิชาการประสบการณ์ในวิชาสำคัญ ๆ จะไม่มีครูที่มีความรู้ค่านั้นโดยเฉพาะไปสอน และได้ใช้ครูประถมไปสอนมัธยม ซึ่งอาจยังไม่ชำนาญซึ่งจะเป็นปัญหาที่เราวิตก และก็ไม่ได้นั่งนอนใจ ก็ได้ให้ครูร.ร.ที่พอจะมีความรู้ในด้านต่าง ๆ คัดเลือกยืมตัวมาหรือจัดอบรมให้รู้ระบบและแนวทางนโยบาย เน้นทักษะในวิชาต่าง ๆ เป็นพิเศษ และใช้วิธีคัดเลือกครูที่มีความรู้ หรือยืมตัวชั่วคราว หรือจัดสรรเงินให้จ้างครูได้ ชั้นละ 2 คน ผลก็คือแก้ปัญหาขาดแคลนครูใน ร.ร. นั้นผลเสียคือ เสียกำลังใจของครูเพราะนาน ๆ ไป ก็ยากเป็นครูประจำตัวก็ทำไม่ได้ เพราะเป็นตำแหน่งที่ต้องใช้เงินอุดหนุน และต้องสอบเข้ามาต้องได้กรอบอัตราเพิ่มขึ้นและต้องเปิดสอบโดยทั่วไป จะบรรจุเลยก็ทำไม่ได้ เพราะว่ามีระเบียบกฎหมายอยู่ก็เป็นอุปสรรคทางแก้อีกคือ หา ร.ร. ในชนบทใกล้เคียงเป็น ร.ร. ที่เลี้ยง เป็นของภาคีรัฐบาล รร. มัธยม ไปปรึกษาหารือ ก็ให้ความร่วมมือพอสมควร แต่ก็คนละสังกัด ความแน่นอนก็แล้วแต่พื้นที่

การพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร

1. ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาสูงกว่าเดิม อบรมตามหลักสูตรวิชาเฉพาะ
2. ศึกษา ดูงาน ต่างประเทศและทัศนศึกษาในประเทศ
3. อบรม สัมมนา ผู้บริหาร ร.ร. ครู รวมทั้งการทดลองงาน 0.3 ผู้บริหารระดับ 9

ถาม : สำหรับการประสานงานกับหน่วยงานอื่นมีหรือไม่

ตอบ : ถ้าจะให้ดีคือ เป็นนโยบายของทางรัฐบาลโดยแท้ จะต้องบังคับต่อไป ก็ควรจะให้ภาคมัธยม มีการวิเคราะห์อัตรากำลังเป็นพิเศษเพิ่มให้เป็นพิเศษ เพราะจะเอาครูประถมคนเดียวไปสอนทั่วไปให้เก่งทุกวิชาไม่ได้ ด้านจิตวิทยาของครูประถม คนหนึ่งอาจสอนได้หลายวิชา แต่ต้องยอมรับว่าคนที่เรียนหนังสือมาจะเก่งทุกวิชาไม่ได้ บางคนอาจจะเก่งคณิตศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ แต่จะให้คนเดียวไปสอนมัธยมทุกวิชาไม่ได้ ต้องยอมรับสภาพแม้จะไปขัดมติกรม. ห้ามเพิ่มอัตรากำลังเกิน 2% ก็ต้องยอมทุ่มมาให้เพื่อประสิทธิภาพในการศึกษา ไม่ใช่ครูก็สอนไม่ดี เด็กก็ด้อยโอกาสอยู่แล้วก็ได้ไม่ได้เรื่องทั้งคู่ อันนี้เราวิตกอยู่ กำลังมีการติดตาม ประเมินผล ถ้าไม่เริ่มเลยก็ไม่มีจุดต่อไป ก็จะทราบว่าจะกระทบๆ ถ้าคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กทม. ได้เคยไป

ร่วมสัมมนาร่วมกัน ก็พูดประเด็นนี้ขึ้นมา ทุกฝ่ายก็เห็นพ้องต้องกัน ไม่ทราบว่าทางคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ก็ได้เสนอ ในเรื่องอย่างนี้ให้กับ ภาครัฐ และสำนักงานงบประมาณได้ทราบ

ถาม : ในสมัยของผู้ว่าทั้งสองเกี่ยวกับทางด้านหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาการต่าง ๆ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ไปในแนวทางใด

ตอบ : คงไม่มีปัญหาที่ฉีกแนวจากหลักสูตรที่กำหนดไว้ ในเรื่องทางวิชาการหรือหลักสูตรเพิ่มเติมไม่ได้ทั้ง ก็ถือว่ามีการรอบจะไปในกรอบขณะที่เดียวกันไม่ได้ กิจกรรมเสริมที่เลยให้มากก็เป็นเรื่องของกีฬา ส่งเสริมกีฬาให้เด็กแข่งในโรงเรียนประจำปี การนาฏศิลป์ดนตรี ก็ให้เครื่องมือนครไทย ก็เป็นการเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรอยู่ในหลักสูตร เช่นการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้มีการอบรมตั้งแต่ครอบครัวใหม่ เป็นผู้กำกับขึ้นมา และนำไปถ่ายทอดให้กับนักเรียน

ถาม : และในช่วงที่ผู้ว่าทั้งสองมาในสังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงมากขึ้น มีผลทำให้ ทม. คิดที่จะปรับปรุงหลักสูตรเพิ่มเติมที่เป็นของตัวเองหรือไม่ ซึ่งเพิ่มเติมจากหลักสูตรประถมศึกษา

ตอบ : โดยทั่วไปก็ไม่ได้เปลี่ยนเพราะกรอบนั้นวางไว้กว้างแต่กำหนดนโยบาย โดยเฉพาะปี 35-39 ซึ่งกำหนดไว้ถึง 12 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเกือบทุกกระบวนการของหลักสูตร และภาวะปัจจุบัน ซึ่งก็มากแต่ก็นำมาสรุป โดยเน้นด้านต่าง ๆ สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่มาสนับสนุนนโยบายหลักเหล่านี้ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ได้แก่

1. จัดอบรมสัมมนาครูทุกกลุ่มประสบการณ์ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ 3 อบรม ทักษะผลงาน
2. เน้นพิเศษภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และจริยธรรม
3. จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ถาม : ในสมัยผู้ว่าจำลอง และกฤษฎา งบประมาณเกี่ยวกับการศึกษา เป็นอย่างไร

ตอบ : ในสมัยนั้น เรื่องงบประมาณการศึกษาได้มีการดำเนินการดังนี้

- จัดสรรเพิ่มเติมผลิตสื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอน ห้องสมุด โสตฯ
- เพิ่มงบประมาณด้านโครงการอาหารกลางวัน คนละ 5 บาทต่อมือ เน้นคุณภาพของอาหาร
- จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมอาคาร บ่อบาดาล และสร้างอาคารใหม่ให้เพียงพอกับการใช้สอย กว่า 500 ล้านบาท มากกว่าปี ก่อน ๆ 2 เท่า

ถ้าการเพิ่มงบประมาณทางการศึกษาคืบหน้าจะแก้ปัญหาใหญ่ ๆ ได้ทั้งหมด เพราะว่างบประมาณจำกัดและมีภารกิจหลายด้าน แต่ท่านก็ได้หาเงินจากภายนอกมาช่วยบ้างซึ่งบรรยายเรื่องการประหยัดเน้นในเรื่องของเครื่องมือ เฉพาะในเรื่องสื่อการเรียนการสอน หันมาในเรื่องการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยต้องพัฒนาบุคคลโดย เฉพาะในด้านเด็กประถมจัดอาหารกลางวันให้เพียงพอ ปรับจาก 10 สิ่ง/มือ/คน เป็น 5 บาท และในเรื่องอุปกรณ์อีกแต่ยังไม่ทั่วถึง เริ่มในบาง ร.ร. เช่น คอมพิวเตอร์ ก็ราคาสูง ซึ่งต้องเตรียมบุคลากรก็ยังไม่เป็นนโยบายหลัก ในขณะที่วิทยุ โทรทัศน์ ยังไม่มีพร้อมซึ่งต้องเตรียมตรงนั้นก่อน

ถาม : การบริหารบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษามีลักษณะอย่างไรและมีอุปสรรคหรือไม่อย่างไร

ตอบ : ขึ้นดำเนินการ เรามุ่งไปที่ภาคสนาม ส่วนมากด้านวิชาการจะเป็นไปโดยอัตโนมัติในเรื่องหลักสูตร แต่เรื่องของการบริหาร กำลังกระจายโดยไปมอบอำนาจให้มากขึ้นตามความเหมาะสม เช่น มอบอำนาจในการจัดซื้อ จัดจ้างให้ผู้บริหาร ร.ร. หรือ ผอ. เขตมากขึ้น แต่มีปัญหาคือ บุคลากรมุ่งไปทางสอนไม่มีทักษะ ความรู้ ในด้านการบัญชี การเงิน การตัดสินใจบางครั้งก็ไม่กล้าแก้ปัญหาโดยการมอบอำนาจให้งานสิ้นเสร็จ ในท้องที่มากที่สุด โดยจ้างครูสอนเพิ่มเติม รวมทั้งจ้างธุรการการบัญชีที่หน้าทีโดยตรงแทนครู มีชั่วโมงมาหาส่วนกลางคือ กทม. ศูนย์วิชาการเป็น เรื่องของระบบสำนักต้องเป็นแม่บทที่จะคอยดูแล นอกจากนี้ควรมีการจัดสรรอัตราครูให้เหมาะสมกับเกณฑ์ที่กำหนด

ถาม : ในการบริหารบุคคลภายนอกจากด้านวิชาการมีเกี่ยวกับทางด้านบริหาร เช่น ความดี ความชอบ

ตอบ : ในแต่ละ ร.ร. ก็ให้มีการประชุมหรือมีกรรมการพิจารณาความดีความชอบ ให้เสนอ มาที่เขต เขตก็มีการเรียงลำดับกันระหว่าง ร.ร. ยกเว้นตำแหน่งผู้บริหาร ร.ร. เขตจะเป็นผู้พิจารณา ในเรื่องบุคลากรเราก็กระจายอยู่แล้ว แต่ก็มีปัญหาเรื่องมีความ ขัดแย้งไม่พอใจกันภายใน ร.ร. ซึ่งเราก็มอบอำนาจให้ไปแล้ว

ถาม : และในการบริหารเวลาในการทำงานตามนโยบายของผู้ว่าแต่ละท่าน มีการกำหนด เวลาหรือไม่

ตอบ : งานในเมืองหลวงก็ต้องรับว่ามีกิจกรรมพิเศษค่อนข้างมาก ไม่เพียงแต่ในระดับของ กทม. ก็พยายามตัดโครงการที่ไม่จำเป็นออกเพื่อให้ครูได้อยู่ใน ร.ร. รัฐบาลหรือ กทม. ซึ่ง ร.ร. แก้ไข คือ ครูไม่ค่อยว่าง ไม่ว่ากิจกรรมอะไรที่เกี่ยวข้อง ก็ต้อง มองมาที่ ร.ร. รัฐบาลหรือ กทม. ซึ่ง ร.ร. เอกชนก็ไม่เกี่ยวข้อง เช่น การเลือกตั้ง เป็นหน้าที่ของ กทม. ก็ต้องใช้ครู กทม. ใช้ ร.ร. เป็นสถานที่ ให้ข้าราชการครู ออกจากเขต มันก็ทั้งผลดีและผลเสีย ถ้าในด้านวิชาการ ร.ร. ทุกระดับขึ้นตรงต่อ สำนัคดีกว่าไปกระจาย แต่สำหรับการบริหารทั่วไปถ้า ร.ร. ขึ้นตรงต่อสำนักจะเกิด ปัญหา ร.ร. ทุก ร.ร. จะวิ่งมาหาส่วนกลาง 427 ร.ร. เช่น การส่งงานธุรการ มี เจ้าหน้าที่ 1 คน ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง แต่ถ้าให้คน 30 คน ไม่ช่วยดูแลจะสามารถดูแลได้ทั่วถึง งานก็จะเสร็จทัน

นอกจากนี้ยังมีปัญหาคือเรื่องเวลาตามปีงบประมาณ คาบเหลื่อมกับปีการศึกษา ซึ่งมีเวลาเรียนเปิด-ปิด การเรียนไว้นอน การทำงานจึงต้องคาดคะเนให้สอดคล้องกัน แต่ก็ทำลำบากมาก และผลที่ได้จะปรากฏล่าช้า ต้องใช้เวลาพอสมควร จึงมีครู ตากหนักน้อย ๆ

ถาม : การริเริ่มโครงการใหม่ ๆ อะไรบ้าง

- ตอบ :
1. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ปลุกพืชผัก กลัวยน้ำว่า อาหารเสริม
 2. โครงการเพื่อลูกรัก โครงการนาที่สร้างเศรษฐกิจ และโครงการครู พระช่วยสอน
 3. โครงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม

ถาม : ตามการรับรู้ของท่าน ผู้ว่าฯ ร.อ.กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา มีบทบาทมากน้อยเพียงใดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งในด้านการเสนอแนวความคิด และในการกำหนดนโยบาย

ตอบ : "ความรู้คู่คุณธรรม" เด็กฉลาดด้วยสติปัญญาอย่างเดียวไม่พอต้องมีความประพฤติที่ดี สังคมดี มีวินัย กำหนดนโยบายพัฒนาการศึกษาไว้ว่า เครื่องจักรระเบียบวินัย ภาษาไทยเปรี๊ยะปราด คณิตศาสตร์คล่องคิด วิทยาศาสตร์คล่องทักษะ ศิลปะ พลศึกษา คณิตรี สิ่งแวดล้อมพร้อมอาชีพ รับผิดชอบ

ถาม : การเสนอแนวคิด และการกำหนดนโยบาย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในช่วงนั้น ได้มอบหมายหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาแก่ผู้ใดรับผิดชอบบ้าง

ตอบ : สำนักการศึกษา และทุกสำนักงานเขต (36 เขต 2 เขตสาขา)

ถาม : ความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพมหานครกับหน่วยงานด้านการศึกษาอื่น ๆ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติในช่วงนั้น กรุงเทพมหานครได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานใดบ้าง และขอความร่วมมือในด้านใด

ตอบ : ได้ประสานงานซึ่งกันและกัน นำกรอบนโยบายการศึกษาของชาติและข้อปฏิบัติ มติ ซึ่งกระทรวงศึกษาฯ หรือ สปช. ได้รับ เมื่อเห็นว่าดี ควรใช้ บกม. ก็อนุโลมใช้ได้ เพื่อประโยชน์ต่อ บกม. ครู นักเรียน

ถาม : การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ในสมัย ศ.ร.อ.กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มีลักษณะเด่นของการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาในช่วงนั้น มีโครงการใดบ้างที่เน้นเป็นพิเศษ

ตอบ : 1. โครงการ สื่อการเรียนการสอน และการอบรมครู ผู้บริหารโรงเรียน
2. โครงการขยายชั้นเด็กก่อนวัยเรียน และขยายโอกาส ม.1-3

ถาม : ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เช่น การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอบ : ปกติไม่มีปัญหา ได้เสนองบประมาณ แนวทางพัฒนาการศึกษา กทม. ผ่านไป กระทรวงมหาดไทย และยึดแนวนโยบายการศึกษาของชาติเป็นหลักอยู่แล้ว

ถาม : มีปัญหาการสนับสนุนจากสื่อมวลชน ระบบการเมืองและจากประชาชนบ้างหรือไม่อย่างไร

ตอบ : - สื่อมวลชน ช่วยเผยแพร่ข่าว ผลงานดีเด่นของครู นักเรียน ดีมาก
- ประชาชน ช่วยบริจาคอาหารกลางวัน อุปกรณ์การเรียน สมทบทุนมูลนิธิการศึกษา ร.ร.มากกว่าที่ผ่านมาเช่นกัน

ถาม : การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอบ : สำนักการศึกษาทำงานประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสมอ เช่น สำนักอนามัย สำนักสวัสดิการสังคม สำนักพัฒนาชุมชน

ถาม : ปัญหาด้านงบประมาณ

ตอบ : แม้ว่ารัฐบาล กทม. จะจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษามากขึ้นทุกปี แต่ก็ยังไม่ทั่วถึง และทันต่อความต้องการของโรงเรียน สนศ.พยายามรวบรวมข้อมูล วางแผนงบประมาณ แต่วงเงินที่ให้จำกัดอยู่มาก

ถาม : ปัญหาด้านกำลังคน บุคลากรทางการศึกษา

ตอบ : อัตรากำลังครูสายการสอน กลุ่มวิชาต่าง ๆ มีไม่ครบ หลักเกณฑ์อัตราครูยังถือเอานักเรียน 40 คนต่อ 1 ห้องต่อครู 1 คน รวมผู้บริหารด้วย แต่ กทม. ถือ 35:1 ก็ตาม สำนักงบประมาณยังไม่ยอม ปัญหาครูขาดหรือชานาญเฉพาะวิชาจึงยังเป็นปัญหาอยู่ขณะนี้

ถาม : ปัญหาด้านอื่น ๆ

ตอบ : อาคารเรียน ห้องกิจกรรมสอนเสริม ไม่สอดคล้องกับปริมาณนักเรียน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียน เพิ่ม-ลด มีทุกปี ทำให้อัตราครูขาด-เกิน ครูขวัญเสีย เพราะถูกโอนย้ายปรับเกลี่ยอัตราทุกปี

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในช่วงนั้นอย่างไร

ตอบ : ทำให้การจัดการศึกษาบริการเด็กไม่ทั่วถึง หนังสือเรียน เสื้อผ้า อาหารกลางวัน อยากให้ทุกคนฟรี ก็ทำไม่ได้ อุปกรณ์สื่อการเรียน คู่มือ ครู ยังไม่พอ

ถาม : สภาพการณ์อะไรที่มีผลต่อนโยบายในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตอบ : นโยบายความรู้คู่ความดี แต่มีปัญหาครูไม่พอ เด็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวยากจน ชุมชนแออัด ทำให้การพัฒนาล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น เพราะปัญหาแวดล้อมของเด็กที่จะรับรู้ คิตรีเริ่มสร้างสรรค์ไม่เต็มที่เท่าที่ควร

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการบริหารงาน

ตอบ : ผลสัมฤทธิ์ไม่บรรลุเป้าหมาย การตกชั้นซ้ำจำเป็นต้องมีเพื่อคุณภาพ อัตราครูไม่พอ ทำให้เป็นภาระหนักเกินไป

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ

ตอบ : - มีวงเงินหรือกรอบงบประมาณให้ทุกปี ไม่สอดคล้องกับความต้องการ นโยบายด้านอื่น ๆ กทม. มีมาก จำเป็นต้องชลอหลาย ๆ โครงการไว้ก่อน
- เงินอุดหนุนรัฐบาลได้เพิ่มขึ้น แต่งบประมาณไม่ค่อยได้

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อแผนงานด้านวิชาการ

ตอบ : การจัดทำเอกสารวิชาการ คู่มือการเรียนการสอน สื่อ ยังมีน้อย ทำให้การสอนไม่ทั่วถึงและดีเท่าที่ควร

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อบริการสังคม

ตอบ : นักเรียนต้องช่วยเหลือตนเอง ผู้ปกครอง ทำให้การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อย่าง ต่อเนื่องมักไม่ได้ทำ เว้นแต่บางโอกาสเท่านั้น ขณะนี้ โรงเรียนใช้กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการประกันคุณภาพ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ตอบ : งบประมาณจำกัด ผู้ชำนาญการผลิตสื่อมีน้อย การผลิตสื่อลำช้า ไม่ทันการหรือไม่เพียงพอ 427 โรงเรียน ส่วนใหญ่ ร.ร.จัดหาเอง

บทสัมภาษณ์นางอุไรวรรณ ธรรมกรบัญญัติ
รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา (2532 - ปัจจุบัน)
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2537

- ถาม : ตามการรับรู้ของท่านผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในช่วงนั้น มีแนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครอย่างไร
- ตอบ : เพื่อให้ประชากรในวัยเรียนของเด็กในกรุงเทพมหานครได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
- ถาม : แล้วจุดเน้นในการพัฒนาเด็กในชุมชนที่มีลักษณะต่างกันของกรุงเทพมหานคร
- ตอบ : พยายามลดการซ้ำซ้อนของนักเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้เหลือร้อยละ 5
- ถาม : ในด้านการให้การศึกษแก่เด็กเล็ก เด็กวัยเรียน และเด็กวัยรุ่นที่ด้อยโอกาส มีแนวคิดในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง
- ตอบ : ส่งเสริมให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กในแหล่งสลัม
- ถาม : มีแนวคิดในเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการครูกรุงเทพมหานครอย่างไร
- ตอบ : จัดให้มีการอบรมครูประจำการในเรื่องของหลักสูตรใหม่ (ฉบับ พ.ศ.2521 และฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) การผลิตสื่อการเรียนการสอน อบรมเทคนิคการสอน
- ถาม : นโยบายหลักหรือแผนปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่ทำให้แนวคิดของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีผลเป็นรูปธรรมในเรื่องของหลักสูตร เช่น การเรียนการสอน วิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- ตอบ : ให้ครูทุกคนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร โดยจัดการอบรมครูทุกคน อบรมเทคนิคการสอน การเขียนแผนการสอน การผลิตสื่อ การทำหนังสืออ่านประกอบ จัดการประกวดแข่งขันวิชาการกิจกรรมและจัดนิทรรศการ

ถาม : ในด้านการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นอย่างไร

ตอบ : ใต้รับงบประมาณทั้งเงินอุดหนุนรัฐบาล และเงินสมทบจากกรุงเทพมหานคร เฉลี่ยรายหัวนักเรียนในปัจจุบัน (2535) 8,242 บาท/คน

ถาม : ในด้านการบริหารบุคลากร

ตอบ : มีครู 12,996 คน โรงเรียนขึ้นกับสำนักเขต ให้สำนักงานเขตรับผิดชอบบริหารงานบุคคล และติดตามการปฏิบัติงานของครู

ถาม : การบริหารเวลาในการปฏิบัติงานตามนโยบาย

ตอบ : ให้ครูสอนเต็มเวลาตามที่หลักสูตรกำหนด ไม่น้อยกว่า 200 วัน ครูจะต้องอุทิศเวลาให้แก่ราชการและประชาชน

ถาม : มีการริเริ่มโครงการใหม่ ๆ บ้างหรือไม่ อย่างไร

ตอบ : เปิดโรงเรียน ขยายโอกาส โรงเรียนอนุบาล โรงเรียน กทม. บูชาคุณพระพุทธศาสนา, การประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร การกำจัดมลพิษ (โหม) ฯลฯ

ถาม : ตามการรับรู้ของท่านผู้ว่าฯ ส.รอ.กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา มีบทบาทมากน้อยเพียงใดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งในด้านการเสนอแนวความคิด และในการกำหนดนโยบาย

ตอบ : มีบทบาทมากทั้งส่งเสริม สนับสนุน และกำหนดนโยบายต่าง ๆ

ถาม : การเสนอแนวคิด และการกำหนดนโยบาย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในช่วงนั้น ได้มอบหมายหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาแก่ผู้ใดรับผิดชอบบ้าง

ตอบ : ได้มอบหมายให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับผิดชอบ และส่งต่อมายังสำนักการศึกษา และสำนักงานเขต

ถาม : ความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพมหานครกับหน่วยงานด้านการศึกษาอื่น ๆ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในช่วงนั้น กรุงเทพมหานครได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานใดบ้าง และขอความร่วมมือในด้านใด

ตอบ : กรุงเทพมหานครได้ปรึกษาและเชิญเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวไปเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้แก่ครู รวมทั้งกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการด้วย

ถาม : ในการจัดการศึกษาในสมัยที่ ศ.ร.อ.กฤษณาฯ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเด่นของการจัดการศึกษา, มีโครงการใดบ้าง ที่เน้นเป็นพิเศษ

ตอบ : เน้นภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

ถาม : มีปัญหา และอุปสรรคอะไรในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา เช่น ในด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอบ : เด็กเริ่มช้าขึ้น เนื่องจากการเคลื่อนย้ายของประชากร

ถาม : แล้วการสนับสนุนจากสื่อมวลชน ระบบการเมือง ประชาชน

ตอบ : ประชาชนยังไม่ค่อยศรัทธาจริงเรียนในความเชื่อเดิม ๆ

ถาม : แล้วการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอบ : สำนักอนามัย สำนักแพทย์ สำนักสวัสดิการสังคม สำนักโยธา สำนักงานเขต สำนักคลัง สำนักผู้ตรวจ สำนักนโยบายและแผน สำนักศึกษา สำนักปลัด สำนักงาน กก.

ถาม : ปัญหาด้านกำลังคน บุคลากรทางการศึกษา

ตอบ : ความรู้ไม่ตรงตามความต้องการ

ถาม : สภาพการณ์ และเหตุการณ์ของเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในช่วงนั้น ที่มีผลกระทบต่อแนวคิดและบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในการจัดการศึกษา

ระดับประถมศึกษาในด้านต่อไปนี้บ้าง เช่น สภาพการณ์ที่มีผลต่อแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตอบ : ให้นักเรียนที่จบการศึกษาแล้วมีความรู้ มีจริยธรรม คุณธรรม เป็นพลเมืองดี

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อนโยบายในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

ตอบ : พยายามให้ลดการซ้ำซ้อนและขยายการศึกษาทั้งใน ระดับบนและระดับล่าง

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการบริหารงาน

ตอบ : พยายามกระจายอำนาจการบริหารงานให้เกิดความคล่องตัวมากที่สุด โดยเฉพาะการบริหารบุคลากร

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณ

ตอบ : พยายามเพิ่มงบประมาณในการศึกษาให้มากขึ้น โดยเป็นอันดับ 2 ของกรุงเทพ

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อแผนงานด้านวิชาการ

ตอบ : มีการส่งเสริมด้านวิชาการแก่นักเรียน และครูให้เฝ้าหาความรู้อยู่เสมอ

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อบริการสังคม

ตอบ : พยายามให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนของชุมชน

ถาม : สภาพการณ์ที่มีผลต่อการใช้นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา

ตอบ : ส่งเสริมให้ผลิตและจัดหานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้และสนับสนุนในการเรียนการสอน

บทสัมภาษณ์ ไพรัช อรรถกามานนท์
ผู้อำนวยการพิเศษด้านแผนงานทางการศึกษา
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2536

- ถาม : ท่านรับราชการในกรุงเทพมหานคร ตรงกับช่วงของผู้ว่า ฯ ท่านใด
- ตอบ : ผมรับราชการในกรุงเทพมหานคร คือ คุณชานาญ ยูวบูรณ์ จนกระทั่งผู้ว่าคนปัจจุบัน ถ้าจะถามถึงผู้ว่า ฯ แต่ละคน ก็คงจะเล่าเท่าที่พอจะจำได้
- ถาม : ในสมัยนายชานาญ ยูวบูรณ์ แนวคิดและการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร
- ตอบ : สมัยนั้นเริ่มรวมเป็นกรุงเทพมหานครใหม่ ๆ จึงยังสับสนวุ่นวายอยู่มาก แนวคิดก็ยึดตามแผน
- ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ อรรถ วิสูตรโยธาภิบาล การศึกษาเป็นอย่างไร
- ตอบ : ผู้ว่า ฯ อรรถ แก่มีอายุหายยกเลิกโรงเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนกทม.
- ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ สาย หุตะเจริณฺญ์ นโยบายการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร
- ตอบ : ในสมัยนี้ ท่านผู้ว่า ฯ สาย เข้ามาดำรงตำแหน่งในระยะสั้น จึงไม่มีนโยบายใหม่ ๆ เกิดขึ้น
- ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ ศิริ สันตะบุตร แนวคิด นโยบายการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร
- ตอบ : สมัยนี้เลือกนักการศึกษาที่บริหารการศึกษาจากกระทรวงศึกษา คือคุณสมพงษ์ มาช่วยดำเนินการศึกษา เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับระบบบุคลากร
- ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ ธรรมบุญ เทียนเงิน
- ตอบ : สมัยนี้เฟื่องฟูในเรื่องการบริหาร สมัยก่อนใครเคยสังกัดเทศบาลรับเงินกทม. ใครเคยอยู่องค์การบริหารส่วนจังหวัดรับเงินเดือนจากรัฐบาล สมัยนี้มีการรวมและรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเหมือนกัน จัดระบบบริหารงานบุคคลใหม่และทุ่มงบประมาณ
- ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ ชลอ ธรรมศิริ
- ตอบ : เริ่มนโยบายแบบสั้น ๆ เลียนแบบนโยบายของรัฐบาล มีสโรลแกน มีรองผู้ว่า ฯ

ฝ่ายการศึกษา ทางด้านการศึกษากทม. จะมีนโยบายคล้ายของกระทรวงศึกษา มีโครงการผลิตสื่อ โครงการห้องสมุด มีดนตรี กีฬา มีการเรียนในชุมชน แออัด เรียกรองเรียนสงเคราะห์เคลื่อนที่

ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ เชาวน์วัศ สุตลาภา การศึกษาเป็นอย่างไร

ตอบ : สมัยนี้เน้นศิลป ดนตรี กีฬา วิชาการ วัฒนธรรมและวินัย เข้าแถวขึ้นรถเมล์ เข้าแถวเดินกลับบ้าน

ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ เทียม เป็นอย่างไร

ตอบ : มีอบรมผู้บริหาร ประกวดโรงเรียนมาตรฐานดีเด่น

ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ อาษา เมฆสวรรค์

ตอบ : ต่อเนื่องกับสมัยคุณชลอ เพราะรองผู้ว่า ฯ คุณชงค์ มาดำเนินการต่อ จึงสืบทอด เป็นนโยบายต่อเนื่องมา เช่นโรงเรียนในชุมชนแออัด ส่งเสริมดนตรี กีฬา เป็นต้น

ถาม : สมัยผู้ว่า ฯ พลตรีจำลอง ศรีเมือง นโยบายการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร

ตอบ : มีนโยบายที่เด่นชัด คือความรู้ คู่ความดี สร้างกรอบให้ครู ต้องการให้ครูเป็น แบบอย่างที่ดี มีโครงการต่าง ๆ มาก

ถาม : สมัยผู้ว่ากฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา การจัดการศึกษาเป็นอย่างไร

ตอบ : ดำเนินการสืบเนื่องมาจากสมัยพลตรีจำลอง ศรีเมือง ด้านวิชาการมุ่งให้นักเรียน เก่งทางด้านภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และมีการสอบภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 - 4 มีนโยบายที่ชัดเจน

ภาคผนวก จ. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2528

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 พ.ศ. 2515

พระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2518

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518

เป็นปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ปรึกษาที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515

บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดอ้างถึงกรุงเทพมหานคร เขต แขวง จังหวัด อำเภอ ตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงกรุงเทพมหานคร เขต หรือแขวง ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 6 ให้กรุงเทพมหานครเป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง โดยมีระเบียบการปกครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และมีอาณาเขตท้องที่ตามที่กรุงเทพมหานครมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้แบ่งพื้นที่การปกครองกรุงเทพมหานครออกเป็นเขตและแขวงตาม ลำดับตามพื้นที่เขตและแขวงที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างอิงถึงพื้นที่จังหวัด ให้หมายถึงพื้นที่กรุงเทพมหานคร อ้างอิงถึงพื้นที่อำเภอให้หมายถึงพื้นที่เขต อ้างอิงถึงพื้นที่ตำบลให้หมายถึงพื้นที่แขวงตามพระราชบัญญัตินี้

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

มาตรา 7 บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ คำสั่ง ระเบียบใด ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา 8 ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 9 ให้บรรดาข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงเป็นข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2516 มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ 1

การจัดระเบียบราชการในกรุงเทพมหานคร

มาตรา 10 องค์การของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- (1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (2) สภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 11 ให้จัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- (1) สำนักงานเลขาธิการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (2) สำนักงานเลขาธิการสภากรุงเทพมหานคร
- (3) สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร
- (4) สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งเทียบเท่าสำนัก
- (5) เขต

ให้ส่วนราชการของกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

การตั้ง เปลี่ยนแปลงหรือยุบส่วนราชการ การแบ่งหน่วยงานภายในส่วนราชการ และการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและหัวหน้าส่วนราชการ ตามความในวรรคหนึ่ง ให้จัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 12 ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง และให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสี่คน เป็นผู้ช่วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในการบริหารงานของกรุงเทพมหานครตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

มาตรา 13 กรุงเทพมหานครมีปลัดกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่ตามที่ มีกฎหมายกำหนดและตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร กำกับเร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และจะให้มีรองปลัดกรุงเทพมหานครหรือผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หรือมีทั้งรองปลัดกรุงเทพมหานครและผู้ช่วยปลัด กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการตามที่มอบหมายก็ได้

เมื่อปลัดกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครตามลำดับเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองปลัดกรุงเทพมหานคร หรือ มีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีตำแหน่งและอาวุโสสูงตามลำดับ เป็นผู้รักษาราชการในตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ปลัดกรุงเทพมหานครพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการ นั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ปลัดกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจโดยทำเป็นคำสั่งและประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา ให้รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หัวหน้าเขตหัวหน้ากอง หรือข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ตรงตำแหน่งเทียบเท่าหัวหน้ากองขึ้นไป ปฏิบัติราชการแทนในนามปลัดกรุงเทพมหานครก็ได้ แต่ถ้าจะมอบอำนาจให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่ระดับหัวหน้าแผนกลงไปปฏิบัติราชการแทน ต้องให้ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก่อน

ส่วนที่ 2

เขต

มาตรา 14 ในเขตหนึ่งให้มีหัวหน้าเขตคนหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต และให้มีผู้ช่วยหัวหน้าเขตเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าเขตได้ตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา 15 ในเขตหนึ่ง ถ้าเห็นสมควรอาจแบ่งออกเป็นแขวง ในแต่ละแขวงมีหัวหน้าแขวงคนหนึ่ง เป็นผู้ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการในแขวง ขึ้นตรงต่อหัวหน้าเขตก็ได้

การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตและแขวง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและประกาศของกรุงเทพมหานครตามลำดับ และให้ประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

มาตรา 16 ให้หัวหน้าเขตมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) อำนาจหน้าที่ตามที่มิกฎหมายใดๆ บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ

หัวหน้าส่วนอำเภอ และประธานกรรมการสุขภาพ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(2) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขต

(3) อำนาจหน้าที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และหรือปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมายตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้อำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขตตามที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีอยู่ต่อไปเช่นเดิมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของข้าราชการบริหารส่วนกลาง หรือราชการบริหารส่วนภูมิภาค จะมอบให้กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้ โดยให้จัดทำโดยพระราชกฤษฎีกากฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศกระทรวง แล้วแต่กรณี

มาตรา 17 อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่หัวหน้าเขตจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยกรณีนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หัวหน้าเขตจะมอบอำนาจให้ผู้ช่วยหัวหน้าเขต หัวหน้างานหรือข้าราชการที่ทรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป ปฏิบัติราชการแทนในนามหัวหน้าเขตก็ได้

มาตรา 18 ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควรผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจสั่งให้รวมอำนาจหน้าที่ใดของเขตใดเข้าด้วยกัน และให้หัวหน้าเขตใด เป็นผู้รับผิดชอบในอำนาจหน้าที่นั้นก็ได้ และให้ประกาศการรวมอำนาจหน้าที่ดังกล่าวในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาด้วย

หมวด 2

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 19(1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามกฎหมาย

(2) สั่ง อนุมัติ อนุญาต เกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(3) แต่งตั้งเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ

(4) กำหนดค่าตอบแทนสำหรับประธานที่ปรึกษาและที่ปรึกษา และเบี้ยประชุมสำหรับคณะที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

(5) บริหารราชการตามที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย

(6) วางระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการงบประมาณ การเงิน การคลัง การพัสดุ การจ้าง และอื่น ๆ ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจหน้าที่แห่งพระราชบัญญัตินี้

(7) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

(8) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 20 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 218 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด กฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาล และกฎหมายอื่นที่ได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี คณะเทศมนตรี ประธานกรรมการสุขาภิบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้อำนาจไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 21 ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตรงและลับ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะต้องมียศสมบัติตามมาตรา 25 กับไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 26 สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(1) ความในมาตรา 19 มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย ประกาศของคณะปฏิวัติ (ฉบับที่ 24) ลงวันที่ 8 พ.ย. 2520

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานครสมัคร เป็นคณะ และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทาการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง
เป็นคณะด้วย

ผลของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพ
มหานคร ให้ประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา

มาตรา 22 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) สัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ
ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 23 อีกด้วย

(2) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่หนึ่งมกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

(3) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นเวลาดำเนินการจนถึงวันเลือกตั้งไม่
น้อยกว่าเก้าสิบวัน

มาตรา 23 บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ จะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้
ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ ต้องมีคุณสมบัติอย่าง
หนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) รับหรือเคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(2) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยมีเงินเดือน
ประจำมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(3) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ ผู้บริหารท้องถิ่น
กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล

มาตรา 24 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้าม มิให้ผู้
สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คือ

(1) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(2) หุนหันและเป็นบ้า ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้

(3) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(4) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(5) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษาตามกฎหมายว่าด้วย
การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 25 ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังต่อไปนี้

(1) สัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีสัญชาติอื่นด้วยในขณะเดียวกันก็ได้ บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติก็ได้ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 39 อีกด้วย เว้นแต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่เกิดในต่างประเทศ ไม่ต้องมีคุณสมบัติดังกล่าว

(2) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่หนึ่งมกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

(3) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นเวลาดำเนินการจนถึงวันสมัครไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา 26⁽¹⁾ บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร คือ

(1) ตัดยาเสพติดให้โทษ

(2) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นคดี

(3) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 24 (1) (2)

(3) หรือ (5)

(4) ต้องคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้จำคุก และต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในคดีนั้น

(5) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(6) เป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ เว้นแต่สมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน หรือเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ หรือผู้บริหารท้องถิ่น ในขณะที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(1) ความในมาตรา 26 (6) มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2519

- (7) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (8) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของทางราชการ ไม่ว่าจะ เป็นราชการ บริหาร ส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของท้องถิ่น
- (9) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการ องค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจไล่ออกหรือ ปลดออก หรือให้ออก หรือเลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันที่ถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออกหรือเลิกจ้าง แล้วแต่กรณี ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (10) ผู้เคยเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งถูกให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา 32 ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (11) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องออกจากตำแหน่งตาม มาตรา 46 (8) และ (9) ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (12) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ หรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูก สั่งให้พ้นจากตำแหน่งถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี เพราะปฏิบัติการอันฝ่าฝืนต่อ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยอำนาจ หน้าที่ มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่ท้องถิ่นนั้น หรือแก่ราชการ

มาตรา 27 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพ มหานคร อยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

ในกรณีที่ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงด้วยเหตุใด ๆ นอกจาก การพ้นจากตำแหน่งโดยถึงคราวออกตามวาระ หรือโดยประชาชนออกเสียงเป็นประชามติ ให้อถอดถอน หรือรัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่ง ให้รองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้ เข้าดำรงตำแหน่งแทนใน ระยะเวลาที่เหลือ

เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจาก ตำแหน่งตามวาระ ให้จัดการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดวาระ แต่ถ้า ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงทั้งหมด โดยเหตุอื่น ให้ทำการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับการเลือกตั้งอยู่ใน ตำแหน่งโดยเริ่มนับวาระใหม่

ในกรณีที่รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงด้วยเหตุใด ๆ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา 25 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 26 เป็นรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าวให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 28 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง

ให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา 29(1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(1) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่อื่นใดในหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นอื่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(2) ต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ หรือบริษัท ปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ หรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการวิสามัญของรัฐสภา หรือวุฒิสภา หรือสภาผู้แทนราษฎร หรือสภากรุงเทพมหานคร หรือสภาท้องถิ่นอื่นหรือ

(1) ความในมาตรา 29 วรรคสอง มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2519

กรมการสาธารณสุขการปกครองแผ่นดิน หรือกรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นไปตามแห่ง

มาตรา 30 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อรัฐมนตรี และให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นใบลาออก
- (4) กระทบการอันต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 29
- (5) ขาดคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 25
- (6) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ยกเว้นมาตรา 26 (4)
- (7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (8) ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติว่าให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 32

(9) รัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่ง เมื่อมีกรณีแสดงให้เห็นว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ปฏิบัติภารกิจอันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามควรพึงปฏิบัติ หรือปฏิบัติภารกิจอันไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่กรุงเทพมหานคร หรือแก่ราชการ

มาตรา 31 เมื่อปรากฏกรณีตามมาตรา 30 (4) (5) หรือ (6) ให้รัฐมนตรีสอบสวนแล้วมีคำสั่งให้ออกจากตำแหน่ง แต่ผู้ถูกสั่งให้ลาออกจากตำแหน่งมีสิทธิยื่นฟ้องต่อศาลปกครองภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งคำพิพากษาของศาลปกครองให้ถือเป็นที่สุด

ในระหว่างรอคำพิพากษาของศาล ให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งพักการปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่รับคำสั่งจนกว่าศาลจะพิพากษา

กรณีที่ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งไม่ยื่นฟ้องต่อศาล หรือศาลพิพากษาให้เป็นไปตามคำสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งนับตั้งแต่วันที่รับคำสั่งของรัฐมนตรี

วันที่ได้รับคำสั่งให้หมายถึงวันที่กรุงเทพมหานครได้รับคำสั่ง

มาตรา 32 เมื่อปรากฏพฤติการณ์ดังระบุไว้ตามมาตรา 30 (9) สมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิเสนอญัตติให้สภาพิจารณา มีมติให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติว่า เห็นควรหรือไม่เห็นควรให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง โดยต้องระบุข้อกล่าวหาในญัตติไว้ให้ชัดแจ้ง และห้ามมิให้มีการอภิปรายในสภานอกเหนือไปจากประเด็นที่เป็นข้อกล่าวหาในญัตติ

มติตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ให้ปลัดกรุงเทพมหานครดำเนินการให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติตามมติของสภากรุงเทพมหานครภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครมีมติ ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการดำเนินการให้ประชาชนออกเสียงเป็นประชามติ

ถ้าผลการออกเสียงเป็นประชามติมีเสียงข้างมาก เห็นควรให้ถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้งคู่ ต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่มีการออกเสียงเป็นประชามติ

มาตรา 33 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่พ้นจากตำแหน่ง คงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับตำแหน่ง เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดนอกจากการออกตามวาระ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งรองปลัดกรุงเทพมหานคร หรือข้าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 34 เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามลำดับเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าปลัดกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา 35 อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

จะมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขตปฏิบัติราชการแทนก็ได้

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษา มาตรา 35 ทวิ(1) การแต่งตั้งเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และ ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาเห็นสมควร และเป็นผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
 - (2) อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี
 - (3) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
 - (4) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 - (5) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี
 - (6) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
 - (7) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
 - (8) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก จาก รัฐวิสาหกิจ
 - (9) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัย ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือตามกฎหมายอื่น
- มาตรา 35 ตริ เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากหน้าที่ เมื่อ

(1) ความในมาตรา 35 ทวิ มาตรา 35 ตริ มาตรา 35 จัตวา มีการเพิ่มเติม โดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 14 ลงวันที่ 8 พ.ย. พ.ศ. 2510

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) ถูกสั่งให้พ้นจากหน้าที่ จะเป็นการพ้นจากหน้าที่โดยมีความคิดหรือไม่มีความ

ผิดก็ตาม

- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้สั่งแต่งตั้งออกจากตำแหน่ง

มาตรา 35 จัตวา ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้รับเงินเดือนตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

หมวด 3

สภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 36 สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วย สมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่กระทรวงมหาดไทยประกาศครั้งสุดท้าย ก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหนึ่งแสนคนต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหนึ่งคน เศษของหนึ่งแสนคนถ้าห้าหมื่นคนหรือกว่านั้น ให้นับเป็นหนึ่งแสนคน

มาตรา 37 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 22 และมาตรา 24

มาตรา 38 ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังต่อไปนี้

(1) สัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีสัญชาติอื่นด้วยในขณะเดียวกันก็ดี บุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติก็ดี ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 39 อีกด้วย เว้นแต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่เกิดในต่างประเทศไม่ต้องมีคุณสมบัติดังกล่าว

(2) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่หนึ่งมกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

(3) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันสมัครไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา 39 บุคคลผู้มีสัญชาติไทยและมีสัญชาติอื่นด้วยในขณะเดียวกัน เว้นแต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่เกิดในต่างประเทศ และบุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติจะเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมปีที่หก หรือมัธยมศึกษาปีที่สาม ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) เคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(2) เคยเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป หรือเทียบได้ตั้งแต่ชั้นตรีขึ้นไป โดยให้คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจเทียบชั้นตามนี้

(3) เคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือแพทย์ประจำตำบล

(4) มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันนับแต่วันได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา 40 บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ

(1) ติดยาเสพติดให้โทษ

(2) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้ฟื้นคดี

(3) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 24 (1) (2)

(3) หรือ (5)

(4) ต้องคำพิพากษาของศาลใดศาลหนึ่งให้จำคุก และต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในคดีนั้น

(5) เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(6) เป็นหรือสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ นอกจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือผู้บริหารท้องถิ่นอื่น ในขณะที่เดียวกับที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(7) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(8) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของทางราชการ ไม่ว่าจะ เป็นราชการ บริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือของการพาณิชย์ของท้องถิ่น

(1) ความในมาตรา 40 (6) มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดย พรบ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2519

(9) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการ องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจไล่ออก หรือปลดออก หรือให้ออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันที่ถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้าง แล้วแต่กรณี ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(10) ผู้เคยเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งถูกให้ออกตลอกจากตำแหน่งตามมาตรา 32 ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(11) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องออกจากตำแหน่งตามมาตรา 46 (8) (9) ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

(12) ผู้เคยเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ หรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี เพราะปฏิบัติการอันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการอันไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือแก่ท้องถิ่นนั้นหรือแก่ราชการ

มาตรา 41 อายุของสภากรุงเทพมหานครมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้งเมื่ออายุของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลง ให้จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่อายุของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลง

มาตรา 42 สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเริ่มแต่วันเลือกตั้ง และอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภากรุงเทพมหานคร ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงเพราะเหตุอื่น นอกจากถึงคราวออกตามวาระ หรือเมื่อมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นแทนภายในกำหนดเก้าสิบวัน แต่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เข้ามาแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

มาตรา 43 รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจที่จะยุบสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ ในคำสั่ง

ยุบสภากรุงเทพมหานครนั้น ต้องแสดงเหตุผลและต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันยุบสภากรุงเทพมหานคร

การยุบสภากรุงเทพมหานครจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแนะนำรัฐมนตรีให้ยุบสภากรุงเทพมหานครตามความในวรรคหนึ่ง แต่รัฐมนตรีไม่สั่งยุบสภากรุงเทพมหานครภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำแนะนำจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครยังเห็นว่าควรยุบสภากรุงเทพมหานคร ก็ให้เสนอทบทวนไปยังรัฐมนตรีได้อีกครั้งหนึ่งภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้ออกคำแนะนำครั้งแรก

ในกรณีที่รัฐมนตรียังไม่สั่งยุบสภากรุงเทพมหานครภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการขอให้ทบทวนตามความในวรรคสาม ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอรัฐมนตรีสั่งยุบสภากรุงเทพมหานครในกรณีเช่นนี้ ให้รัฐมนตรีสั่งยุบสภากรุงเทพมหานคร และสั่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง และให้รัฐมนตรีกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันยุบสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 44 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นผู้แทนของประชาชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ

มาตรา 45 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องไม่ดำรงตำแหน่ง หรือหน้าที่อื่นใดในหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัท ซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

มาตรา 46 สมาชิกภาพของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร และให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นใบลาออก
- (4) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 45
- (5) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 38

(6) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 40 ยกเว้นมาตรา 40 (4)

(7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(8) สภากรุงเทพมหานครวินิจฉัยให้ออก เพราะเห็นว่ามีคุณสมบัติในทางจะนำมาซึ่งความเสียหายแก่กรุงเทพมหานคร โดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เข้าชื่อเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครวินิจฉัยและมติในข้อนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครลงมติ

(4) ไม่มาประชุมสภากรุงเทพมหานครสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ในการนี้ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้ออกคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง และมีผลนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่งนั้น

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 31 มาใช้บังคับแก่กรณีตาม (5) (6) และ (7) โดยอนุโลม

มาตรา 47 ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาไม่เกินสองคน โดยให้ดำรงตำแหน่งทันทีที่ได้รับเลือก

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศชื่อประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครผู้ได้รับเลือกในกรุงเทพมหานคร

ประธานและรองประธานสภากรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งตามวาระคราวละหนึ่งปี

มาตรา 48 ประธานหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(2) ลาออกจากตำแหน่ง โดยยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและให้มีผลนับแต่วันที่ยื่นใบลาออก

(3) เมื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เข้าชื่อเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งประธานและหรือรองประธานสภาใหม่และสภามีมติตามนั้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

มาตรา 49 ประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภากรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามระเบียบ

รองประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่กระทำการแทนประธานสภากรุงเทพมหานคร เมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หรือตามที่ประธานสภากรุงเทพมหานครมอบหมาย

เมื่อประธานและรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เลือกตั้งกันขึ้น เป็นประธานเฉพาะในคราวประชุมนั้น

มาตรา 50 การประชุมสภากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานครซึ่งมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ทำที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภาตามวรรคหนึ่งให้แก้ไขปรับปรุงได้ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 51 ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแล้วเสร็จให้มีการเรียกประชุมสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุม เป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าสองสมัย แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย จำนวนสมัยประชุมสามัญและวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีแต่ละสมัย ให้สภากรุงเทพมหานครกำหนด

สมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครสมัยหนึ่งๆ ให้มีกำหนดเวลา สามสิบวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็น ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครสั่งขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสามสิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 52 รัตยปกติให้ประธานสภากรุงเทพมหานคร เป็นผู้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครตามสมัยประชุมและ เป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภากรุงเทพมหานครหรือประธานสภากรุงเทพมหานครไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้รองประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

มาตรา 53 นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อมีกรณีเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร ขอให้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเรียกประชุมโดยกำหนดวันประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องสมัยประชุมวิสามัญ ให้มีกำหนดเวลาสามสิบวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นให้ประธานสภากรุงเทพมหานครสั่งขยายสมัยประชุมวิสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมวิสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสามสิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 54 การประชุมสภากรุงเทพมหานครทุกครั้งต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรมีหน้าที่เข้าประชุมสภากรุงเทพมหานครและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่อที่ประชุมแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา 55 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้ หรือในข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานคร

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่ง ย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงชี้ขาด

มาตรา 56 ห้ามมิให้สภากรุงเทพมหานครประชุมปรึกษาหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือเรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

มาตรา 57 การประชุมของสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่ได้กำหนดในข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานคร แต่ถ้าหากผู้ว่าราชการ

การกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดร้องขอให้ประชุมลับก็ให้กระทำได้

มาตรา 58 ในที่ประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่กรุงเทพมหานคร แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่ชอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 59 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีสิทธิเข้าเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

ญัตติดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้อยู่ต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร และให้ประธานสภากรุงเทพมหานครแจ้งไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดเวลาสำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับแจ้ง แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมมีสิทธิที่จะขอให้ระงับการเปิดอภิปรายทั่วไปนั้นเสียได้ เมื่อเห็นว่า เป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานครและหรือของประเทศชาติ

การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้ สภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา 60 สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครแล้วรายงานต่อสภากรุงเทพมหานครหรือเพื่อให้ข้อปรึกษา หรือแนะนำในนามของสภากรุงเทพมหานครต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ข้อเสนอของคณะกรรมการดังกล่าวประธานสภาจะส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาดำเนินการหรือจะนำเข้าหารือต่อสภากรุงเทพมหานครก่อนก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอชื่อบุคคลผู้มิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเข้าร่วมในคณะกรรมการวิสามัญชุดใด ๆ ทั้งคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจและคณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานคร ได้เป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งคณะ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้เสนอ

ชื่อดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ในกรรมการวิสามัญผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เสนอชื่อนั้น
พ้นจากตำแหน่ง

ให้ประกาศชื่อคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสภากรุงเทพมหานคร ใน
กรุงเทพกิจจานุเบกษา

มาตรา 61 ให้มีคณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครดังต่อไปนี้เป็น
อย่างน้อย คือ

- (1) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม
- (2) คณะกรรมการพิจารณาเผยแพร่รายงานการประชุมลับ

มาตรา 62 ให้มีคณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครในเรื่องต่างๆ
ดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

- (1) คณะกรรมการศึกษา
- (2) คณะกรรมการการโยธาและสาธารณสุข
- (3) คณะกรรมการการสาธารณสุข
- (4) คณะกรรมการสังคมสงเคราะห์และสันตนาการ
- (5) คณะกรรมการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม
- (6) คณะกรรมการเศรษฐกิจการค้า
- (7) คณะกรรมการกฎหมาย
- (8) คณะกรรมการส่งเสริมอาชีพ
- (9) คณะกรรมการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

คณะกรรมการวิสามัญประจำสภากรุงเทพมหานครคณะหนึ่งให้มีจำนวนไม่เกินสิบ
เก้าคน งดยให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เสนอชื่อบุคคลผู้มีได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพ
มหานครให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นกรรมการได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการ
ทั้งคณะ

มาตรา 63 การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา 60 ต้องมีกรรมการประชุมไม่
น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้ใช้ข้อบังคับว่า
ด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานครโดยอนุโลม

มาตรา 64 คณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครย่อมมีอำนาจเชิญเจ้าหน้าที่
ของกรุงเทพมหานครมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่อง

ที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ ทั้งนี้ จะกระทำนอกสมัยประชุมของสภากรุงเทพมหานครก็ได้ และถ้ามีความจำเป็นคณะกรรมการแต่ละคณะอาจตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นพิจารณารายละเอียดปลีกย่อยในเรื่องที่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วเสนอรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้

มาตรา 65 คณะกรรมการสามัญ และวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร ที่เป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจให้สิ้นสภาพไปหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและเสนอรายงานต่อสภากรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว

คณะกรรมการสามัญและวิสามัญประจำกรุงเทพมหานครให้มีวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละหนึ่งปี

หมวด 4

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 66 นอกจากอำนาจที่อื่นจะพึงมีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ที่อ้างถึงกรุงเทพมหานครตามความในมาตรา 4 แล้ว ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ

- (1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน รวมทั้งการจัดให้มีตำรวจ กรุงเทพมหานครและการดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (4) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
- (5) การสาธารณสุขโรค
- (6) การจัดการศึกษา
- (7) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- (8) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (9) การปรับปรุงแหล่งเสื่อมทรามและจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

- (10) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (12) การวิศวกรรมจราจร
- (13) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (14) การจัดให้มีและบำรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (15) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (16) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (17) การควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยใน

โรงแรมสรรพและสาธารณสถานอื่น ๆ

- (18) การสาธารณูปการ
- (19) การสังคมสงเคราะห์
- (20) การส่งเสริมการกีฬา
- (21) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (22) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหรือ

ที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 67 ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
- (2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติได้ การ

พาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร จะกระทำได้ก็แต่โดยตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา 68 กรุงเทพมหานครอาจให้บริการแก่เอกชน องค์กรของรัฐ หรือหน่วยราชการใด ๆ โดยมีค่าตอบแทนได้ในเมื่อบริการนั้นโดยปกติเป็นการบริการที่มีค่าตอบแทน

การให้บริการที่มีค่าตอบแทนดังกล่าว ให้กระทำได้เมื่อมีข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการนั้นแล้ว

มาตรา 69 กรุงเทพมหานครอาจดำเนินกิจการนอกเขตกรุงเทพมหานครเมื่อ

- (1) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตกรุงเทพมหานคร หรือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร
- (2) ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (3) ได้รับความยินยอมจากสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในท้องที่ซึ่งจะเข้าไปดำเนินการ และ
- (4) ได้รับความอนุมัติจากรัฐมนตรี

หมวด 5

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

มาตรา 70 ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนั้นจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ บทกำหนดโทษมิให้กำหนดโทษจากคุกเกินกว่าหนึ่งเดือน หรือปรับเกินกว่าห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 71 บรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนัก หรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาสมควรได้รับโทษจากคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก หรือหัวหน้าเขต กำหนดภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันสิ้นสุด

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

เงินค่าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 72 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็แต่โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ถ้าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้

เสนอต้องมีสมาชิกกรุงเทพมหานครลงนามรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด

ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับด้านการเงิน สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 73 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องด้วยการเงินหมายความว่าถึงร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยข้อความต่อไปนี้ทั้งหมด หรือแต่ข้อใดข้อหนึ่ง

- (1) การตั้งขึ้นหรือยกเลิกหรือลดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากรค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต หรือค่าบริการ
- (2) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินของกรุงเทพมหานคร
- (3) การกู้เงิน หรือการค้ำประกันหรือการใช้จ่ายเงินกู้
- (4) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (5) การออกพันธบัตรของกรุงเทพมหานคร

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างข้อบัญญัติใดเป็นร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องด้วยการเงินที่จะต้องมีการรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือไม่ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา 74 เมื่อสภากรุงเทพมหานครได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและลงมติเห็นชอบแล้ว ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในเจ็ดวันที่สภากรุงเทพมหานครมีมติเห็นชอบ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผ่านความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพมหานครเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 75 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผ่านความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครแล้วเมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยกับสภากรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลที่ไม่เห็นชอบด้วย

ให้สภากรุงเทพมหานครภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ส่งให้สภากรุงเทพมหานครภายในกำหนด

ดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วย ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัตินั้นแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมาย

ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย และส่งให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ สภากรุงเทพมหานครจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลาได้ล่วงพ้นไปสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครส่งกลับให้สภากรุงเทพมหานคร นอกจากร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องด้วยการเงิน สภากรุงเทพมหานครอาจยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครมีมติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องดำเนินการต่อไปตามมาตรา 74 ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ดำเนินการตามกำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วยกับสภากรุงเทพมหานคร และให้ประธานสภากรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัตินั้นแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมาย

มาตรา 76 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย ให้เป็นอันตกไป ยกเว้นร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

มาตรา 77 ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครยังไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกคณะกรรมการวิสามัญตาม มาตรา 60 ขึ้นมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน เป็นคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นเสนอต่อสภากรุงเทพมหานครใหม่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครยังคงยืนยันไม่เห็นชอบด้วยตามร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ที่คณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจ พิจารณาแล้วก็ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัติงบประมาณซึ่งคณะกรรมการวิสามัญเฉพาะกิจพิจารณาแล้วนั้น และประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพกิจจานุเบกษาใช้บังคับได้ เหมือนหนึ่งสภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

มาตรา 78 ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมสภากรุงเทพมหานครจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จทุกชั้นตอนภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นเป็นครั้งแรก

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครไม่ได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาที่กล่าวไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษาและกรุงเทพมหานครกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับ

มาตรา 79 ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครสิ้นอายุหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานครบรรดาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สภากรุงเทพมหานครยังมิได้พิจารณา และที่พิจารณายังไม่เสร็จแล้วสิ้นอำนาจเป็นอันตกไป

หมวด 6

การคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 80 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครให้ทำเป็นข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอ ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง

ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งได้กำหนดไว้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณปรากฏไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดี ให้ตราขึ้นเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

มาตรา 81 กรุงเทพมหานครอาจมีรายรับดังต่อไปนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร
- (2) รายได้จากการสาธารณสุขโรค
- (3) รายได้จากการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (4) ภาษีอากรตามที่จะมีกฎหมายไว้ให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

เทศบาล สุขาภิบาล และที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะ

- (5) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้
- (6) ค่าบริการตามมาตรา 68
- (7) รายรับจากการจำหน่ายพันธบัตร โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- (8) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (9) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการหรือท้องถิ่นอื่น
- (10) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (11) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้ทูลเกล้าฯ
- (12) เงินช่วยเหลือหรือค่าตอบแทนอื่น ๆ
- (13) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งแสวง
- (14) รายได้จากการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินหรือค่าธรรมเนียมพิเศษ ตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- (15) รายได้อื่นใดตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- มาตรา 82 กรุงเทพมหานครอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้
- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าจ้างประจำ
- (3) ค่าจ้างชั่วคราว
- (4) ค่าตอบแทน
- (5) ค่าใช้สอย
- (6) ค่าวัสดุ
- (7) ค่าครุภัณฑ์
- (8) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- (9) เงินอุดหนุน
- (10) รายจ่ายอื่นตามที่ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบของกรุงเทพมหานครกำหนดไว้
- (11) รายจ่ายตามข้อผูกพัน

มาตรา 83 ให้รัฐมนตรีออกระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุ การจ้างและระเบียบอื่น ๆ เกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานครขึ้นไว้

มาตรา 84 ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงิน และทรัพย์สินอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร

เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดนั้นในราชกิจจานุเบกษา และกรุงเทพมหานครโดยมิชักช้า

รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามวรรคสอง เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้วให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อเสนอสภากรุงเทพมหานคร

หมวด 7

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา 85 หน้าที่ราชการอื่น นอกเหนือจากที่พระราชบัญญัติและกฎหมายอื่นใดกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครถ้ากระทรวง ทบวง กรมใด เห็นสมควรส่งข้าราชการมาประจำกรุงเทพมหานครเพื่อปฏิบัติราชการในหน้าที่กระทรวง ทบวง กรมนั้น ๆ ก็ย่อมทำได้โดยท่าความตกลงกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา 86 การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้แก่กรุงเทพมหานคร ให้รัฐบาลตั้งให้แก่กรุงเทพมหานครโดยตรง

มาตรา 87 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร และรัฐมนตรีจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใดของกรุงเทพมหานครที่ขัดต่อกฎหมายก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา 88 ให้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้หน้าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2511 มาใช้บังคับแก่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครโดยอนุโลม สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้แบ่งเขตการเลือกตั้งตามเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งกำหนดไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการกำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2517

มาตรา 89 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แต่มีให้หน้าบทบัญญัติมาตรา 29 และมาตรา 45 มาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าว

ในกรณีที่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงก่อนที่จะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 88 ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้ความนาในวาระหนึ่งมาใช้บังคับแก่ผู้ได้รับแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา 90 ในระหว่างที่ยังมิได้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง ตามความในมาตรา 212 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ฟ้องคดีต่อศาลแพ่ง และให้คำพิพากษาของศาลแพ่งเป็นที่สุด

มาตรา 91 ให้ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีต่อ

ไปจนกว่าจะมีประกาศกระทรวงยกเลิกตำแหน่งดังกล่าวในกรุงเทพมหานคร หรือมี
ตำแหน่งของแขวงตามมาตรา 15 ขึ้นแทน

การรักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา 92 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราเงินเดือนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(1) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เดือนละ 11,445 บาท
(2) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เดือนละ 10,900 บาท
(3) เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เดือนละ 6,150 บาท
(4) ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เดือนละ 5,485 บาท

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พุทธศักราช 2515 มีข้ออันควรแก้ไข

1. เพื่อให้ประชาชนของกรุงเทพมหานครได้มีส่วนเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการ
บริหารกรุงเทพมหานครโดยตรง

2. เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนของกรุงเทพมหานคร
ให้ได้ดียิ่งขึ้น

3. เพื่อเป็นตัวอย่างของการปกครองท้องถิ่นโดยตรงให้สอดคล้องกับการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศต่อไป

(1) เพิ่มเติม โดย ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 ลงวันที่ 8 พ.ย. 2520

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518

ภูมิพลอดุลยเดช บ.ร.
 ให้ไว้ ณ วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2518
 เป็นปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518"

มาตรา 2 ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2518 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518

การใดที่ได้กระทำไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาในวรรคก่อน ให้มีผลสมบูรณ์ตั้งแต่นั้น

มาตรา 4 ให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518

มาตรา 5 ผู้ที่ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไว้แล้วสำหรับการเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาตามความในมาตรา 3 ให้ถือว่าเป็นผู้รับสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการ

กรุงเทพมหานครรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี สำหรับการเลือกตั้งตามมาตรา 4

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ: - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ไม่ได้ให้อำนาจไว้อันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 192 ก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่าจะสมบูรณ์หรือไม่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้เพื่อตัดปัญหาดังกล่าว

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2528

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2528

เป็นปีที่ 40 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
มหานคร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและ
ยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518

(2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2518

(3) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.

2519

(4) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520

(5) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 4) พ.ศ.

2522

(6) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 5) พ.ศ.
2523

มาตรา 4 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งอื่นใดอ้างถึง กรุงเทพมหานคร เขต แขวง จังหวัด อาเภอ ตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งนั้นอ้างถึง กรุงเทพมหานคร เขตหรือแขวง ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1

การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 6 ให้กรุงเทพมหานครมีฐานะ เป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีระเบียบการบริหารตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอาณาเขตท้องที่ตามที่กรุงเทพมหานครมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาณาเขตท้องที่กรุงเทพมหานครให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

มาตรา 7 ให้แบ่งพื้นที่การบริหารกรุงเทพมหานครเป็นเขตและแขวงตามพื้นที่เขตและแขวงที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การตั้ง ยุบ หรือเปลี่ยนแปลงพื้นที่เขตให้กระทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในเขตหนึ่งถ้าเห็นสมควรอาจแบ่งพื้นที่การบริหารออกเป็นแขวงก็ได้ การตั้ง ยุบ หรือเปลี่ยนแปลงพื้นที่แขวงให้ทำเป็นประกาศของกรุงเทพมหานคร และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 8 บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดอ้างถึงเขตท้องที่จังหวัดให้หมายถึงกรุงเทพมหานคร อ้างถึงเขตท้องที่อำเภอให้หมายถึงเขต อ้างถึงเขตท้องที่ตำบลให้หมายถึงแขวง อ้างถึงหัวหน้าเขตให้หมายถึงผู้อำนวยการเขตตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 2

การบริหารกรุงเทพมหานคร

มาตรา 9 การบริหารกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

- (1) สภากรุงเทพมหานคร
- (2) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1

สภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 10 สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วย สมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งมีจำนวนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 11

มาตรา 11 การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะกระทำได้เมื่อใดมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งแล้ว ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุวันเลือกตั้งและระยะเวลารับสมัครเลือกตั้ง

การกำหนดเขตเลือกตั้ง ให้ถือเกณฑ์ราษฎรหนึ่งแสนคนเป็นประมาณโดยพยายามจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกันเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ต้องไม่เป็นการนำเอาพื้นที่ของเขตหนึ่งไปรวมกับเขตอื่นหรือนำเอาพื้นที่เพียงบางส่วนของแขวงหนึ่งไปรวมกับแขวงอื่น

ในเขตเลือกตั้งหนึ่งให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้หนึ่งคน ถ้าเขตใดมีจำนวนราษฎรไม่พอที่จะจัดให้เป็นเขตเลือกตั้ง ก็ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตนั้นหนึ่งคนและให้ถือเป็นเขตเลือกตั้งหนึ่ง

การกำหนดเขตเลือกตั้งให้คำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่กระทรวงมหาดไทยประกาศครั้งสุดท้ายก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและให้ทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

หลักเกณฑ์และวิธีการของการกำหนดเขตเลือกตั้ง จำนวนแตกต่างของราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้ง และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 12 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) สัญชาติไทย
- (2) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้งและ
- (3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

มาตรา 13 บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ

- (1) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (2) หูหนวกและเป็นใบ้ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้
- (3) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (4) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (5) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยศาลพิพากษา

มาตรา 14 ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) สัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 15 ด้วย
- (2) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง และ
- (3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตกรุงเทพมหานครเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันสมัครไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร และได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้แก่กรุงเทพมหานครในปีที่สมัครหรือปีก่อนที่สมัครหนึ่งปี

มาตรา 15 ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งมาใช้บังคับแก่คุณสมบัติของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าวที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

มาตรา 16 บุคคลผู้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ

- (1) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (2) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
- (3) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 13 (1) (2) (3) หรือ (5)
- (4) ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล หรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น
- (5) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป และได้พ้นโทษมาแล้วยังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความคิดอันได้กระทำโดยประมาท
- (6) เป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (7) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (8) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (9) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของทางราชการ ไม่ว่าจะ เป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือการพาณิชย์ของราชการส่วนท้องถิ่น
- (10) เป็นบุคคลซึ่งทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจไล่ออก ปลดออก ให้ออกหรือเลิกจ้างเพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันที่ถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างแล้วแต่กรณี ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (11) เป็นผู้ถูกถอดถอนให้ออกจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (12) เป็นผู้เคยถูกให้ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตามมาตรา 23 (8) ถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี
- (13) เป็นผู้ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาซึ่งมีหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เพราะปฏิบัติการอันฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่สภาท้องถิ่น

กระทำการอันอาจเสื่อมเสียแก่ประโยชน์ของทางราชการ หรือของประเทศ ละเลยไม่ปฏิบัติกรณไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตนแห่ง หรือแก่ท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง จนถึงวันสมัครรับเลือกตั้งยังไม่ครบแปดปี

มาตรา 17 อายุของสภากรุงเทพมหานครมีกำหนดคราวละสี่ปี นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

เมื่ออายุของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลง ให้จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่อายุของสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดวันเดียวกันทั่วกรุงเทพมหานคร

มาตรา 18 กรณีที่การดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสภากรุงเทพมหานคร ขัดแย้งกันจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานคร หรือแก่ราชการโดยส่วนรวม ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจยื่นข้อเสนอพร้อมด้วยเหตุผลต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ยุบสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ได้

ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่ประกาศยุบสภากรุงเทพมหานคร ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอให้ยุบสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจยื่นข้อเสนอทบทวนให้พิจารณาใหม่ได้อีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับข้อเสนอตามวรรคหนึ่ง ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จะเห็นควรให้ยุบสภากรุงเทพมหานครตามข้อเสนอทบทวนหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอทบทวนดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ยุบสภากรุงเทพมหานครในเหตุการณ์เดียวกันอีกให้กระทำได้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดสามสิบวันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับข้อเสนอทบทวนตามวรรคสอง

มาตรา 19 ถ้าปรากฏว่าการดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสภากรุงเทพมหานครขัดแย้งกันหรือการดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง จนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพ

มหานคร หรือแก่ราชการโดยส่วนรวม และการแก้ไขสภาพเช่นนั้นไม้อาจกระทำได้โดยเหมาะสม ด้วยวิธีการอื่นนอกจากการยุบสภากรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีอาจให้ยุบสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ได้

มาตรา 20 การยุบสภากรุงเทพมหานครตามมาตรา 18 หรือ มาตรา 19 และการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่เห็นชอบด้วยกับข้อเสนอทบทวนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามมาตรา 18 วรรคสาม ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยพร้อมกันแสดงเหตุผลโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 21 สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งและอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภากรุงเทพมหานคร

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภากรุงเทพมหานครหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวัน เว้นแต่อายุของสภากรุงเทพมหานครจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครผู้เข้ามาแทนที่ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภากรุงเทพมหานครที่เหลืออยู่

มาตรา 22 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัท ซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

มาตรา 23 สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามอายุของสภากรุงเทพมหานครหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร
- (2) ตาย
- (3) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร และให้มีผลนับแต่วันถัดจากวันยื่นหนังสือลาออก

(4) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 14 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 เว้นแต่กรณีตามมาตรา 16 (4)

(5) กระทบการอันต้องห้ามตามมาตรา 22

(6) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(7) ขาดการประชุมสภากรุงเทพมหานครตลอดสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาน้อยกว่าสามสิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภากรุงเทพมหานคร

(8) สภากรุงเทพมหานครวินิจฉัยให้ออกเพราะเห็นว่า ได้กระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง มติของสภากรุงเทพมหานครในข้อนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภากรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครลงมติ

ในกรณีตาม (8) ให้กระทำเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเข้าชื่อเสนอเป็นญัตติให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณา

มาตรา 24 ในกรณีที่มีข้อกล่าวหาว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงเพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามมาตรา 23 (4) (5) หรือ (7) ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครดำเนินการสอบสวนถ้าประธานสภากรุงเทพมหานครรายงานว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนนั้นสิ้นสุดลงตามข้อกล่าวหา นั้น และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบด้วย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา นี้ ให้ตามมาตรา 53 มาใช้บังคับโดย อนุโลม

มาตรา 25 ให้สภากรุงเทพมหานคร เลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เป็นประธานสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่ง และรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่เกินสองคน โดยให้ดำรงตำแหน่งทันทีที่ได้รับเลือก

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศชื่อประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครผู้ได้รับเลือกในราชกิจจานุเบกษา

ประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งตามวาระคราวละสองปี

มาตรา 26 ประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
- (2) ลาออกจากตำแหน่งโดยยื่นหนังสือลาออกต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และให้มีผลนับแต่วันถัดจากวันที่ยื่นหนังสือลาออก
- (3) เมื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครใหม่ และสภากรุงเทพมหานครมีมติตามนั้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด โดยให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อได้มีการเลือกตั้งประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครคนใหม่ขึ้นแทน แล้วแต่กรณี และให้ผู้ที่ได้รับเลือกนั้นอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 27 ประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร

รองประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่กระทำการแทนประธานสภากรุงเทพมหานคร เมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานเฉพาะในการประชุมคราวนั้น

มาตรา 28 ให้มีเลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานครหนึ่งคนและ เลขานุการรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่เกินจำนวนรองประธานสภากรุงเทพมหานครโดยประธานสภากรุงเทพมหานคร เป็นผู้แต่งตั้ง

มาตรา 29 สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือก และการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสามัญหรือวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณา ร่างข้อบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบ และความเรียบร้อย และกิจการอื่นอันเป็นหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 30 ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุม เป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าสองสมัย แต่ต้องไม่เกินสี่สมัย จำนวนสมัยประชุมสามัญและวัน เริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีแต่ละสมัยให้สภากรุงเทพมหานครกำหนด

สมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครสมัยหนึ่งๆ ให้มีกำหนดเวลา สามสิบวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นประธานสภากรุงเทพมหานครสั่งขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินสามสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสามสิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

ให้ประธานสภากรุงเทพมหานคร เป็นผู้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานคร ตามสมัยประชุมและ เป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

มาตรา 31 นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อมีกรณีเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร ขอให้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานคร เป็นการประชุมสามัญวิสามัญได้ให้ประธานสภากรุงเทพมหานคร เรียกประชุม โดยกำหนดวันประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง

สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดเวลาสามสิบวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นให้ประธานสภากรุงเทพมหานครสั่งขยายสมัยประชุมวิสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมวิสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสามสิบวันจะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 32 การประชุมสภากรุงเทพมหานครทุกครั้งต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะ เป็นองค์ประชุม

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย มีสิทธิเข้าประชุมสภากรุงเทพมหานครและมีสิทธิแถลง

ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่อที่ประชุมแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา 33 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้ หรือในข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 34 ห้ามมิให้สภากรุงเทพมหานครประชุมปรึกษาหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่

มาตรา 35 การประชุมของสภากรุงเทพมหานครย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร แต่ถ้าหากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดร้องขอให้ประชุมลับก็ให้ประชุมลับ

มาตรา 36 ในที่ประชุมสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของกรุงเทพ

มหานคร

มาตรา 37 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนไม่น้อยกว่าสองในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

ญัตติดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานครและให้ประธานสภากรุงเทพมหานครแจ้งไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดวัน เวลาสำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับแจ้ง

การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้สภากรุงเทพมหานครจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา 38 สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภากรุงเทพมหานครและมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือมิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร แล้วรายงานต่อสภากรุงเทพมหานคร

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือบุคคลผู้มิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญได้ จำนวนกรรมการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเสนอนั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 39 คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้มีกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลผู้ที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นกรรมการได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งคณะ

มาตรา 40 การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา 38 และมาตรา 39 ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานครโดยอนุโลม

มาตรา 41 คณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเรียกเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ ทั้งนี้ จะกระทำนอกสมัยประชุมของสภากรุงเทพมหานครก็ได้ และถ้ามีความจำเป็นคณะกรรมการแต่ละคณะ อาจตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นพิจารณารายละเอียดในเรื่องที่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการแล้ว เสนอรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้

มาตรา 42 คณะกรรมการสามัญของสภากรุงเทพมหานคร ให้มีวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละสองปี

คณะกรรมการวิสามัญตามมาตรา 38 และมาตรา 39 ให้สิ้นสภาพไปหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและ เสนอรายงานต่อสภากรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว

มาตรา 43 ให้ประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร รวมทั้งคณะกรรมการที่สภากรุงเทพมหานครตั้ง

ขึ้น หรือคณะกรรมการที่คณะกรรมการตั้งขึ้นได้รับเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาจากงบประมาณของกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 44 ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้น โดยวิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะกระทำได้เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้มีการเลือกตั้งแล้ว ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุวันเลือกตั้งและระยะเวลารับสมัครเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผลของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 45 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 12 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13

มาตรา 46 ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 14 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16

มาตรา 47 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราว ละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้จัดการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดวาระ แต่ถ้าตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่างลงโดยเหตุอื่น ให้ทำการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งโดยเริ่มนับวาระใหม่

มาตรา 48 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง

ให้มีกรมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในเจ็ดวัน นับแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา 49 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย

(2) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร

(3) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งและถอดถอนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ

(4) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย

(5) วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย

(6) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

(7) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

มาตรา 50 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี หรือคณะเทศมนตรี แล้วแต่กรณีโดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 51 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(1) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นหรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(2) ต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจาก ส่วน ราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพ

มหานครถือหุ้นนอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือ การพาณิชย์หรือบริษัทปฏิบัติกับบุคคลอื่นในธุรกิจการงานตามปกติ

(3) ต้องไม่เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับกรุงเทพมหานคร หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น วันแต่กรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้เป็นคู่สัญญาหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาอยู่ก่อนได้รับการเลือกตั้ง

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับเบี้ยหวัด บาเหน็จบำนาญหรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับเงินตอบแทนเงินค่าเบี้ยประชุม หรือเงินอื่นใด เนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภาหรือวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรหรือสภากรุงเทพมหานครหรือสภาท้องถิ่นหรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นรองตำแหน่ง

มาตรา 52 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และให้มีผลนับแต่วันถัดจากวันที่ยื่นหนังสือลาออก
- (4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 46 ยกเว้นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 16 (4)
- (5) กระทบการอันต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 51
- (6) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (7) มีการยุบสภากรุงเทพมหานคร
- (8) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่ง เมื่อมีกรณีแสดงให้เห็นว่า ได้กระทบการอันเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะจะเป็นเหตุให้เสียหาย

อย่างร้ายแรงแก่กรุงเทพมหานคร หรือแก่ราชการโดยส่วนรวมหรือแก่การรักษาความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน

ในกรณีที่มีพฤติการณ์ดังที่ระบุไว้ตาม (8) สภากรุงเทพมหานครจะมีมติขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก็ได้ มติของสภากรุงเทพมหานครในข้อนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภากรุงเทพมหานคร ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องนำเรื่อง เสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติของสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 53 เมื่อปรากฏกรณีตามมาตรา 52 (4) หรือ (5) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้มีการสอบสวนก่อนมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง แต่ผู้ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีสิทธิยื่นฟ้องต่อศาล เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

ในระหว่างรอคำพิพากษาของศาล ให้ผู้ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งพักการปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งจนกว่าศาลจะพิพากษา

ในกรณีผู้ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งไม่ยื่นฟ้องต่อศาล หรือศาลพิพากษาให้เป็นไปตามคำสั่ง ให้ผู้ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกคำสั่ง

วันที่ได้รับคำสั่งให้ออกจากตำแหน่งให้หมายถึงวันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับคำสั่งดังกล่าว

มาตรา 54 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 52 (1) คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ในกรณีพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดนอกจากการออกตามวาระ ให้ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งรองปลัดกรุงเทพมหานครหรือข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 55 ให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวนไม่เกินสี่คนตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้ ช่วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการบริหารราชการของกรุงเทพมหานครตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมาย

คำสั่งแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 มาตรา 56 ให้มีเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหนึ่งคน และผู้ช่วย
 เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เกินจำนวนรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
 มาตรา 57 ในกรณีที่มีการแต่งตั้งประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา และคณะที่ปรึกษา
 ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 49 (3) ตำแหน่งดังกล่าวจะมีจำนวนรวม
 กันทั้งหมดไม่เกินเก้าคนไว้ได้

มาตรา 58 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการเทศ
 มหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการเทศ
 มหานคร เลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร เลขานุการรองประธานสภาเทศ
 มหานครประธานที่ปรึกษาและที่ปรึกษา เป็นข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
 ข้าราชการการเมือง

ให้สำนักกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่ง
 ตามวรรคหนึ่ง ที่ทำไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ว่าราชการ
 กรุงเทพมหานครหรือประธานสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี อำนาจแต่งตั้งข้าราชการ
 การเมือง ตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการเทศ
 มหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการประธานสภาเทศ
 มหานคร เลขานุการรองประธานสภากรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา จากบุคคล
 ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือประธานสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี พิจารณา
 เห็นสมควร และจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการการเมืองตามกฎหมายว่า ด้วย
 ระเบียบข้าราชการการเมือง และให้พ้นบทบัญญัติมาตรา 51 มาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าว
 ด้วย

เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือประธานสภากรุงเทพมหานคร ผู้แต่งตั้ง
 ข้าราชการการเมือง แล้วแต่กรณี พ้นจากตำแหน่งให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการ
 การเมืองตามวรรคสองพ้นจากตำแหน่งด้วย นอกจากการพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว บุคคลดัง
 กล่าวต้องพ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการการเมืองหรือเมื่อ
 กระทำการต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 51 หรือถูกสั่งให้ออกตามคำสั่งของผู้ว่า
 ราชการกรุงเทพมหานคร หรือประธานสภากรุงเทพมหานครไม่ว่าจะเป็นไปโดยมีความผิดหรือ
 ไม้มีความผิดก็ตาม

มาตรา 59 ให้ข้าราชการการเมืองตามมาตรา 58 และคณะกรรมการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง ได้รับเงินเดือน เงินเพิ่ม เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่น สำหรับตำแหน่งตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจากงบประมาณของกรุงเทพมหานคร

หมวด 3

การจัดระเบียบราชการของกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1

ส่วนราชการของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 60 ให้จัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- (1) สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร
- (2) สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (3) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร
- (4) สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
- (5) สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก
- (6) สำนักงานเขต

การตั้ง ยุบ หรือเปลี่ยนแปลงสำนัก หรือการแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยทำเป็นประกาศของกรุงเทพมหานคร และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 61 สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำของสภากรุงเทพมหานคร มีเลขานุการสภากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และลูกจ้างกรุงเทพมหานคร ขึ้นต่อปลัดกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานครขึ้นต่อประธานสภากรุงเทพมหานครและมีผู้ช่วยเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ เป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 62 สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการและงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานครรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขึ้นต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และมีผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และมีหัวหน้าสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ เป็นผู้ช่วยของเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และของผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และในการบังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานครขึ้นต่อเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ

มาตรา 63 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำของคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานครขึ้นต่อปลัดกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครขึ้นต่อประธานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร และจะให้มีผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครก็ได้

มาตรา 64 สำนักปลัดกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกรุงเทพมหานคร และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ มีปลัดกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักปลัดกรุงเทพมหานคร และจะให้มีรองปลัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนปลัดกรุงเทพมหานครก็ได้

มาตรา 65 นอกจากอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 64 ให้ปลัดกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามที่มิได้กำหนดและตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และลูกจ้างกรุงเทพมหานครรองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 66 สำนักตามมาตรา 60 (5) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการตามที่กำหนดไว้ในประกาศกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้อำนวยการสำนักซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และลูกจ้างกรุงเทพมหานครรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนัก และจะให้มีรองผู้อำนวยการสำนักซึ่งเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่ง หรือปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักก็ได้

มาตรา 67 นอกจากอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 66 ให้ผู้อำนวยการสำนักมีอำนาจหน้าที่ตามที่มิได้กำหนด และตามคำสั่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และปลัดกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของสำนักที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร กำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของสำนักที่รับผิดชอบ

ส่วนที่ 2

เขตและสภาเขต

มาตรา 68 สำนักงานเขตมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต และจะให้มีผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่ง หรือปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเขตก็ได้

มาตรา 69 ให้ผู้อำนวยการเขตมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) อำนาจหน้าที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ ยกเว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

(2) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ
เขต

(3) อำนาจหน้าที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือปลัดกรุงเทพมหานคร
มอบหมาย

มาตรา 70 ในกรณีที่เป็นการสมควร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจสั่งให้
สำนักงานเขตใดปฏิบัติหน้าที่ใดแทนสำนักงานเขตอื่นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ และจะให้ผู้
อำนวยการเขตใดเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่นั้นก็ได้ แต่ต้องประกาศการสั่งการดัง
กล่าวในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 71 ในเขตหนึ่งๆ ให้มีสภาเขต ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือก
ตั้งมีจำนวนอย่างน้อยเขตละ เจ็ดคน ถ้าเขตใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนคน ให้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาเขตในเขตนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่งแสนคน เศษของหนึ่งแสน
ถ้าถึงห้าหมื่นหรือกว่านั้นนับเป็นหนึ่งแสน

จำนวนสมาชิกสภาเขตของแต่ละเขตจะพึงมี ให้คำนวณตามเกณฑ์จำนวน ราษฎร
แต่ละเขตตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่กระทรวงมหาดไทยประกาศครั้งสุดท้ายก่อนวัน
ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ประกาศจำนวนสมาชิกสภาเขตที่จะทำการเลือกตั้งในแต่ละเขต

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น
สมาชิกสภาเขต ให้นับบทบัญญัติมาตรา 12 มาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 15 และมา
ตรา 16 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพ
มหานคร

การประกาศตามวรรคสองและผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตให้กระทำเป็น
ประกาศกรุงเทพมหานคร และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 72 อายุของสภาเขตมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภา
เขต

เมื่ออายุของสภาเขตสิ้นสุดลง ให้จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตขึ้นใหม่เป็นการ
เลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่อายุของสภาเขตสิ้นสุดลง

มาตรา 73 สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเขตเริ่มแต่วันเลือกตั้ง และอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภาเขต

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาเขตในเขตใดว่างลงถึงถึงจำนวนของสมาชิกสภาเขตที่เขตนั้นจะมีได้ตามมาตรา 71 วรรคห้า สมาชิกภาพของสภาเขตแห่งนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง และให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตขึ้นใหม่ ภายในเก้าสิบวันนับแต่มีกรณีดังกล่าว

มาตรา 74 ให้สภาเขตเลือกสมาชิกสภาเขตเป็นประธานสภาเขตคนหนึ่งและรองประธานสภาเขตคนหนึ่ง โดยให้ดำรงตำแหน่งทันทีที่ได้รับเลือก

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศชื่อประธานสภาเขต และรองประธานสภาเขตผู้ได้รับเลือก

ประธานสภาเขต และรองประธานสภาเขตดำรงตำแหน่งตามวาระคราวละหนึ่งปี

มาตรา 75 ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ให้ผู้อำนวยการเขตนัดประชุมสมาชิกสภาเขต เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ให้สภาเขตกำหนดให้มีการประชุมสภาเขตอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และจะประชุมวันใด เวลาใด ให้เป็นไปตามมติของสภาเขต

มาตรา 76 ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และหรือผู้ที่ผู้อำนวยการเขตมอบหมายมีหน้าที่เข้าประชุมสภาเขต และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่อที่ประชุมสภาเขต แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา 77 ให้ประธานสภาเขต และสมาชิกสภาเขตได้รับเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาจากงบประมาณของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 78 ให้ผู้อำนวยการเขตอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการประชุมและกิจการอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเขต

มาตรา 79 ให้สภาเขตมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) ให้ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขตต่อผู้อำนวยการเขต และสภากรุงเทพมหานคร

(2) จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเขต ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรืองบประมาณรายจ่าย

(3) สอดส่องและติดตามดูแลการดำเนินงานของสำนักงานเขตเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎร

(4) ให้คำแนะนำหรือข้อสั่งการแก่ผู้อำนวยการเขต เกี่ยวกับการปรับปรุงหรือแก้ไขการบริการประชาชนภายในเขต หากผู้อำนวยการเขตไม่ดำเนินการใด ๆ โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบ ให้สภาเขตแจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาดำเนินการต่อไป

(5) ให้คำปรึกษาตามที่ผู้อำนวยการเขตร้องขอ

(6) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกระทำกิจการ หรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการงานของสภาเขต ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการนั้น

(7) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎหมายหรือที่สภากรุงเทพมหานครมอบหมาย

ให้กรุงเทพมหานครจัดให้มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาเขตตามความเหมาะสม ซึ่งการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวจะต้องได้รับการพิจารณาจัดสรรจากสภาเขตตาม (2)

มาตรา 80 ให้ในความในมาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 26 (1) และ (2) โดยขอลาออกต่อสภาเขต มาตรา 27 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา 32 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 มาตรา 34 และมาตรา 35 มาใช้บังคับแก่สภาเขต สมาชิกสภาเขต รองประธานสภาเขต และประธานสภาเขต โดยอนุโลม

หมวด 4

การรักษาราชการแทน และการปฏิบัติราชการแทน

มาตรา 81 อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมาย

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามลำดับที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจัดไว้ตามมาตรา 55 เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานคร

หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้นำพันธุนิติมาตรา 82 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก หรือผู้อำนวยการเขตปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่ง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 82 ในกรณีที่รองปลัดกรุงเทพมหานคร การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรองปลัดกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามที่ปลัดกรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มิผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองปลัดกรุงเทพมหานครหลายคน ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนักคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ปลัดกรุงเทพมหานครจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้นหรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ปลัดกรุงเทพมหานครจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนปลัดกรุงเทพมหานครก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าปฏิบัติราชการแทนในนามปลัดกรุงเทพมหานคร ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 83 ในกรณีที่มีรองผู้อำนวยการสำนัก การสั่ง หรือการปฏิบัติราชการของรองผู้อำนวยการสำนักให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการสำนักมีคำสั่งมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการสำนักหลายคน ให้รองผู้อำนวยการสำนักผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีรองผู้อำนวยการสำนักหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครแต่งตั้งผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าของสำนักนั้นคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้อำนวยการสำนักจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีกำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้อำนวยการสำนักจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักก็ได้ แต่ถ้าจะมอบให้ผู้อำนวยการเขต ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าของสำนักนั้นปฏิบัติราชการแทนในนามผู้อำนวยการสำนัก ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 84 ในกรณีที่มีผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการเขตมีคำสั่งมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเขตหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตหลายคน ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครแต่งตั้งผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้อำนวยการเขตจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีกำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่าง

หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้อำนวยการเขตจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตหรือหัวหน้าส่วนราชการของสำนักงานเขตปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเขตก็ได้

มาตรา 85 การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของผู้ช่วยเลขานุการสภากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามที่เลขานุการสภากรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่ผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภากรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยเลขานุการสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีผู้ช่วยเลขานุการสภากรุงเทพมหานครหลายคน ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ช่วยเลขานุการสภากรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา 86 การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามที่เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่ผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหลายคน ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา 87 ในกรณีที่มีผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร การสั่งหรือปฏิบัติราชการของผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามที่หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครมีคำสั่งมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครหลายคน ให้ประธานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ช่วย หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ประธานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เป็นผู้รักษาราชการแทน

มาตรา 88 ให้ผู้รักษาราชการแทนตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งใด หรือผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใด เป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนหรือผู้ปฏิบัติราชการแทนทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่ เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาราชการแทนหรือปฏิบัติราชการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

หมวด 5

อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 89 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(2) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

(3) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- (4) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (5) การผังเมือง
- (6) การจัดทำมีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (7) การวิศวกรรมจราจร
- (8) การขนส่ง
- (9) การจัดทำมีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- (10) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (11) การควบคุมอาคาร
- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดทำมีการบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- (15) การสาธารณสุขโรค
- (16) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (17) การจัดทำมีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (18) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (19) การจัดทำมีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (20) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงแรมสรรพ และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ
- (21) การจัดการศึกษา
- (22) การสาธารณสุขการ
- (23) การสังคมสงเคราะห์
- (24) การส่งเสริมการกีฬา
- (25) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- (26) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร
- (27) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจะมอบให้กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้ โดยให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือประกาศ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ทำเป็นข้อบังคับหรือประกาศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 90 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 89 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร หัวหน้าส่วนราชการที่เป็นสำนักหรือเทียบเท่าสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด รวมทั้งให้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดได้ด้วย

ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักหรือหัวหน้าส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกัน

ผู้ต้องหาไม่ยอมตามที่ปรับ หรือเมื่อยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งมีอำนาจในการสอบสวนและมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เงินค่าปรับตามมาตรา ๙๑ ให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 91 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วย เลขานุการผู้

ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร เลขานุการรอง
ประธานสภากรุงเทพมหานคร ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา และข้าราชการกรุงเทพมหานคร
เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 92 กรุงเทพมหานครอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นโดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานคร

มาตรา 93 กรุงเทพมหานครอาจดำเนินการนอกเขตกรุงเทพมหานครได้เมื่อ

(1) การนั้นจำเป็นต้องกระทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินการ
ตามอำนาจหน้าที่ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนใน
กรุงเทพมหานคร และ

(2) ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร และ

(3) ได้รับความยินยอมจากผู้ว่าราชการจังหวัด ราชการส่วน ท้องถิ่น
หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา 94 กรุงเทพมหานครอาจทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทหรือ
ถือหุ้นให้บริษัทได้ เมื่อ

(1) บริษัทนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะกิจการเป็นสาธารณูปโภค แต่ทั้งนี้ไม่
กระทบกระเทือนถึงกิจการที่กรุงเทพมหานครได้กระทำอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บัง
คับ และ

(2) กรุงเทพมหานครต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้น
จดทะเบียนไว้ ในกรณีที่มีกรุงเทพมหานคร ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
หรือราชการส่วนท้องถิ่นถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกัน ให้นับหุ้นที่ถือกันรวมกัน และ

(3) สภากรุงเทพมหานครมีมติให้ความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง
ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด และ

(4) ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่กรุงเทพมหานครถืออยู่ต้องได้รับอนุมัติจากสภา
กรุงเทพมหานคร

มาตรา 95 ถ้ากิจการใดอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร กรุงเทพ
มหานครอาจดำเนินการนั้นร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ

ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นได้จัดตั้งเป็นองค์การเรียกว่า สหการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนของกรุงเทพมหานคร ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

การจัดตั้งสหการจะกระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้กำหนดชื่ออำนาจหน้าที่ และวิธีดำเนินงาน เมื่อจะยุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุวิธีการทรัพย์สินไว้ด้วย

มาตรา 96 ในกรณีจำเป็น กรุงเทพมหานครอาจมอบให้เอกชนกระทำกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนกรุงเทพมหานครได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสียก่อน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้กระทำกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิทธิในการกระทำกิจการตามวรรคหนึ่ง เป็นสิทธิเฉพาะตัวจะโอนไปมิได้

หมวด 6

ข้อบัญญัติ

มาตรา 97 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะตราขึ้นได้โดยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
- (2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจตราเป็นข้อบัญญัติ

กรุงเทพมหานคร

- (3) การดำเนินการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

- (4) การคลัง การงบประมาณ การเงิน การทรัพย์สิน การจัดหา

ผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจ้าง และการพัสดุ

ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษจากเกินหกเดือน และหรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 98 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็แต่โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ถ้าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครลงนามรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด

ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 99 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยข้อความต่อไปนี้ทั้งหมดหรือแต่ข้อใดข้อหนึ่ง

(1) การตั้งขึ้นหรือยกเลิก หรือลด หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

(2) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินของกรุงเทพมหานคร หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร

(3) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

(4) การคลัง การงบประมาณ การเงิน การทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การจ้างและการพัสดุ

(5) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

(6) การออกพันธบัตรของกรุงเทพมหานคร

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างข้อบัญญัติใดเป็นร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือไม่ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา 100 เมื่อสภากรุงเทพมหานครได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและลงมติเห็นชอบแล้วให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครมีมติเห็นชอบ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่ผ่านความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภากรุงเทพมหานคร

มาตรา 101 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยกับ สภากรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัตินั้นพร้อมด้วย เหตุผลที่ไม่

เห็นชอบด้วยให้สภากรุงเทพมหานครภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ส่งให้สภากรุงเทพมหานครภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วย และให้ประธานสภากรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัตินั้นแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมาย

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยและส่งให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ สภากรุงเทพมหานครจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลาได้ล่วงพ้นไปสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครส่งกลับให้สภากรุงเทพมหานคร นอกจากร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการเงิน สภากรุงเทพมหานครอาจยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที

ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครมีมติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งร่างข้อบัญญัติดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องดำเนินการต่อไปตามมาตรา 100 ถ้าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่ดำเนินการตามกำหนดให้ประธานสภากรุงเทพมหานครลงนามในร่างข้อบัญญัตินั้นแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้วประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมาย

มาตรา 102 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยให้เป็นอันตกไป ยกเว้นร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ร่างข้อบัญญัติที่ตกไปตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะเสนอใหม่ได้เมื่อพ้นหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น

มาตรา 103 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครให้ทำเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอ ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณที่แล้วนั้นไปพลางก่อน

ถ้าปีใดจำนวนเงินซึ่งได้กำหนดไว้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใหม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีที่ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีที่ดี ให้ทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

มาตรา 104 ภายใต้บังคับมาตรา 106 ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกคณะกรรมการวิสามัญตามมาตรา 39 เพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นตามข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับ

มาตรา 105 ภายใต้บังคับมาตรา 106 ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ให้สภากรุงเทพมหานครตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนแปดคนและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนเจ็ดคน ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วม เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งในสาระสำคัญที่บัญญัติไว้ในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย แล้วรายงานผลการพิจารณาต่อสภากรุงเทพมหานครภายในสิบวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครตั้งคณะกรรมการร่วม

ถ้าสภากรุงเทพมหานครยังไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่วมด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมดให้ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็นอันตกไป และให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วนั้นไปพลางก่อน ในกรณีเช่นนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งยุบสภากรุงเทพมหานคร ถ้ามีข้อเสนอของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 106 ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภากรุงเทพมหานครจะต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครได้พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นเป็นครั้งแรก

ถ้าสภากรุงเทพมหานครพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้น และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับ

มาตรา 107 ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครสิ้นอายุหรือมีการยุบสภากรุงเทพมหานคร บรรดาร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครที่สภากรุงเทพมหานครยังมีไว้ให้ความเห็นชอบ หรือที่สภากรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครยังมีได้ลงนาม และประกาศใช้เป็นกฎหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันรับร่างข้อบัญญัติจากประธานสภา กรุงเทพมหานครให้เป็นอันตกไป

มาตรา 108 ในระหว่างที่ไม่มีสภากรุงเทพมหานคร หรือในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความปลอดภัยสาธารณะ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะและ จะเรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครให้ทันทั่วๆที่มีได้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดย อนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะออกข้อกำหนดกรุงเทพมหานครให้ใช้บังคับตั้ง เช่นข้อบัญญัติ และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ในการประชุมสภากรุงเทพมหานครคราวต่อไป ให้นำข้อกำหนดกรุงเทพมหานคร นั้นเสนอต่อสภากรุงเทพมหานครเพื่ออนุมัติ ถ้าสภากรุงเทพมหานครอนุมัติแล้ว ให้ข้อกำหนด กรุงเทพมหานครนั้นใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครต่อไป ถ้าสภากรุงเทพมหานคร ไม่อนุมัติให้ข้อกำหนดกรุงเทพมหานครนั้น เป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไประหว่างที่ใช้ข้อกำหนดกรุงเทพมหานครนั้น

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติข้อกำหนดกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 7

การคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 109 ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเนื่องในการฆ่าสัตว์ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ กรุงเทพมหานครจัดเก็บเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 110 ภาษีและค่าธรรมเนียมมรดกหรือรถยนต์ หรือล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 111 ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจออกข้อบัญญัติ เก็บภาษีบำรุงกรุงเทพมหานคร สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และ ก๊าซปิโตรเลียม ซึ่งสถานการณ์ค้าปลีกในเขตกรุงเทพมหานครเป็นผู้จำหน่ายได้ไม่เกินลิตรละ ห้าสตางค์ ราคาขายปลีกที่สูงเพิ่มขึ้นไม่เกินจำนวนภาษีที่เรียกเก็บตามมาตรา นี้ไม่ถือว่าเป็น การต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

มาตรา 112 กรุงเทพมหานครมีอำนาจออกข้อบัญญัติ เพื่อเก็บภาษีและค่าธรรมเนียม เพิ่มขึ้นได้ไม่เกินร้อยละสิบของภาษี และค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประ เภท ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีการค้าตามประมวลรัษฎากร
- (2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
- (3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

ในการเสียภาษีและค่าธรรมเนียมตามมาตรา นี้ เศษของหนึ่งบาทให้ตัดทิ้ง ภาษีและค่าธรรมเนียมตามมาตรา นี้ ให้ถือเป็นภาษีและค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น

มาตรา 113 กิจการใดที่กฎหมายมอบหน้าที่ให้เทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ถ้ากิจการนั้นอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครให้กรุงเทพมหานคร เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ตามกฎหมายนั้น และบรรดาค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับเนื่องในกิจการเช่นนี้ว่า นั้นให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 114 กรุงเทพมหานครออกข้อบัญญัติ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่งเข้าหรือได้ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานครจัดให้มีขึ้นได้เมื่อได้รับความ เห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 115 ในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ให้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รอง ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะ เป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าผู้ ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติการตาม กฎหมาย เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการนั้นจะได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น

ในการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระให้ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขต โดยความเห็นชอบของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจสั่งยึด และสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากรได้ โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง

วิธียึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวในวรรคสองให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เมื่อหักค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายในการยึดและขายและเงินภาษีอากรค้างชำระออกแล้ว ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

มาตรา 116 กรุงเทพมหานครจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม เรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อกกรุงเทพมหานครก็ได้ ในกรณีเช่นนี้เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้วให้กระทรวง ทบวง กรม นั้นส่งมอบให้แก่กรุงเทพมหานคร

มาตรา 117 กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (1) รายได้จากทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร
- (2) รายได้จากการสาธารณูปโภคของกรุงเทพมหานคร
- (3) รายได้จากการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร การทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- (4) ภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นของเทศบาลหรือมีกฎหมายให้เป็นของกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะ
- (5) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้
- (6) ค่าบริการตามมาตรา 92
- (7) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- (8) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่างๆ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (9) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ หรือราชการส่วนท้องถิ่นและเงินสมทบจากรัฐบาล

(10) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(11) เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร

(12) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้ทูลเกล้าฯ

(13) เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน

(14) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการ เพื่อมุ่งแสวงหากำไรในกรุงเทพมหานครตามที่จะมีกฎหมายกำหนด

(15) รายได้จากการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินหรือค่าธรรมเนียมพิเศษตามที่จะมีกฎหมายกำหนด

(16) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 118 กรุงเทพมหานครอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

(1) เงินเดือน

(2) ค่าจ้างประจำ

(3) ค่าจ้างชั่วคราว

(4) ค่าตอบแทน

(5) ค่าใช้จ่าย

(6) ค่าสาธารณูปโภค

(7) ค่าวัสดุ

(8) ค่าครุภัณฑ์

(9) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

(10) เงินอุดหนุน

(11) รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกรุงเทพมหานครกำหนดไว้

(12) รายจ่ายตามข้อผูกพัน

มาตรา 119 การจ่ายเงินของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามที่ได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมการจ่ายเงิน

ซึ่งมิได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติว่าด้วยการนั้น

มาตรา 120 ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงิน และทรัพย์สินอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร

เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดลงนั้นในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามวรรคสอง เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อเสนอสภากรุงเทพมหานคร

หมวด 8

ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา 121 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการอื่นนอกเหนือจากที่พระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครถ้ากระทรวง ทบวง กรมใดเห็นสมควรส่งข้าราชการมาประจำกรุงเทพมหานคร เพื่อปฏิบัติราชการในหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ ก็ย่อมกระทำได้ โดยทำความตกลงกับกรุงเทพมหานคร

มาตรา 122 การตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนในกรุงเทพมหานคร ให้รัฐบาลตั้งให้กรุงเทพมหานครโดยตรง

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดให้มีแก่กรุงเทพมหานครนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะออกระเบียบกำหนดการใช้จ่ายเงินดังกล่าวก็ได้

มาตรา 123 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร เพื่อการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริง หรือสั่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่าการปฏิบัติใด ๆ ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขัดต่อกฎหมาย มติของคณะรัฐมนตรีหรือเป็นไปในทางที่อาจทำให้เสียประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะยับยั้งหรือสั่งการตามที่เห็นสมควรก็ได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา 124 ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกาออกกฎกระทรวงระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ประกาศหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 125 ให้ดำเนินการให้มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 126 ให้กรุงเทพมหานครจัดให้มีส่วนราชการตามมาตรา 60 ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 127 ให้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกเขตให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 128 ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้พ้นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดตามกฎหมายนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดกรุงเทพมหานคร

ในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเขตแต่ละเขตเป็นเขตเลือกตั้ง และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะทำการเลือกตั้งในแต่ละเขตนั้น

จำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่แต่ละเขตจะมี ให้คำนวณตาม เกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละเขตตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่กระทรวงมหาดไทยประกาศครั้งสุดท้ายก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในราชกิจจานุเบกษา โดยถือเกณฑ์หนึ่งแสนคนต่อสมาชิกกรุงเทพมหานครหนึ่งคน เขตใดมีราษฎรไม่ถึงหนึ่งแสนคนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตนั้นได้หนึ่งคน ถ้าเขตใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนคนก็ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่งแสนคน เศษของหนึ่งแสนถ้าถึงห้าหมื่นหรือกว่านั้นให้นับเป็นหนึ่งแสน

การประกาศตามวรรคสอง และผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 129 ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 59 ให้หน้าบัญชี
อัตราเงินเดือนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการเทศมห
านคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 มาใช้
บังคับ

มาตรา 130 นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภา
กรุงเทพมหานครตามมาตรา 127 ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ใน
วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงมีวาระอยู่ในตำแหน่งต่อไป ในระหว่าง
ระยะเวลาดังกล่าวเมื่อมีเหตุอันสมควร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยความ
เห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งคณะหรือแต่ละบุคคล
พ้นจากตำแหน่ง และจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็นสมควรดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

มาตรา 131 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงอยู่ใน
ตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับการเลือกตั้งตามมาตรา 127
จะเข้ารับหน้าที่ ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวเมื่อมีเหตุอันสมควรให้รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้ว่าราชการเทศม
มหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งและจะแต่งตั้งบุคคลที่เห็น
สมควรดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

มาตรา 132 ให้ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำ
ตำบลและสารวัตรกำนันในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคง
มีอยู่ต่อไป ถ้าในเขตหรือแขวงใดหมดความจำเป็นต้องมีตำแหน่งดังกล่าว ให้กรุงเทพมหานคร
ประกาศยกเลิกตำแหน่งนั้น ในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก. ป. ตติยสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

(102 ร.จ. 1 ตอนที่ 115 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2528)

หมายเหตุ: เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วรวม 5 ครั้งก็ยังมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย ดังนั้น เพื่อให้การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมและคล่องตัวสามารถสนองความต้องการของประชาชนได้ โดยสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้เป็นไปตามหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 335

พ.ศ. 2515

ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 และ 25 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2514 จัดตั้งนครหลวงกรุงเทพมหานคร และเทศบาลนครหลวงขึ้นบริหารราชการ ให้ดำเนินไปโดยประหยัดมีประสิทธิภาพบังเกิดความเจริญแก่นครหลวงกรุงเทพมหานคร และให้สอดคล้องกับนโยบายของการบริหารราชการส่วนกลางยิ่งขึ้นซึ่งปรากฏว่าบังเกิดผลดีมาเป็นลำดับ แต่โดยที่นครหลวงกรุงเทพมหานครเป็นมหานครมีประชากรอยู่หนาแน่นและเป็นศูนย์รวมของกิจการต่าง ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องจัดรูปการปกครอง และการบริหารให้มีลักษณะพิเศษ เพื่อให้การพัฒนาครหลวงกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการส่วนราชการ และแบ่งขอบเขตท้องที่การปกครองให้มีเจ้าหน้าที่สามารถทำงานแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้น สามารถบริการอำนวยความสะดวกและเข้าถึงประชาชนในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครได้โดยแท้จริงและรวดเร็วหัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้เรียกนครหลวงของประเทศไทยว่า "กรุงเทพมหานคร"

กรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 28 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 มีเขตท้องที่ตามที่นครหลวงกรุงเทพมหานครมีอยู่ในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ไว้บังคับ

ข้อ 2 การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ 3 กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารตามนโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีและคำสั่งของนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชน และเห็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการและลูกจ้างของกรุงเทพมหานคร และจะให้มีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการแทนก็ได้

รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นข้าราชการการเมือง แต่งตั้งและถอดถอนโดยคณะรัฐมนตรี

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ข้อ 4 ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหลายคนให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งข้าราชการชั้นพิเศษในกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาราชการแทน

ข้อ 5 กรุงเทพมหานครนอกจากมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและหรือรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้มีปลัดกรุงเทพมหานครคนหนึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำของกรุงเทพมหานคร กำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของหน่วยงานต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของกรุงเทพมหานคร รองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและจะให้มีรองปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากปลัดกรุงเทพมหานครก็ได้

ข้อ 6 ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด กฎหมายว่าด้วยเทศบาล กฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาลและกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดนายกเทศมนตรี คณะเทศมนตรีแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เว้นแต่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ 7 อำนาจในการสั่งหรือการอนุญาต การให้อนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายว่าด้วยการนั้นมีได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะมอบอำนาจ โดยทำเป็นหนังสือให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือหัวหน้าเขต ปฏิบัติราชการแทนในนามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก็ได้แต่ถ้าจะมอบอำนาจให้หัวหน้าแขวงปฏิบัติราชการแทนต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อน

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในเทศกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานคร

ข้อ 8 กรุงเทพมหานครมีสภากรุงเทพมหานครซึ่งประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งคนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งมีจำนวนเท่ากับจำนวนเขตในกรุงเทพมหานคร

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้ผู้อยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับตั้งแต่วันเปิดประชุมสภากรุงเทพมหานครครั้งแรกแต่ถ้าตำแหน่งสมาชิกว่างลง เพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระให้เลือกตั้งหรือแต่งตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้เต็มตำแหน่งที่ว่างภายในกำหนดเก้าสิบวัน แต่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่เข้ามาแทนนั้นให้ผู้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่เลือกตั้งหรือแต่งตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

ข้อ 9 สมาชิกภาพแห่งสภากรุงเทพมหานครย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ

- (1) ถึงคราวออกตามวาระ หรือยุบสภากรุงเทพมหานคร
- (2) ลาออกโดยยื่นใบลาออกต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- (3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ออกโดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง หรือเสื่อมเสียแก่ราชการกรุงเทพมหานคร หรือกระทำการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือไม่มาประชุมสภากรุงเทพมหานครสามครั้งติดกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อ 10 ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เลือกประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาไม่เกินสองคน

การประชุมสภากรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภากรุงเทพมหานคร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับตามวรรคสอง ให้หน้าข้อบังคับว่าด้วยการประชุมสภาจังหวัดมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 11 สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครนั้นจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ก็ได้บทกำหนดโทษมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหนึ่งเดือนหรือปรับเกินกว่าห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับเกินกว่านี้

ข้อ 12 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติ

ร่างข้อบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานครแล้วให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเทศกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานครแล้วให้ใช้บังคับได้

ร่างข้อบัญญัติใดที่ไม่มีบทกำหนดโทษ ถ้าสภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วยให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอร่างข้อบัญญัตินั้น ให้สภากรุงเทพมหานครพิจารณาใหม่ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่สภากรุงเทพมหานครไม่เห็นชอบด้วย ถ้าสภากรุงเทพมหานครยืนยันตามเดิมให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบด้วยก็ให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นคืนให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามประกาศใช้บังคับ ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่เห็นชอบด้วยร่างบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ข้อ 13 ให้แบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครออกเป็นเขต มีหัวหน้าเขตคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารราชการภายในเขตและเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการภายในเขต

ข้อ 14 ในเขตหนึ่งนอกจากจะมีหัวหน้าเขตเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบดังกล่าวในข้อ 13 จะมีผู้ช่วยหัวหน้าเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และช่วยหัวหน้าเขตปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ข้อ 15 ในเขตหนึ่ง ๆ จะแบ่งออกเป็นแขวงเพื่อให้มีหัวหน้าแขวงคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยรับผิดชอบการบริหารราชการภายในแขวง และเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการภายในแขวง และจะมีผู้ช่วยหัวหน้าแขวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและช่วยหัวหน้าแขวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ข้อ 16 ให้หัวหน้าเขตปฏิบัติราชการโดยขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้หัวหน้าแขวงขึ้นตรงต่อหัวหน้าเขต

ข้อ 17 การแบ่งกรุงเทพมหานครออกเป็นเขตให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

การแบ่งเขตออกเป็นแขวง ให้กระทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย

ในระหว่างที่ยังไม่ได้แบ่งเขตตามวรรคหนึ่ง หรือแบ่งเขตออกเป็นแขวงตามวรรคสอง ให้ถือเขตอำเภอเป็นเขตตามข้อ 13 และเขตตำบลเป็นเขตแขวงตามข้อ 15

ข้อ 18 ให้หัวหน้าเขตมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัดกฎหมายว่าด้วยเทศบาลกฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาล กฎหมายอื่นได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ หัวหน้าแขวงเขตเทศบาลนครหลวง ประธานกรรมการและคณะกรรมการสุขาภิบาลและตามที่อยู่ราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจสั่งให้รวมอำนาจหน้าที่ใดของเขตใดเข้าด้วยกันและให้หัวหน้าเขตใด เป็นผู้รับผิดชอบในอำนาจหน้าที่นั้นก็ได้

ข้อ 19 ให้หัวหน้าแขวงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งซึ่งได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไบพลางก่อนจนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงหรือมอบหมาย

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจให้หัวหน้าแขวงใดรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าแขวงอื่นอีกด้วยก็ได้

ข้อ 20 ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในเขตอำเภอขึ้นนอกคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีคำสั่งยก เลิกหรือเปลี่ยนแปลง ให้กำนันเป็นหัวหน้าแขวงโดยตำแหน่งจนกว่ากระทรวงมหาดไทยประกาศยก เลิกหรือเปลี่ยนแปลง

ประกาศตามความในวรรคหนึ่งให้ลงในเทศกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานคร

ข้อ 21 ให้จัดระเบียบราชการของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- (1) สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- (2) สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร
- (3) หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น

การจัดระเบียบตามความในวรรคหนึ่งให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเทศกิจจานุเบกษาของกรุงเทพมหานคร

ข้อ 22 งบประมาณประจำปีของกรุงเทพมหานคร ต้องตราเป็นข้อบัญญัติ ถ้าข้อบัญญัติออกไม่ทันปีใหม่ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง

ข้อ 23 รายได้ และรายจ่ายของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด ให้เป็นรายได้และรายจ่ายของนครหลวงกรุงเทพมหานคร องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี เทศบาลนครหลวง และสุขาภิบาลต่าง ๆ ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี หรือที่จะได้ มีกฎหมายกำหนดให้

ข้อ 24 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกรุงเทพมหานครและมีอำนาจสั่งยุบสภากรุงเทพมหานครได้

ข้อ 25 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ งบประมาณของนครหลวง กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี เทศบาลนครหลวงสุขาภิบาลต่าง ๆ ในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรีไปเป็นของกรุงเทพมหานคร

ข้อ 26 ให้โอนบรรดาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์การบริหาร นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี เทศบาลนครหลวง สุขาภิบาลในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ไป เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครใช้บังคับ ในหน้ากฎหมายและระเบียบว่าด้วยข้าราชการพลเรือน ข้าราชการส่วนจังหวัดพนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล และลูกจ้าง มาใช้บังคับแก่บุคคลเหล่านั้นโดยอนุโลม แล้วแต่กรณี

ข้อ 27 ให้บรรดาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง ของนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรีองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี พนักงานเทศบาลและลูกจ้างของเทศบาล นครหลวง และพนักงานและลูกจ้างของสุขาภิบาลในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรีคงปฏิบัติงานของกรุงเทพมหานครต่อไปตามที่เคยปฏิบัติ ณ สถานที่เดิมจนกว่ากรุงเทพมหานครจะ สิ่งเปลี่ยนแปลง

การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการภาษีอากร การทะเบียน และการอื่น ๆ รวมทั้ง การติดต่อประสานงานให้ดำเนินไปเช่นเดิมจนกว่าจะมีกฎหมายหรือคำสั่งเปลี่ยนแปลง

ข้อ 28 ให้บรรดาคำสั่งของนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ข้อบัญญัติขององค์การ บริหารนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี เทศบัญญัติเทศบาลนครหลวง ข้อบังคับสุขาภิบาลระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือประกาศของหน่วยงานดังกล่าวซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันประกาศให้ใช้ บังคับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับได้ต่อไปใน เขตท้องที่เดิมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ จนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ข้อ 29 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับใดอ้างถึงจังหวัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายคำสั่งระเบียบหรือข้อบังคับนั้นอ้างถึงกรุงเทพมหานครเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ 30 ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและประกาศ หรือคำสั่งมีผลใช้บังคับประชาชนหรือควราให้ประชาชนทราบ ให้ประกาศในเทศกิจจานุเบกษากรุงเทพมหานคร

ข้อ 31 ให้สมาชิกสภานครหลวงกรุงเทพธนบุรี สมาชิกสภาเทศบาลนครหลวงและกรรมการสุขาภิบาลในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ 32 ภายใต้อำนาจข้อ 34 ให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรีแห่งเทศบาลนครหลวง ประธานกรรมการสุขาภิบาล และรองประธานกรรมการสุขาภิบาลในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ 33 ในสี่ปีแรกของการจัดตั้งกรุงเทพมหานครให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนการเลือกตั้งตามจำนวนที่ระบุไว้ในข้อ 8

ข้อ 34 ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้ผู้ว่าราชการนครหลวงกรุงเทพธนบุรี นายกเทศมนตรีเทศบาลนครหลวง เทศมนตรีเทศบาลนครหลวง คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามเดิมจนกว่าจะมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ข้อ 35 ในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งหัวหน้าเขตให้นายอำเภอและประธานกรรมการสุขาภิบาลในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรี คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามเดิมจนกว่าจะมีการแต่งตั้งหัวหน้าเขต

ข้อ 36 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ 37 ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2515

(ลงนาม) จอมพล ถ. กิตติขจร

(ถนอม กิตติขจร)

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

ประวัติผู้เขียน

นางสาวราไพพรรณ กฤษณพันธ์ุ เกิดเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2506
ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2528 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ
พ.ศ. 2532 ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตหนองแขม
กรุงเทพมหานคร